

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. július 5.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2023/0258(NLE)

11505/23
ADD 3

POLCOM 151
SERVICES 29
FDI 17
COLAC 83

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2023. július 5.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 434 final - ANNEX 1 - PART 3/3
Tárgy:	MELLÉKLET a következőhöz: Javaslat – A Tanács határozata az Európai Unió és a Chilei Köztársaság közötti ideiglenes kereskedelmi megállapodásnak az Európai Unió nevében történő aláírásáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2023) 434 final számú dokumentum
I. MELLÉKLETÉNEK 3/3. RÉSZÉT.

Melléklet: COM(2023) 434 final - ANNEX 1 - PART 3/3

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2023.7.5.
COM(2023) 434 final

ANNEX 1 – PART 3/3

MELLÉKLET

a következőhöz:

**Javaslat
A Tanács határozata**

**az Európai Unió és a Chilei Köztársaság közötti ideiglenes kereskedelmi
megállapodásnak az Európai Unió nevében történő aláírásáról**

22. FEJEZET

ÁLLAMI TULAJDONBAN LÉVŐ VÁLLALATOK, KÜLÖNLEGES JOGOKKAL VAGY KIVÁLTSÁGOKKAL FELRUHÁZOTT VÁLLALATOK ÉS KIJELÖLT MONOPÓLIUMOK

22.1. CIKK

Hatály

1. A Felek megerősítik az 1994. évi GATT XVII. cikkének (1)–(3) bekezdése, az 1994. évi GATT XVII. cikkének értelmezéséről szóló egyetértési megállapodás, valamint a GATS VIII. cikkének (1), (2) és (5) bekezdése szerinti jogait és kötelezettségeiket.
2. Ez a fejezet a kereskedelmi tevékenységeket folytató állami tulajdonban lévő vállalatra, a különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásra, valamint a kereskedelmi tevékenységet folytató kijelölt monopóliumra (a továbbiakban: gazdálkodó egység) vonatkozik. Amennyiben a gazdálkodó egység kereskedelmi és nem kereskedelmi tevékenységet¹ egyaránt folytat, ez a fejezet kizárólag a kereskedelmi tevékenységre alkalmazandó.
3. Ez a fejezet a minden kormányzati szinten működő állami tulajdonban lévő vállalkozásokra, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásokra, valamint kijelölt monopóliumokra vonatkozik.

¹ A nem kereskedelmi tevékenységek közé tartozhat a jogszerű közszolgáltatási feladat ellátása, valamint a honvédelem vagy közbiztonság biztosításához közvetlenül kapcsolódó bármely tevékenység is.

4. Ez a fejezet nem alkalmazandó az áruk vagy szolgáltatások valamelyik Fél általi kormányzati, és nem kereskedelmi viszonteladási célú vagy kereskedelmi értékesítésre szánt áruk vagy szolgáltatások nyújtásában való felhasználás érdekében történő beszerzésére, függetlenül attól, hogy a beszerzés a 21.2. cikk értelmében „érintett beszerzésnek” minősül-e.
5. Ez a fejezet nem alkalmazandó az államhatalom gyakorlása során nyújtott bármely szolgáltatásra.
6. Ez a fejezet nem alkalmazandó az állami tulajdonban lévő vállalkozásokra, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásokra, illetve kijelölt monopóliumokra abban az esetben, ha a gazdálkodó egység kereskedelmi tevékenységéből származó éves bevétele az előző három egymást követő év bármelyikében kevesebb mint 100 millió különleges lehívási jog (SDR)¹ volt.
7. A 22.4. cikk nem alkalmazandó az ezen megállapodás hatókörén kívüli szolgáltatási ágazatokra.
8. A 22.4. cikk annyiban nem alkalmazandó valamely Fél állami tulajdonban lévő vállalatára, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozására és kijelölt monopóliumára, amennyiben az a következők szerint hajt végre beszerzéseket, illetve értékesít árut vagy szolgáltatást:
- (a) bármely hatályos, a 10.11. cikk, a 11.8. cikk vagy a 18.10. cikk szerinti nem megfelelő intézkedés, amelyet a Fél a 10-A. mellékletben foglalt jegyzékében meghatározottak szerint tart fenn, hosszabbít meg, újít meg vagy módosít; vagy

¹ Az e megállapodás hatálybalépésének napjától számított első öt évben a küszöb 200 millió SDR.

- (b) bármely, a megállapodásnak nem megfelelő intézkedés, amelyet a Fél a 10.11. cikkel, a 11.8. cikkel vagy a 18.10. cikkel összhangban, a 10-B. mellékletben foglalt jegyzékében meghatározottak szerint egyes ágazatokra, alágazatokra vagy tevékenységekre vonatkozóan fogad el vagy tart fenn.

22.2. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet és a 22. melléklet alkalmazásában:

- (a) „kereskedelmi tevékenység”: egy vállalat által végzett olyan tevékenységek, amelyek eredménye a vonatkozó piacokon, a vállalkozás által meghatározott mennyiségben és áron értékesítendő áruk előállítása vagy szolgáltatások nyújtása, amelyeket haszonszerzési cézzal végeznek¹;
- (b) „kereskedelmi megfontolások”: az árat, a minőséget, az elérhetőséget, az értékesíthetőséget, a szállítást, valamint a beszerzést vagy az értékesítés egyéb feltételeit érintő megfontolások, vagy más olyan tényezők, amelyeket rendes körülmények között figyelembe vesznek egy olyan magántulajdonban lévő vállalkozás üzleti döntéseinek meghozatalakor, amely piacgazdasági elvek alapján működik a vonatkozó üzletágban vagy iparágban;

¹ Az egyértelműség érdekében: egy nonprofit vagy költségmegtérülési alapon működő vállalkozás által folytatott tevékenység nem minősül kereskedelmi tevékenységnek.

- (c) „kijelölni”: monopóliumot létesíteni vagy engedélyezni, illetve egy monopólium alkalmazási körét kiterjeszteni további árura vagy szolgáltatásra;
- (d) „kijelölt monopólium”: olyan gazdálkodó egység – ideértve gazdálkodó egységek egy csoportját vagy kormányhivatalt is –, amelyet valamely Fél területének bármely vonatkozó piacán egy adott áru vagy szolgáltatás kizárólagos szolgáltatójának vagy beszerzőjének jelölnek ki, de nem foglalja magában a kizárólagos szellemi tulajdon-jogban részesített gazdálkodó egységeket kizárólag az ilyen jogban részesítés okán;
- (e) „különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozás”¹: olyan magán- vagy állami vállalkozás, amelyet az egyik Fél jogilag vagy ténylegesen különleges jogokkal vagy kiváltságokkal ruházott fel; egy Fél akkor nyújt különleges jogköröket és kiváltságokat, ha kettőben vagy többben határozza meg, illetve kettőre vagy többre korlátozza azon vállalkozások számát, amelyek számára engedélyezett egy áru értékesítése vagy szolgáltatás nyújtása, figyelembe véve az adott ágazati szabályozást, amely alapján a jogkörök vagy kiváltságok nyújtására sor került, ezt az objektív, arányos és megkülönböztetésmentes kritériumoktól különböző feltételek szerint teszi, lényegesen befolyásolva más vállalkozások azon képességét, hogy ugyanazt az árut vagy szolgáltatást ugyanazon a földrajzi területen lényegében azonos feltételek mellett nyújthassák;
- (f) „államhatalom gyakorlása során nyújtott szolgáltatások”: a GATS 1. cikke (3) bekezdésének b) pontjában, ideértve adott esetben a GATS pénzügyi szolgáltatásokról szóló mellékletében meghatározott államhatalom gyakorlása során nyújtott szolgáltatás; valamint

¹ Az egyértelműség érdekében: a csekély mértékben rendelkezésre álló erőforrások elosztásakor az engedélyek objektív, arányos és megkülönböztetésmentes kritériumok szerint korlátozott számú vállalkozásnak történő odaítélése önmagában nem minősül kizárólagos vagy különleges kiváltságnak.

- (g) „állami tulajdonban lévő vállalat”: valamely Fél tulajdonában lévő vagy ellenőrzése alatt álló vállalkozás¹.

22.3. CIKK

Általános rendelkezések

A Felek e fejezetből fakadó jogainak és kötelezettségeinek sérelme nélkül, e fejezet egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg, hogy az egyes Felek állami tulajdonú vállalkozásokat létesítsenek vagy tartsanak fenn, monopóliumokat jelöljenek ki vagy tartsanak fenn, illetve vállalkozásokat különleges jogkörökkel vagy kiváltságokkal ruházzanak fel.

22.4. CIKK

Megkülönböztetéstől mentes bánásmód és kereskedelmi megfontolások

1. Mindegyik Fél biztosítja, hogy az egyes állami tulajdonban lévő vállalataik, különleges jogokkal és kiváltságokkal felruházott vállalkozásaik, illetve kijelölt monopóliumaik a kereskedelmi tevékenységek gyakorlása során:
 - (a) kereskedelmi megfontolások szerint járjanak el az áruk vagy szolgáltatások beszerzése vagy értékesítése során, kivéve a közszolgáltatási feladataik feltételeinek teljesítése céljából, amelyek nem ellentétesek a b) vagy c) pontjával;

¹ A tulajdon vagy az irányítás megállapításához eseti alapon minden vonatkozó jogi és ténybeli elemet meg kell vizsgálni.

(b) egy áru vagy szolgáltatás beszerzése során:

- (i) a másik Fél vállalkozásai által nyújtott áruk és szolgáltatások számára ne biztosítsanak kedvezőtlenebb elbánást annál, mint amilyent a Fél saját vállalkozásai által nyújtott hasonló áruk vagy hasonló szolgáltatások számára biztosít; valamint
- (ii) a másik Félnek a 10.2. cikk (1) bekezdésének d) pontjában szereplő meghatározás értelmében érintettnek minősülő vállalkozása által az adott Fél területén nyújtott áruk vagy szolgáltatások számára ne biztosítsanak kedvezőtlenebb elbánást annál, mint amilyent a Fél beruházóinak beruházásaként, a Fél területén működő érintett piacon működő vállalkozások által nyújtott hasonló áruk vagy hasonló szolgáltatások számára biztosít; valamint

(c) egy áru vagy szolgáltatás értékesítése során:

- (i) a másik Fél vállalkozása számára ne biztosítsanak kedvezőtlenebb elbánást annál, mint amilyent a Fél saját vállalkozásai számára biztosít; valamint
- (ii) a másik Félnek a 10.2. cikk (1) bekezdésének d) pontjában szereplő meghatározás értelmében érintettnek minősülő vállalkozása számára az adott Fél területén ne biztosítsanak kedvezőtlenebb elbánást annál, mint amilyent a Fél beruházóinak beruházásaként, a Fél területén működő érintett piacon működő vállalkozások számára biztosít.

2. Az (1) bekezdés nem zárja ki, hogy az állami tulajdonú vállalkozások, a különleges jogkörökkel és kiváltságokkal felruházott vállalkozások vagy a kijelölt monopóliumok:

- (a) eltérő feltételek mellett szerezzenek be vagy szállítsanak áru vagy szolgáltatást, ideértve az árral kapcsolatos feltételeket is, amennyiben ezen eltérő feltételeket a kereskedelmi megfontolásokkal összeegyeztethető módon alkalmazzák; vagy
- (b) elutasítsák áruk vagy szolgáltatások beszerzését vagy szállítását, amennyiben az elutasítás kereskedelmi megfontolásoknak megfelelően történik.

22.5. CIKK

Szabályozási keret

1. A Felek a lehető legjobban használják fel a vonatkozó nemzetközi standardokat, többek között adott esetben az OECD állami tulajdonú vállalatok irányítására vonatkozó iránymutatásait.

2. Mindegyik Fél biztosítja, hogy az általa létrehozott vagy fenntartott bármely szabályozó szerv és szabályozói tevékenységet végző illetékes hatóság:

- (a) a szabályozói tevékenység hatékonysága érdekében független minden vállalkozástól, amelyet szabályoz, és azoknak nem tartozik számot adni; valamint

- (b) hasonló körülmények között pártatlanul¹ jár el minden olyan vállalkozás tekintetében, amelyet szabályoz, beleértve az állami tulajdonban lévő vállalatokat, a különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásokat és a kijelölt monopóliumokat².

3. Az állami tulajdonú vállalkozások, a különleges jogokkal és kiváltságokkal felruházott vállalkozások, illetve a kijelölt monopóliumok tekintetében mindegyik Fél következetesen és megkülönböztetésmentesen alkalmazza saját jogszabályait és egyéb rendelkezéseit.

22.6. CIKK

Átláthatóság

1. Az a Fél (a továbbiakban: kérelmező Fél), amely joggal feltételezi, hogy az e fejezet szerinti érdekeit hátrányosan befolyásolják a másik Fél állami tulajdonban lévő vállalatainak, a különleges jogkörökkel és kiváltságokkal felruházott vállalkozásainak vagy a kijelölt monopóliumainak a kereskedelmi tevékenységei, kérheti a másik Felet (a továbbiakban: megkeresett Fél), hogy írásban szolgáltatson információkat a szóban forgó gazdálkodó egységnek az e fejezet végrehajtásával kapcsolatos kereskedelmi tevékenységeiről.

¹ Az egyértelműség érdekében: a szabályozó szervnek a szabályozási feladatai gyakorlása során tanúsított pártatlanságát a szabályozó szerv általános gyakorlatához viszonyítva értékeli.

² Az egyértelműség érdekében: azon ágazatok esetében, amelyek tekintetében a Felek a megállapodás más fejezeteiben szereplő szabályozó szervekkel kapcsolatos konkrét kötelezettségekben állapodtak meg, a többi fejezetek vonatkozó rendelkezései élveznek elsőbbséget.

2. Az (1) bekezdés alapján benyújtott kérelemben a kérelmező Fél köteles magyarázatot adni arra, hogy szerinte a gazdálkodó egység tevékenységei miként befolyásolják a kérelmező Fél e fejezet szerinti érdekeit, és megjelölni, hogy a (3) bekezdésben felsorolt információk közül melyek közlését kéri.
3. Az (1) bekezdésben foglaltakkal összhangban a megkeresett Fél az alábbi információt köteles szolgáltatni:
- (a) a gazdálkodó egység tulajdonjoga és szavazati szerkezete, feltüntetve a részvények százalékos arányát, amelyet a Fél, annak állami tulajdonú vállalkozásai, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásai vagy kijelölt monopóliumai halmozottan birtokolnak, valamint az általuk a gazdálkodó egységben halmozottan birtokolt szavazati jogok százalékos arányát;
 - (b) a Fél és annak állami tulajdonban lévő vállalkozásai, különleges jogokkal vagy kiváltságokkal felruházott vállalkozásai, vagy kijelölt monopóliumai által halmozottan birtokolt különleges részvények, illetve különleges szavazati jogok vagy egyéb jogok leírása, ha ezek a jogok különböznek azoktól, amelyek a gazdálkodó egység általános törzsrészvényeihez kapcsolódnak;
 - (c) a gazdálkodó egység szervezeti felépítése, és az igazgatóság vagy azzal egyenértékű testület összetétele;

- (d) a gazdálkodó egységet szabályozó vagy ellenőrző kormányhivatalok vagy közjogi szervek leírása; a szóban forgó hivatalok vagy közjogi szervek által a gazdálkodó egységre rótt jelentési kötelezettségek leírása; valamint a kormányhivataloknak vagy bármely közjogi szervnek a vezető tisztségviselők, valamint az igazgatótanács vagy más, ezzel egyenértékű ügyvezető testület tagjainak a kinevezésével, elbocsátásával vagy díjazásával kapcsolatos jogai és gyakorlata;
- (e) a gazdálkodó egység éves bevétele és összes eszköze a legutóbbi olyan hároméves időszak alatt, amelyről rendelkezésre áll információ;
- (f) bármely olyan mentesség, védettség és kapcsolódó intézkedések, amelyeket a gazdálkodó egység a megkeresett Fél jogszabályai és egyéb rendelkezései szerint élvez; valamint
- (g) a gazdálkodó egységre vonatkozó bármely további nyilvánosan hozzáférhető információ, ideértve annak éves beszámolóit és harmadik fél által végzett könyvvizsgálatokat is.

4. Az (1), (2) és (3) bekezdés nem kötelezi egyik Felet sem olyan bizalmas információk közlésére, amelyek közlése ellentétes lenne a jogszabályaival és egyéb rendelkezéseivel, amelyek akadályoznák a bűnüldözést vagy másképpen ütköznének közérdekbe, vagy amelyek sértenék egyes vállalkozások jogos kereskedelmi érdekeit.

5. Amennyiben a kért információ nem áll a megkeresett Fél rendelkezésre, a megkeresett Fél írásban értesíti a kérelmező Felet ennek indokairól.

22.7. CIKK

Félspecifikus melléklet

1. A 22.4. cikk nem alkalmazandó a valamely Fél által a 22. mellékletben szereplő jegyzékébe vett állami tulajdonban lévő vállalatok vagy kijelölt monopóliumok e megállapodásnak nem megfelelő tevékenységeire, a Fél menetrendjében foglalt feltételek szerint.
2. A kereskedelmi tanács bármely Fél kérésére határozatot fogadhat el a 22. melléklet módosításáról a 33.1. cikk (6) bekezdése alapján, és minden esetben mérlegeli a 22. melléklet lehetséges módosításait a megállapodás hatálybalépését követő öt éven belül.

23. FEJEZET

VERSENPOLITIKA

23.1. CIKK

Alapelvek

A Felek elismerik a szabad és torzulásoktól mentes verseny fontosságát a kereskedelem és a beruházások terén. A Felek tudomásul veszik, hogy a versenyellenes gyakorlatok torzíthatják a piacok megfelelő működését és gyengíthetik a kereskedelem liberalizálásából származó előnyöket.

23.2. CIKK

Szabályozási keret

1. A Felek versenyjogot érvényesítenek vagy fogadnak el, amely a gazdaság valamennyi ágazatára vonatkozik¹, és hatékonyan kezeli a következő gyakorlatokat:
 - (a) a vállalkozások közötti megállapodások, vállalkozások társulásainak határozatai és összehangolt magatartás, amelyek célja vagy hatása a verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása;
 - (b) erőfölénnyel való visszaélés egy vagy több vállalkozás részéről; valamint
 - (c) a vállalkozások közötti összeolvadások, amelyek jelentősen gátolják a hatékony versenyt, különösen az erőfölény kialakulásának vagy megerősödésének eredményeképpen.
2. Az egyes Felek biztosítják, hogy az (1) bekezdésben említett versenyjog valamennyi vállalkozásra vonatkozik, a magán és állami vállalkozásokra egyaránt.

¹ Az egyértelműség érdekében: az Európai Unió versenyjoga a mezőgazdasági ágazatra a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EGK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel (2013. december 17.) összhangban alkalmazandó (EUHL L 347., 2013.12.20., 671. o.).

3. Az egyes Felek versenyjogának alkalmazása jogilag vagy ténylegesen nem akadályozhatja a szóban forgó vállalkozásokra ruházott egyetlen közérdekű feladat végrehajtását sem. Valamelyik Fél versenyjoga alóli kivételeknek a közérdekkel kapcsolatos, a kívánt szakpolitikai célkitűzések eléréséhez feltétlenül szükséges mértékre korlátozott, és átlátható feladatokra kell korlátozódniuk.

23.3. CIKK

Végrehajtás

1. A Felek olyan funkcionálisan független hatóságot működtetnek, amely felelős a 23.2. cikkben említett versenyjog hatékony érvényesítéséért, és rendelkeznek az ezen versenyjogi jogszabályok teljes mértékű alkalmazásához és hatékony végrehajtásához szükséges hatáskörökkel és erőforrásokkal.

2. Az egyes Felek saját versenyjogi jogszabályaikat átláthatóan és megkülönböztetésmentes módon alkalmazzák, figyelemmel a tisztességes eljárás elveire és az érintett vállalkozások védekezéshez való jogára, állampolgárságtól és tulajdonjogtól függetlenül.

23.4. CIKK

Együttműködés

1. A Felek elismerik, hogy kölcsönös érdekük az együttműködés előmozdítása a versenypolitikájukkal kapcsolatos kérdések és a versenypolitikájuk érvényesítése terén.

2. Az együttműködés megkönnyítése érdekében a Felek versenyhatósági információkat cserélhetnek, az adott Fél jogszabályaiban és egyéb rendelkezéseiben előírt titoktartási szabályok függvényében.

3. A Felek versenyhatósági vállalják, hogy lehetőség és szükség szerint az azonos vagy kapcsolódó magatartás vagy ügyek tekintetében törekednek jogérvényesítési tevékenységeik összehangolására.

23.5. CIKK

Konzultációk

1. A Felek¹ közötti kölcsönös megértés előmozdítása és az e fejezet értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatos konkrét kérdések kezelése érdekében a Felek valamely Fél kérésére haladéktalanul konzultációt folytatnak az e fejezet értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatos kérdésekről. A konzultációt kérő Fél adott esetben jelzi, hogy az ügy hogyan érinti a Felek közötti kereskedelmet vagy beruházásokat.

2. Az (1) bekezdésben említett konzultációk megkönnyítése érdekében mindegyik Fél arra törekszik, hogy a vonatkozó nem bizalmas információkat átadja a másik Fél részére.

¹ Az Európai Unió esetében az Európai Bizottság Versenypolitikai Főigazgatósága jár el.

23.6. CIKK

A vitarendezés alkalmazásának kizárása

A 31. fejezet nem alkalmazandó erre a fejezetre.

24. FEJEZET

TÁMOGATÁSOK

24.1. CIKK

Alapelvek

A Felek elismerik, hogy támogatás nyújtható, ha az közpolitikai célkitűzések eléréséhez szükséges. A Felek ugyanakkor tudomásul veszik, hogy bizonyos támogatások torzíthatják a piacok megfelelő működését, és gyengíthetik a kereskedelem liberalizációjából és a versenyből származó előnyöket. Elvben tehát a Felek nem nyújtanak támogatást, ha ez a támogatás kedvezőtlen hatást gyakorol vagy valószínűleg kedvezőtlen hatást gyakorolhat a Felek közötti versenyre vagy kereskedelemre.

24.2. CIKK

Fogalommeghatározás és hatály

1. E fejezet alkalmazásában a támogatás olyan intézkedés, amely megfelel az SCM-megállapodás 1.1. cikkében foglalt feltételeknek, függetlenül attól, hogy a támogatást árukat előállító vagy szolgáltatást nyújtó vállalkozás számára nyújtják¹.
2. E fejezet az SCM-megállapodás 2. cikke szerint egyedinek minősülő támogatásokra vonatkozik.
3. E fejezetet a bármely vállalkozás – ideértve az állami és magánvállalatokat – számára nyújtott támogatásokra kell alkalmazni.
4. Az egyes Felek biztosítják, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott vállalkozásoknak nyújtott támogatásokra az e fejezetben meghatározott szabályok vonatkozzanak, amennyiben e szabályok alkalmazása sem jogilag, sem ténylegesen nem akadályozza az érintett vállalkozásokra bízott adott feladatok ellátását. A vállalkozásokra ruházott feladatoknak átláthatónak kell lenniük, és az e fejezetben meghatározott szabályok alkalmazásának korlátozása vagy az attól való eltérés nem lépheti túl a rájuk ruházott feladatok ellátásához szükséges mértéket.

¹ Az egyértelműség érdekében: e cikk nem sérti a WTO-ban vagy kapcsolódó többoldalú fórum keretében a jövőben folytatandó tárgyalások eredményét a szolgáltatásokra vonatkozó támogatások meghatározását illetően.

5. A 24.5. cikk nem alkalmazandó a mezőgazdaságról szóló megállapodás 1. melléklete rendelkezéseinek a hatálya alá tartozó, árukereskedelemre vonatkozó támogatásokra.
6. A 24.5. és a 24.6. cikk nem alkalmazandó az audiovizuális ágazatra.
7. A 24.5. és 24.6. cikk nem alkalmazandó az őslakos népek és közösségeik számára gazdaságfejlesztés céljából nyújtott támogatásokra¹. E támogatásoknak célzottak, arányosnak és átlátszónak kell lennie.
8. A 24.5. és a 24.6. cikk nem alkalmazandó a természeti katasztrófák vagy egyéb rendkívüli események által okozott károk megtérítésére nyújtott támogatásokra.
9. A 24.5. cikk nem alkalmazandó a gazdasági vészhelyzetre való reagálás céljából ideiglenes alapon nyújtott támogatásokra². E támogatásoknak arányosnak és célzottak kell lenniük a vészhelyzet orvoslása érdekében.

¹ E bekezdés alkalmazásában az őslakos népek és közösségeik alatt az egyes Felek jogszabályai által ekként meghatározott közösségeket kell érteni. Az Európai Unió esetében a jogszabályok alatt az uniós jog és az egyes tagállamok joga egyaránt értendő.

² „Gazdasági vészhelyzet” alatt olyan gazdasági esemény értendő, amely egy Fél gazdaságában súlyos zavart okoz. Az Európai Unió esetében „egy Fél gazdasága” alatt az Európai Unió vagy annak egy vagy több tagállamának gazdasága értendő.

10. A kereskedelmi tanács határozatában módosíthatja a „támogatás” e cikk (1) bekezdésében szereplő fogalommeghatározását a szolgáltatást nyújtó vállalkozások tekintetében annak érdekében, hogy a témában a WTO-ban vagy kapcsolódó többoldalú fórumokon folytatandó jövőbeli viták eredményét figyelembe vegye, a 33.1. cikk (6) bekezdésének a) pontja szerint.

24.3. CIKK

Kapcsolat a WTO-egyezménnyel

E fejezet a Felek GATS XV. cikke, GATT 1994 XVI. cikke, az SCM-megállapodás és a mezőgazdasági megállapodás szerinti jogainak és kötelezettségeinek sérelme nélkül alkalmazandók.

24.4. CIKK

Átláthatóság

1. A területükön nyújtott vagy fenntartott támogatásokkal kapcsolatban a Felek elérhetővé teszik a következő információkat:

(a) a támogatás jogalapja és célja;

- (b) a támogatás formája;
- (c) a támogatás összege vagy a támogatáshoz rendelt költségvetés összege; valamint
- (d) lehetőség szerint a támogatás kedvezményezettjének neve.

2. A Fél a következők révén teljesíti a jelen cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeket:

- (a) a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló megállapodás 25. cikke szerinti értesítés, feltéve, hogy az tartalmazza a jelen cikk (1) bekezdésében előírt valamennyi információt, és az értesítést legalább két évente megteszik;
- (b) a mezőgazdasági megállapodás 18. cikke szerinti értesítés; vagy
- (c) a Fél által vagy annak nevében történő közzététel nyilvánosan elérhető weboldalon, a támogatás nyújtásának vagy fenntartásának évét követő naptári év december 31-ig.

24.5. CIKK

Konzultációk

1. Ha az egyik Fél úgy ítéli meg, hogy a másik Fél által nyújtott támogatás negatív hatást gyakorol vagy gyakorolhat kereskedelmi érdekeire vagy a versenyre, a Fél (a továbbiakban: megkereső Fél) írásban kifejezheti aggodalmát a másik Félnek (a továbbiakban: megkeresett Fél), és konzultációt kérhet az ügyben. A kérésnek tartalmaznia kell annak ismertetését, hogy a támogatás miként gyakorol vagy gyakorolhat negatív hatást a megkereső Fél érdekeire vagy a versenyre.
2. Az (1) bekezdés alkalmazásában a megkereső Fél a támogatással kapcsolatban az alábbi információkat kérheti a megkeresett Féltől:
 - (a) a támogatás jogalapja és szakpolitikai célja;
 - (b) a támogatás formája;
 - (c) a támogatás időpontjai és időtartama, és bármilyen egyéb ahhoz kapcsolódó határidő;
 - (d) a támogatás jogosultsági követelményei;
 - (e) a támogatás teljes összege vagy a támogatáshoz rendelt költségvetés összege;

- (f) lehetőség szerint a támogatás kedvezményezettjének neve; valamint
 - (g) bármely más információ, amely lehetővé teszi a támogatás negatív hatásának értékelését.
3. A megkeresett Fél a (2) bekezdéssel összhangban kért tájékoztatást legkésőbb a kérelem kézhezvételének időpontjától számított 60 napon belül, írásban megadja.
4. Ha a megkeresett Fél – részben vagy egészben – nem adja meg a (2) és (3) bekezdés alapján kért tájékoztatást, a megkeresett Fél írásbeli válaszában kifejti, hogy miért nem adta meg ezt a tájékoztatást.
5. Amennyiben a kért tájékoztatás kézhez vétele és a konzultációk lefolytatása után a megkereső Fél úgy véli, hogy a szóban forgó támogatás jelentős negatív hatást gyakorol vagy gyakorolhat kereskedelmi érdekeire vagy a versenyre, a megkeresett Fél minden igyekezetével arra törekszik, hogy e hatásokat megszüntesse vagy minimálisra csökkentse.

24.6. CIKK

Feltételekhez kötött támogatások

1. A következő támogatások odaítélésekor a Felek az alábbi feltételeket alkalmazzák:
 - (a) az olyan támogatások tekintetében, amelynek értelmében egy kormány közvetlenül vagy közvetve felelősséget vállal bizonyos vállalkozások adósságainak vagy kötelezettségeinek garantálásáért, az adósság vagy kötelezettség fedezete az összegét vagy a kormányzati felelősségvállalás időtartamát tekintve nem korlátlan; valamint
 - (b) a fizetéseképtelen vagy nehéz helyzetben lévő vállalkozások számára egy évnél hosszabb időtartamig nyújtott támogatások (például a hitelek és a garanciák, a készpénztámogatások, a tőkeinjekciók, az eszközök piaci ár alatti juttatása vagy az adómentesség) azzal a feltétellel nyújthatók, hogy készült reális feltételezéseken alapuló, hiteles szerkezetátalakítási terv azzal a céllal, hogy észszerű időn belül biztosítsák a vállalkozás visszatérését a hosszú távú életképességhez, továbbá hogy a vállalkozás (a kis- és középvállalkozások kivételével) hozzájárul a szerkezetátalakítás költségeihez.
2. Az (1) bekezdés b) pontja nem alkalmazandó az olyan támogatásokra, amelyeket a vállalkozások részére ideiglenes likviditási támogatásként nyújtanak a csupán a nehéz helyzetben lévő vállalkozás üzleti tevékenységének folytatásához szükséges összeg erejéig terjedő hitelgarancia vagy hitel formájában arra az időre, amely a szerkezetátalakítási vagy felszámolási terv elfogadásához szükséges.

3. Ez a cikk csak az olyan támogatásokra vonatkozik, amelyek negatív hatást gyakorolnak vagy gyakorolhatnak a másik Fél kereskedelmére és a versenyre.

4. Ez a cikk nem vonatkozik az alábbi támogatásokra:

- (a) amelyeket a vállalatok rendezett piacelhagyásának biztosításához nyújtanak; vagy
- (b) amelyek halmozott összege vagy költségvetése három egymást követő évben vállalkozásonként nem éri el a 170 000 SDR-t.

24.7. CIKK

A támogatások felhasználása

A Felek biztosítják, hogy a vállalkozások csak arra a kifejezetten meghatározott szakpolitikai célra használják fel az adott támogatást, amelyre azt kapták¹.

¹ Az egyértelműség érdekében: ha a Fél ennek érdekében kialakította a megfelelő jogszabályi keretet és közigazgatási eljárásokat, a kötelezettség teljesültnek tekintendő.

24.8. CIKK

A vitarendezés alkalmazásának kizárása

A 31. fejezet nem alkalmazható a 24.5. cikk (5) bekezdésére.

24.9. CIKK

Bizalmas kezelés

1. Az e fejezet keretében folytatott információcsere során a Felek figyelembe veszik a saját jogukban foglalt, szakmai és üzleti titoktartásra vonatkozó előírások szerinti korlátozásokat, valamint biztosítják az üzleti titkok és más bizalmas információk védelmét.
2. Ha az egyik Fél e fejezet alapján információt közöl, az információt fogadó Fél megőrzi annak bizalmas jellegét.

25. FEJEZET

SZELLEMI TULAJDON

A. SZAKASZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

25.1. CIKK

Célkitűzések

1. E fejezet célkitűzései a következők:
 - (a) az innovatív és kreatív áruk és szolgáltatások előállításának és értékesítésének megkönnyítése a Felek között, ezáltal hozzájárulva a Felek gazdaságának fenntarthatóbbá és inkluzívabbá tételéhez;
 - (b) a Felek közötti kereskedelem előmozdítása és szabályozása, valamint e kereskedelem torzulásainak és akadályainak csökkentése; valamint

(c) a szellemi tulajdon-jogok megfelelő szintű és hatékony védelmének és érvényesítésének megvalósítása.

2. A TRIPS-megállapodás 7. cikkében meghatározott célkitűzések értelemszerűen vonatkoznak e fejezetre.

25.2. CIKK

Hatály

1. A Felek eleget tesznek a szellemi tulajdon területén megkötött azon nemzetközi egyezményekből, többek között a TRIPS-megállapodásból eredő kötelezettségeiknek, amelyeknek részes felei.

2. E fejezet kiegészíti és pontosítja az egyes Feleknek a TRIPS-megállapodásból, illetve egyéb, a szellemi tulajdon területén megkötött nemzetközi egyezményekből eredő jogait és kötelezettségeit.

3. E fejezet egyetlen rendelkezése sem akadályozza a Feleket abban, hogy saját joguk rendelkezéseit alkalmazzák, amelyek a szellemi tulajdon-jogok magasabb szintű védelmét és érvényesítését vezetik be, feltéve, hogy a rendelkezések nem ellentétesek e fejezettel. A Felek szabadon állapíthatják meg a megfelelő módszert a fejezetben foglaltak saját jogrendszerükbe és joggyakorlatukba történő átültetésére.

25.3. CIKK

Alapelvek

1. A TRIPS-megállapodás 8. cikkében meghatározott alapelvek értelemszerűen vonatkoznak e fejezetre.

2. Figyelembe véve a belföldi rendszerek mögöttes közpolitikai célkitűzéseit, a Felek elismerik annak szükségességét, hogy:

(a) előmozdítsák az innovációt és a kreativitást; valamint

(b) megkönnyítsék az információ, a tudás, a technológia, a kultúra és a művészetek elterjedését;

a saját szellemi tulajdonra vonatkozó rendszereik révén, a nyitottság és átláthatóság elvének tiszteletben tartása mellett, valamint figyelembe véve valamennyi érintett érdekelt fél érdekeit, ideértve a jogosultakat, a felhasználókat és a nagyközönséget is.

25.4. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet, valamint a 25-A., 25-B. és 25-C. melléklet alkalmazásában:

- (a) „Berni Egyezmény”: az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló, 1886. szeptember 9-i, 1979. szeptember 28-án módosított Berni Egyezmény;
- (b) „szellemi tulajdon”: a szellemi tulajdonnak e fejezet B. szakaszának 1–7. alszakasza és a TRIPS-megállapodás II. része 1–7. szakasza hatálya alá tartozó valamennyi kategóriája; a szellemi tulajdon védelme magában foglalja a Párizsi Egyezmény 10a. cikke szerint a tisztességtelen verseny elleni védelmet is;
- (b) „Párizsi Egyezmény”: az ipari tulajdon oltalmáról szóló, 1883. március 20-án kelt, utoljára 1967. július 14-én Stockholmban felülvizsgált és 1979. szeptember 28-án módosított Párizsi Egyezmény;
- (c) „Római Egyezmény”: az előadóművészek, a hangfelvétel- előállítók és a műsorsugárzó szervezetek védelméről szóló, 1961. október 26-án kelt Római Egyezmény; valamint

(d) „WIPO”: Kereskedelmi Világszervezet.

25.5. CIKK

Nemzeti elbánás

1. Az e fejezet hatálya alá tartozó szellemi tulajdonhoz fűződő jogok valamennyi kategóriája tekintetében mindegyik Fél köteles a másik Fél állampolgárait legalább olyan kedvezményes elbánásban részesíteni, mint amilyenben a Fél a saját állampolgárait részesíti a szellemi tulajdon védelme¹ tekintetében, figyelemmel a Párizsi Egyezményben, a Berni Egyezményben, a Római Egyezményben, az 1989. május 26-án Washingtonban elfogadott, az integrált áramkörökhöz kapcsolódó szellemi tulajdonról szóló szerződésben, valamint a WIPO Előadásokról és a Hangfelvételekről szóló, 1996. december 20-án Genfben kelt Szerződésében (a továbbiakban: WPPT) korábban megállapított kivételekre. Az előadóművészek, a hangfelvétel-előállítók és a műsorsugárzó szervezetek tekintetében e kötelezettség csak az e fejezetben megállapított jogokra vonatkozik.

¹ E rendelkezés alkalmazásában az „oltalom” magában foglalja a szellemi tulajdon-jogok hozzáférhetőségét, megszerzését, alkalmazási körét, fenntartását és érvényesítését érintő ügyeket, valamint azokat az ügyeket, amelyek a szellemi tulajdon-jogoknak e fejezetben különösen tárgyalt használatát érintik. Továbbá e bekezdés alkalmazásában az „oltalom” magában foglalja a hatékony technológiai intézkedések kijátszásának megakadályozására szolgáló intézkedéseket, valamint a jogkezelési információval kapcsolatos intézkedéseket is.

2. A Felek bírósági és közigazgatási eljárásaik tekintetében élhetnek az (1) bekezdés alapján engedélyezett kivételekkel, ideértve a másik Fél állampolgárai számára annak előírását, hogy a területükön kézbesítési címet jelöljenek meg vagy képviselőt jelöljenek ki, feltéve, hogy az ilyen kivétel:

- (a) a Fél e fejezettel nem összeegyeztethetetlen jogszabályainak vagy egyéb rendelkezéseinek való megfelelés biztosításához szükségesek; valamint
- (b) alkalmazásának módja nem valósítja meg a kereskedelem rejtett korlátozását.

3. Az (1) bekezdés nem alkalmazandó a szellemi tulajdon-jogok megszerzésére vagy fenntartására irányuló, a WIPO keretében kötött többoldalú megállapodásokban előírt eljárásokra.

25.6. CIKK

Szellemi tulajdon és népegészségügy

1. A Felek elismerik a WTO miniszteri konferenciája által 2001. november 14-én Dohában elfogadott, a TRIPS-megállapodás és a népegészségügy kapcsolatáról szóló nyilatkozat (a továbbiakban: Dohai Nyilatkozat) jelentőségét. Az ezen fejezet hatálya alá tartozó jogok és kötelezettségek értelmezése és végrehajtása során a Felek biztosítják a Dohai Nyilatkozatnak való megfelelést.

2. Mindkét Fél végrehajtja a TRIPS-megállapodás 31a. cikkét, valamint annak mellékletét és a szóban forgó melléklet függelékét, amely 2017. január 23-án lépett hatályba.

25.7. CIKK

Jogkimerülés

E megállapodás egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg az egyes Feleket annak eldöntésében, hogy a szellemi tulajdon-jogok kimerülése alkalmazandó-e, illetve hogy az milyen feltételek mellett alkalmazandó a Fél saját jogrendszerében.

B. SZAKASZ

A SZELLEMITULAJDON-JOGOKRA VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK

1. ALSZAKASZ

SZERZŐI ÉS SZOMSZÉDOS JOGOK

25.8. CIKK

Nemzetközi megállapodások

1. Mindkét Fél megerősíti az alábbi nemzetközi megállapodások iránti elkötelezettségét és eleget tesz azoknak:

- (a) a Berni Egyezmény;
- (b) a Római Egyezmény;
- (c) a WIPO 1996. december 20-án Genfben kelt Szerzői Jogi Szerződése (a továbbiakban: WCT);

- (d) a WPPT; valamint
 - (e) a 2013. június 27-én Marrákesben kelt, a vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről szóló Marrákesi Szerződés.
2. A Felek megtesznek minden észszerű erőfeszítést annak érdekében, hogy megerősítsék az audiovizuális előadások védelméről szóló, 2012. június 24-én Pekingben elfogadott Szerződést, vagy csatlakozzanak ahhoz.

25.9. CIKK

Szerzők

Valamennyi Fél kizárólagos jogot biztosít a szerzők részére a következők engedélyezésére vagy megtiltására:

- (a) műveik egy részének vagy egészének közvetlen vagy közvetett, időleges vagy végleges reprodukálása bármilyen eszközzel és bármilyen formában;
- (b) műveik eredeti vagy másolt példányainak bármilyen formában történő nyilvános terjesztése értékesítés útján vagy másként;

- (c) műveik vezetékes vagy vezeték nélküli eszközökkel történő közvetítése a nyilvánossághoz, beleértve az oly módon történő hozzáférhetővé tételt is, hogy azokhoz az általuk megválasztott helyen és időben hozzáférhessenek; valamint
- (d) számítógépes programjaik vagy filmes munkáik eredeti vagy másolati példányainak a nyilvánosság részére való kereskedelmi bérbeadása.

25.10. CIKK

Előadóművészek

Valamennyi Fél kizárólagos jogot biztosít az előadóművészek részére a következők engedélyezésére vagy megtiltására:

- (a) előadásaik rögzítése¹;
- (b) rögzített előadásaik közvetlen vagy közvetett, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel és formában, egészben vagy részben történő többszörözése;
- (c) rögzített előadásaik adásvétellel vagy más módon megvalósuló nyilvános terjesztése;

¹ „Rögzítés”: hangoknak vagy azok megjelenítésének olyan anyagi formába foglalása, amelyről azok készülék segítségével érzékelhetővé, reprodukálhatóvá vagy közvetíthetővé tehetők.

- (d) rögzített előadásaik vezetékes vagy vezeték nélküli hozzáférhetővé tétele oly módon, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg; valamint
- (e) előadásaik vezeték nélküli sugárzása és a nyilvánossághoz közvetítése, kivéve, ha az előadás már maga is sugárzott előadás vagy rögzítés eredménye.

25.11. CIKK

A hangfelvételek előállítói

Valamennyi Fél kizárólagos jogot biztosít a hangfelvételek előállítói részére a következők engedélyezésére vagy megtiltására:

- (a) hangfelvételeik egy részének vagy egészének közvetlen vagy közvetett, időleges vagy végleges reprodukálása bármilyen eszközzel és bármilyen formában;
- (b) hangfelvételeik eredeti és azok többszörözött példányai adásvétellel vagy a tulajdonjog egyéb átruházásával megvalósuló nyilvános terjesztése;

- (c) hangfelvételeik vezetékes vagy vezeték nélküli eszközökkel történő nyilvánossághoz közvetítése oly módon, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg; valamint
- (d) hangfelvételeik nyilvánosság számára való kereskedelmi bérbeadása.

25.12. CIKK

Műsorszolgáltató szervezetek

Valamennyi Fél kizárólagos jogot biztosít a műsorszolgáltató szervezetek részére a következők engedélyezésére vagy megtiltására:

- (a) vezeték nélkül sugárzott műsoraik rögzítése;
- (b) vezeték nélkül sugárzott műsoraik felvételeinek közvetlen vagy közvetett, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel és formában, egészben vagy részben történő többszörözése; valamint
- (c) sugárzott műsoraik vezeték nélküli újrásugárzása, illetve nyilvánossághoz¹ közvetítése, amennyiben e közvetítés olyan helyen történik, amely belépődíj ellenében hozzáférhető a nyilvánosság számára.

¹ Az egyértelműség érdekében: e bekezdés egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg a Feleket abban, hogy meghatározzák az e jog gyakorlásához szükséges feltételeket a Római Egyezmény 13. cikkének d) pontjának megfelelően.

Kereskedelmi célból kiadott hangfelvételek
sugárzása és nagyközönség felé történő közvetítése¹

1. Az egyes Felek biztosítják azt a jogot, amelynek célja, hogy a felhasználó egy egyszeri méltányos díjazást fizessen az előadóművésznek vagy a hangfelvétel-előállítónak a kereskedelmi célból kiadott hangfelvétel, illetve e hangfelvétel egy többszörözött példánya sugárzás vagy egyéb módon a nyilvánossághoz közvetítés céljából történő felhasználása esetén².
2. A Felek biztosítják, hogy az (1) bekezdésben említett egyszeri, méltányos díjazás felosztásra kerüljön az érintett előadóművészek és hangfelvétel-előállítók között. A Felek elfogadhatnak olyan jogszabályt, amely az előadóművészek és hangfelvételek előállítói közötti megegyezés hiányában meghatározza azokat a feltételeket, amelyek szerint az előadóművészek és hangfelvétel-előállítók osztoznak az egyszeri méltányos díjazáson.

¹ A Felek biztosíthatnak szélesebb körű jogokat az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók számára a kereskedelmi célból kiadott hangfelvételek sugárzása és nagyközönség felé történő közvetítése tekintetében.

² E cikk alkalmazásában a „nyilvánossághoz közvetítés” nem foglalja magában a hangfelvétel vezetékes vagy vezeték nélküli eszközökkel történő nyilvánosságra hozatalát oly módon, hogy a nagyközönség tagjai a hangfelvételhez való hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg.

Az oltalom időtartama

1. A mű szerzőjének jogai a szerző életében és a halálától számított legkevesebb 70 éven át állnak fenn, attól az időponttól függetlenül, amikor a művet jogszerűen nyilvánosságra hozták¹.
2. Amennyiben egy művön fennálló szerzői jog több szerzőtársat illet, az (1) bekezdésben meghatározott oltalom időtartamát az utoljára elhunyt szerző halálától kell számítani.
3. A név nélkül vagy felvett néven szerzett művek esetében az oltalom időtartama a mű jogszerű nyilvánosságra hozatalát követő legalább 70 évig tart. Ha azonban a szerző által felvett név semmi kétséget nem hagy a szerző személyazonossága felől, vagy ha a szerző az első mondatban meghatározott idő alatt felfedi személyazonosságát, az oltalom időtartamát az (1) bekezdés szerint kell számítani.
4. A filmalkotások és audiovizuális művek oltalmi ideje az utoljára elhunyt szerző halálától számított legalább 70 évig tart. A Felek jogszabályai és egyéb rendelkezései határozzák meg, hogy mely személyeket kell a filmművészeti vagy audiovizuális alkotás szerzőjének tekinteni.

¹ Amennyiben egy Fél különös oltalmi időt ír elő arra az esetre, amikor jogi személyt jelölnek meg jogosultként, az oltalom időtartama a mű jogszerű nyilvánosságra hozatalát követő legalább 70 évig tart.

5. A műsorszolgáltató szervezetek jogai a műsor első sugárzásának időpontjától számított 50 éven át részesülnek oltalomban.
6. Az előadóművészek jogai az előadás rögzítésének időpontjától számított legalább ötven éven át részesülnek oltalomban; ugyanakkor:
- (a) ha az előadás rögzítését az ebben a bekezdésben említett 50 éven belül jogszerűen nyilvánosságra hozzák vagy – amennyiben egy Fél arról rendelkezik – jogszerűen a nyilvánossághoz közvetítik, az oltalom időtartamát az első ilyen nyilvánosságra hozataltól vagy – ha egy Fél arról rendelkezik – nyilvánossághoz közvetítéstől kell számítani. Ha egy Fél a nyilvánosságra hozatalt és a nyilvánossághoz közvetítést egyaránt lehetővé teszi, az oltalom időtartamát annak az eseménynek az időpontjától kell számítani, amelyik korábban bekövetkezett; valamint
 - (b) ha az előadás hangfelvételen történő rögzítését az ebben a bekezdésben említett 50 éven belül jogszerűen nyilvánosságra hozzák vagy – amennyiben a Fél arról rendelkezik – jogszerűen a nyilvánossághoz közvetítik, az oltalom időtartama az első ilyen nyilvánosságra hozatalt vagy – amennyiben a Fél arról rendelkezik – nyilvánossághoz közvetítést követő legalább 70 évig tart. Ha egy Fél a nyilvánosságra hozatalt és a nyilvánossághoz közvetítést egyaránt lehetővé teszi, az oltalom időtartamát annak az eseménynek az időpontjától kell számítani, amelyik korábban bekövetkezett.

7. A hangfelvétel-előállítók jogai az első rögzítéstől számított legalább 50 évig oltalomban részesülnek. Ha azonban a hangfelvételt ezen az időn belül jogszerűen nyilvánosságra hozzák vagy – amennyiben a Fél arról rendelkezik – jogszerűen a nyilvánossághoz közvetítik, e jogok az ilyen első nyilvánosságra hozataltól vagy – ha a Fél arról rendelkezik – az ilyen első nyilvánossághoz közvetítéstől számított legalább 70 éven át oltalomban részesülnek. A Felek hatékony intézkedéseket fogadhatnak el vagy tarthatnak fenn annak biztosítása érdekében, hogy az 50 év oltalmat követő 20 évben keletkezett hasznot méltányosan osszák el az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók között.

25.15. CIKK

Követő jog

1. A Felek követő jogot biztosítanak az eredeti képzőművészeti műalkotás szerzőjének javára, amely elidegeníthetetlen, és amelyről a szerző előzetesen sem mondhat le; e jog alapján az alkotásnak a szerző általi első eladását követő minden viszonteladásáért az eladási árból a szerzőt jogdíj illeti meg¹.
2. Az (1) bekezdésben foglalt követő jogot valamennyi viszonteladásra alkalmazni kell, amelyben a művészeti piac képviselői – így például aukciós házak, művészeti galériák és általában műkereskedők – eladóként, vevőként, illetve közvetítőként közreműködnek.

¹ E cikk ellenére a jogdíjak kiszámításához Chile esetében továbbra is alkalmazható az 1970. augusztus 28-án kelt és 2017. október 13-án a 21.045. sz. törvénnyel módosított 17.366. sz. törvény 36. cikkének első bekezdése.

3. Valamennyi Fél rendelkezhet úgy, hogy az (1) bekezdésben említett követő jogot nem kell alkalmazni olyan viszonteladások esetében, amikor az eladó az alkotást közvetlenül a szerzőtől szerezte meg a viszonteladást megelőző három éven belül, és a viszonteladási ár nem halad meg egy bizonyos minimumösszeget.

25.16. CIKK

Közös jogkezelés

1. A Felek ösztönzik a megfelelő közös jogkezelő szervezeteik közötti párbeszédet, a műveknek és egyéb oltalom alatt álló anyagoknak a Felek területén való hozzáférhetőségének, valamint az ilyen művek és egyéb oltalom alatt álló anyagok felhasználásáért fizetendő jogdíjakból származó bevételek átutalásának előmozdítása érdekében.

2. A Felek ösztönzik a közös jogkezelő szervezetek átláthatóságát, különös tekintettel az általuk beszedett jogdíjakra, a beszedett jogdíjakra alkalmazott levonásokra, a beszedett jogdíjak felhasználására, a felosztási szabályzataikra és az általuk kezelt repertoárra.

3. A Felek biztosítják, hogy a területükön letelepedett azon közös jogkezelő szervezetet, amely képviseleti megállapodás alapján a másik Fél területén letelepedett, másik közös jogkezelő szervezetet képvisel, arra ösztönözzék, hogy pontosan, rendszeresen és kellő gondossággal fizesse a képviselt közös jogkezelő szervezetnek járó összegeket, valamint tájékoztassa a képviselt közös jogkezelő szervezetet a nevében begyűjtött jogdíjbevételek összegéről és az ezekből adott esetben levont összegekről.

25.17. CIKK

Korlátozások és kivételek

A Felek a 25.9–25.13. cikkben foglalt jogok tekintetében kizárólag olyan különös esetekben rendelkezhetnek kivételekről vagy korlátozásokról, amelyek nem ellentétesek a mű vagy más teljesítmény rendes felhasználásával, és indokolatlanul nem károsítják a jogosultak jogos érdekeit.

25.18. CIKK

A technológiai intézkedések védelme

1. A Felek megfelelő jogi védelmet biztosítanak minden hatékony technológiai intézkedés megkerülése ellen, amelyet olyan személy hajt végre, aki tudja, vagy kellő gondosság mellett tudnia kellene, hogy cselekményének célja a műszaki intézkedés megkerülése.
2. Valamennyi Fél megfelelő jogi védelmet biztosít az olyan eszközök, termékek vagy alkatrészek előállítása, importja, forgalmazása, értékesítése, bérbeadása, értékesítést vagy bérbeadást ösztönző reklámozása vagy kereskedelmi célú birtoklása, illetve olyan szolgáltatások nyújtása ellen, amelyek:
 - (a) népszerűsítésének, reklámozásának vagy forgalmazásának célja valamely hatékony technológiai intézkedés megkerülése;

- (b) valamely hatékony technológiai intézkedés megkerülésén túl csak korlátozott kereskedelmi jelentőségű rendeltetéssel bírnak; vagy
- (c) tervezésének, előállításának, módosításának vagy nyújtásának elsődleges célja valamely hatékony technológiai intézkedés megkerülésének lehetővé tétele vagy megkönnyítése.

3. Ezen alszakasz alkalmazásában „technológiai intézkedés” bármely olyan technológia, eszköz vagy alkatrész, amely rendeltetésszerű működése esetén azt a célt szolgálja, hogy a művek vagy más teljesítmények¹ tekintetében megakadályozzon vagy korlátozzon olyan cselekményeket, amelyeket bármely szerzői jog vagy szomszédos jog jogosultja nem engedélyezett a Fél belső jogának megfelelően. A technológiai intézkedések akkor minősülnek hatékornak, ha az oltalom alatt álló mű vagy más teljesítmény használatát a jogosult hozzáférés-ellenőrzés vagy védelmi eljárás alkalmazásával korlátozza, így például kódolás, zavarás, illetve a mű vagy más teljesítmény egyéb átalakítása útján, vagy másolás-ellenőrző mechanizmussal, amellyel eléri a védelmi célt.

4. Az ezen cikk (1) bekezdésében foglalt jogi védelemre tekintet nélkül, a jogosultak önkéntes intézkedésének hiányában a Felek szükség szerint megfelelő intézkedéseket hozhatnak annak biztosítása érdekében, hogy a hatékony technológiai intézkedések megkerülése ellen e cikkel összhangban nyújtott megfelelő jogi védelem ne akadályozza meg a 25.17. cikkel összhangban előírt kivételek vagy korlátozások kedvezményezettjeit, hogy éljenek e kivételekkel vagy korlátozásokkal.

¹ Az egyértelműség érdekében: ebben a mondatban a „művek vagy egyéb teljesítmények” nem vonatkozik azon művekre vagy más teljesítményekre, amelyek oltalmi ideje lejárt.

Jogkezelési adatokkal kapcsolatos kötelezettségek

1. A Felek megfelelő védelmet biztosítanak minden olyan személy ellen, aki illetéktelenül a következő tudatos cselekmények valamelyikét végzi, ha a fenti személy tudja, vagy észszerűen tudnia kellene, hogy ezzel a cselekedetével az adott Fél jogszabályai szerinti szerzői jog vagy szomszédos jog megsértését idézi elő, teszi lehetővé, könnyíti meg vagy fedi el:

- (a) bármely elektronikus jogkezelési adat eltávolítása vagy megváltoztatása; valamint
- (b) az ezen alszakasz alapján védett olyan művek vagy más teljesítmények forgalmazása, forgalmazási célú behozatala, sugárzása vagy a nyilvánosság részére történő közvetítése, amelyekből az elektronikus jogkezelő információt illetéktelenül eltávolították vagy megváltoztatták.

2. E cikk alkalmazásában „jogkezelési információ” minden olyan, a jogkezelők által szolgáltatott információ, amely az e cikkben említett művet vagy más teljesítményt, a szerzőt vagy más jogtulajdonost, illetve a mű vagy más teljesítmény felhasználásának feltételeivel kapcsolatos információkat azonosítja, továbbá az ilyen információt leképező bármely szám vagy kód.

3. A (2) bekezdést kell alkalmazni, ha a fenti információk bármelyike az e cikkben említett mű vagy más teljesítmény másolatához társul, illetve a mű vagy más teljesítmény nyilvánossághoz történő közvetítésével kapcsolatban jelenik meg.

2. ALSZAKASZ

VÉDJEGYEK

25.20. CIKK

Nemzetközi megállapodások

Valamennyi Fél köteles:

- (a) eleget tenni a védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló Madridi Megállapodáshoz kapcsolódó, 1989. június 27-én elfogadott, legutóbb 2007. november 12-én módosított jegyzőkönyvnek;
- (b) eleget tenni az 1994. október 27-én Genfben kelt Védjegyjogi Szerződésnek és a gyári vagy kereskedelmi védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozásáról szóló, 1957. június 15-én elfogadott és 1979. szeptember 28-án módosított Nizzai Megállapodásnak; valamint
- (c) minden elvárható erőfeszítést megtenni a 2006. március 27-én Szingapúrban kelt Szingapúri Védjegyjogi Szerződéshez való csatlakozás érdekében.

25.21. CIKK

A védjegyoltalom által biztosított jogok

Az egyes Felek rendelkeznek arról, hogy egy bejegyzett védjegy tulajdonosának kizárólagos joga legyen arra, hogy a védjegyjogosult beleegyezésével nem rendelkező harmadik feleket megakadályozzon a gazdasági tevékenység körében a védjegyként már lajstromozott megjelöléssel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölés használatában, ha az ilyen használat valószínűsíthetően zavart keltene. Azonos jel azonos árukra vagy szolgáltatásokra történő használata esetén a valószínűsíthető zavarkeltést vélelmezni kell.

25.22. CIKK

Lajstromozási eljárás

1. Az egyes Felek rendelkeznek egy olyan védjegylajstromozási rendszerről, amelyben az illetékes védjegy hivatal által hozott valamennyi jogerős elutasító határozat – beleértve a részleges elutasítást is – megfelelő indokolást tartalmaz, és a határozatot írásban közlik az érintett féllel.
2. A Felek lehetőséget biztosítanak harmadik felek számára arra, hogy felszólaljanak a védjegybejelentési kérelmekkel vagy a Fél jogszabályainak megfelelően adott esetben a védjegybejegyzéssel szemben. A felszólalási eljárás kontradiktórius.

3. Az egyes Felek a védjegybejelentéseket és a lajstromozott védjegyeket tartalmazó, nyilvánosan hozzáférhető elektronikus adatbázist hoznak létre.

25.23. CIKK

Közismert védjegyek

A Párizsi Egyezmény 6a. cikkében és a TRIPS-megállapodás 16. cikkének (2) és (3) bekezdésében említett közismert védjegyek oltalmának érvényesítése céljából a Felek megerősítik az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Unió közgyűlése és a Szellemi Tulajdon Világszervezetének (WIPO) közgyűlése által a WIPO-tagállamok közgyűléseinek harmincnegyedik ülésorozata (1999. szeptember 20–29.) keretében elfogadott, a közismert védjegyek védelmére vonatkozó rendelkezésekre vonatkozó közös ajánlás jelentőségét.

25.24. CIKK

Kivételek a védjegyoltalomból eredő jogok alól

1. Az egyes Felek:
 - (a) a védjegyoltalomból eredő jogok alóli korlátozott kivételként rendelkeznek a leíró jellegű kifejezések méltányos használatáról; valamint

(b) rendelkezhetnek egyéb korlátozott kivételekről.

2. Az (1) bekezdés alkalmazandó, feltéve, hogy e kivételek figyelembe veszik a védjegyjogosultak és harmadik felek jogos érdekeit.

3. A védjegyoltalom alapján a jogosult nem tilthat el mást attól, hogy gazdasági tevékenység körében – az üzleti tisztesség követelményeivel összhangban – használja az alábbiakat:

(a) saját nevét vagy címét;

(b) az áru vagy a szolgáltatás fajtájára, minőségére, mennyiségére, rendeltetésére, értékére, földrajzi eredetére, előállítási, illetve teljesítési idejére vagy egyéb jellemzőjére vonatkozó jelzést; vagy

(c) a védjegyet, ha az – különösen tartozékok vagy alkatrészek tekintetében – szükséges az áru vagy a szolgáltatás rendeltetésének jelzésére.

4. A (2) bekezdés csak akkor alkalmazandó, ha a harmadik fél általi használat tisztességes ipari és kereskedelmi gyakorlattal összhangban történik¹.

¹ Ellenkező esetben a Felek a védjegy ezen használatát azon feltételhez köthetik, hogy a használat nem lehet félrevezető vagy nem kelthet zavart a fogyasztók érintett körében.

5. A Fél rendelkezhet úgy, hogy a védjegyoltalom alapján a jogosult nem tilthat el harmadik felet attól sem, hogy gazdasági tevékenysége körében kizárólag helyi jelentőségű korábbi jogát gyakorolja, ha e jogot az adott Fél jogszabályai elismerik és a használat arra a területre korlátozódik, amelyen a jogot elismerik.

25.25. CIKK

Megszűnési okok

1. Az egyes Felek gondoskodnak a védjegyoltalom megszűnésének megállapításáról, ha a jogosult az árujegyzékben szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban a védjegy tényleges használatát az adott területen megszakítás nélkül öt éven át elmulasztja, kivéve, ha a jogosult a használat elmaradását kellőképpen igazolja. A Fél ugyanakkor rendelkezhet oly módon, hogy a védjegyoltalom megszűnése nem állapítható meg, ha az ötéves időtartam elteltét követően, de a megszűnés megállapítására irányuló kérelem benyújtását megelőzően megkezdik, illetve folytatják a tényleges védjegyhasználatot. E rendelkezés azonban nem alkalmazható, ha a jogosult a tényleges védjegyhasználatot a kérelem benyújtását megelőző – a használat elmulasztásának megszakítás nélküli, ötéves időtartama lejártakor kezdődő – három hónapban csupán azt követően kezdi meg, illetve kezdi újra, hogy értesül arról, hogy a használat hiánya miatt a megszűnés megállapítását fogják kérni.

2. A védjegyoltalom akkor is visszavonható, ha a lajstromozás napját követően a védjegyjogosult cselekménye vagy mulasztása következtében a megjelölés a forgalomban annak az árunak vagy szolgáltatásnak a szokásos nevévé vált, amelyekre a védjegyet lajstromozták¹.

25.26. CIKK

Rosshiszeműen benyújtott kérelmek

A védjegy törlésének van helye, ha a megjelölést rosszhiszeműen jelentették be lajstromozásra. A Felek előírhatják azt is, hogy az ilyen megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban.

¹ A védjegyoltalom akkor is visszavonható, ha a lajstromozás napját követően – a védjegyjogosult vagy az ő engedélyével más által folytatott védjegyhasználat következtében – a védjegy az árujegyzékben meghatározott áruk, illetve szolgáltatások tekintetében megtévesztővé vált, különösen az áruk vagy a szolgáltatások jellegét, minőségét vagy földrajzi származását illetően.

3. ALSZAKASZ

FORMATERVEZÉSI MINTÁK¹

25.27. CIKK

Nemzetközi megállapodások

Az egyes Felek minden elvárható erőfeszítést megtesznek annak érdekében, hogy csatlakozzanak az 1999. július 2-án Genfben elfogadott, a Hágai Megállapodásnak az ipari minták nemzetközi lajstromozásáról szóló genfi szövegéhez.

25.28. CIKK

Lajstromozott formatervezési minták oltalma²

1. A Felek biztosítják az önállóan alkotott, új vagy eredeti formatervezési minták oltalmát³. Az oltalmat lajstromozás útján biztosítják, amely kizárólagos jogot biztosít a jogosultnak ezen cikk rendelkezéseivel összhangban.

¹ A jelen fejezet alkalmazásában a „formatervezési mintára” való utalások a lajstromozott formatervezési mintákat jelentik.

² Az Unió oltalmat biztosít a nem lajstromozott formatervezési mintákra is, amennyiben azok megfelelnek a közösségi formatervezési mintáról szóló, 2001. december 12-i 6/2002/EK tanácsi rendelet előírásainak (EUHL L 3., 2022.1.5., 1. o.).

³ A Fél rendelkezhet úgy belső jogszabályaiban, hogy a formatervezési minták eredeti jellege is megkövetelhető. Az Európai Unió álláspontja szerint a formatervezési minta nem minősül egyedi jellegűnek, ha a tájékozott felhasználóban a minta által keltett összbenyomás nem tér el az ilyen felhasználóban a korábban már nyilvánosságra hozott bármely formatervezési minta által keltett összbenyomástól.

2. A lajstromozott formatervezésiminta-oltalom jogosultjának jogában áll harmadik feleket megakadályozni legalább abban, hogy a jogosult engedélye nélkül kereskedelmi célra előállítsanak, értékesítsenek, importáljanak vagy exportáljanak az oltalomban részesülő formatervezési mintát hordozó vagy azt megtestesítő terméket, vagy ilyen cikket használjanak, amennyiben az ilyen cselekmények jogellenesen akadályozzák a minta rendeltetésszerű felhasználását vagy nem egyeztethetők össze a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal.
3. Az összetett termék alkotóelemét képező termékre alkalmazott vagy ilyen termékbe beépített formatervezési minta kizárólag akkor tekinthető újnak vagy eredetinek:
- (a) ha az alkotóelem az összetett termékbe való beépítését követően is látható marad az összetett termék rendeltetésszerű használata során; és
 - (b) az alkotóelem a) pontban említett látható külső jellegzetességei önmagukban is megfelelnek az újdonság vagy az eredetiség követelményeinek.
4. A (3) bekezdés a) pontja alkalmazásában „rendeltetésszerű használat”: a végső felhasználó részéről történő használat, amely a karbantartást, szervizelést, illetve a javítást nem foglalja magában.

25.29. CIKK

Az oltalom időtartama

A lajstromozást követően rendelkezésre álló oltalmi időtartam a lajstromozás iránti kérelem benyújtásától számított legalább 15 év.

25.30. CIKK

Kivételek és kizárások

1. A Felek rendelkezhetnek meghatározott kivételekről a formatervezésiminta-oltalom hatálya alól, feltéve, hogy az ilyen kivételek nem észszerűtlenül ellentétesek az oltalmazott formatervezési minta rendes felhasználásával, és nem sértik aránytalanul a lajstromozott formatervezésiminta-oltalom jogosultjának jogos érdekeit, figyelembe véve harmadik személyek jogos érdekeit is.
2. A formatervezési minta oltalma nem terjed ki az alapvetően műszaki vagy funkcionális megfontolások által indokolt formatervezési mintákra.

3. Nem részesülhet mintaoltalomban a termék külső jellegzetessége, amelyet szükségképpen pontosan ugyanabban a formában és méretben kell megvalósítani ahhoz, hogy a termék, amelyben a formatervezési minta megtestesül, illetve amelyre a mintát alkalmazzák, szerkezetileg összekapcsolható legyen egy másik termékkel, vagy elhelyezhető legyen benne, körülötte vagy mellette oly módon, hogy mindegyik termék betölthesse a rendeltetését.
4. A (3) bekezdéstől eltérve mintaoltalomban részesülhet az a formatervezési minta, amely azt a célt szolgálja, hogy előregyártott elemekből álló rendszerekben lehetővé tegye a többféle összeállítást, illetve a kölcsönösen kicserélhető termékek kapcsolódását.

25.31. CIKK

Kapcsolat a szerzői joggal

A formatervezési mintát – bármely formában történő megalkotásától vagy rögzítésétől kezdve – az adott Fél szerzői jogi jogszabályai szerinti védelem is megilleti. E szerzői jogi védelem terjedelmét és feltételeit, ideértve az előírt egyéni, eredeti jelleg mértékét, az egyes Felek határozzák meg.

4. ALSZAKASZ

FÖLDRAJZI ÁRUJELZŐK

25.32. CIKK

Fogalommeghatározás és hatály

1. E megállapodás alkalmazásában „földrajzi árujelző”: valamely Fél területének, egy régiójának vagy helységének a neve, amelyet az e helyről származó olyan termék megjelölésére használnak, amelynek különleges minősége, hírneve vagy egyéb jellemzője lényegileg ennek a földrajzi származásnak tulajdonítható.
2. Ezen alszakasz a 25-C. mellékletben felsorolt termékeket azonosító földrajzi árujelzőkre vonatkozik.
3. A Felek megállapodnak abban, hogy a megállapodás érvénybe lépését követően mérlegelik az ezen alszakasz hatálya alá tartozó földrajzi árujelzők körének kiterjesztését egyéb, a (2) bekezdés hatálya alá nem tartozó termékosztályokra, különösen a kézműipari termékekre, figyelembe véve a Felek jogalkotási fejleményeit.

4. A Felek egymás földrajzi árujelzőit oltalomban részesítik ezen alszakasszal összhangban, feltéve, hogy a földrajzi árujelző a származási országban oltalom alatt áll.

25.33. CIKK

A jegyzékben szereplő földrajzi árujelzők

A másik Fél 25-A. mellékletben említett jogszabályainak és a 25-C. mellékletben felsorolt földrajzi árujelzőinek vizsgálatát követően, valamint megfelelő közzétételi intézkedések végrehajtását követően saját jogszabályainak és gyakorlatának megfelelően valamennyi Fél oltalomban részesíti a másik Fél 25-C. mellékletben felsorolt földrajzi árujelzőit, az ezen alszakaszban meghatározott oltalmi szintnek megfelelően.

25.34. CIKK

A földrajzi árujelzők jegyzékének módosítása

1. A Felek egyetértenek abban, hogy a 25.33. cikkben említett földrajzi árujelzők jegyzéke módosítható a 25.40. cikk (1) bekezdésével összhangban. A 25-C. melléklethez az egyes Felek legfeljebb 45 földrajzi árujelzőt adhatnak hozzá a megállapodás hatálybalépését követően háromévente. A Felek új földrajzi árujelzőket a 25-B. mellékletben meghatározott kritériumokkal összhangban lefolytatott felszólalási eljárást és a földrajzi árujelzők mindkét Fél kölcsönös megalázkodására történő vizsgálatát követően adhatnak hozzá a jegyzékhez.
2. Ha a 25-C. mellékletben felsorolt földrajzi árujelző módosítására a jegyzékben szereplő földrajzi árujelző írásmódjával kapcsolatos kismértékű változás vagy az adott földrajzi terület megnevezésére való hivatkozás miatt van szükség, a 25.40. cikk (4) bekezdésében említett eljárást kell alkalmazni.
3. Az (1) és (2) bekezdés szerinti földrajzi árujelzők jegyzékbe vételéhez a Felek kölcsönös egyetértésére van szükség.

25.35. CIKK

A földrajzi árujelzők oltalmának hatálya

1. A 25-C. mellékletben felsorolt, valamint a 25.34. cikk szerint felvett újabb földrajzi árujelzők a következőkkel szemben élveznek oltalmat:
 - (a) a földrajzi árujelző kereskedelmi felhasználása olyan termék esetén, amely azonos termékfajtába tartozik és:
 - (i) nem a földrajzi árujelző vonatkozásában a 25-C. mellékletben meghatározott származási helyről származik; vagy
 - (ii) a földrajzi árujelző vonatkozásában a 25-C. mellékletben meghatározott származási helyről származik, azonban nem az oltalmazott név termékleírásának megfelelően állították elő vagy készítették, még abban az esetben is, ha a földrajzi árujelzőt „fajta”, „típusú”, „-féle”, „utánezat”, „ízű” vagy más hasonló kifejezéssel együtt tüntetik fel;
 - (b) a termék olyan megjelölése vagy külső kialakítása, amely a termék földrajzi eredetével kapcsolatban a fogyasztók megtévesztésének kockázatát jelentő módon arra utal vagy olyan benyomást kelt, hogy a szóban forgó termék olyan földrajzi területről származik, amely eltér annak tényleges származási helyétől;

- (c) a Párizsi Egyezmény 10a. cikke értelmében tisztességtelen versenycselekményt képező bármely egyéb használat, ideértve a földrajzi árujelző hírnevének kihasználását vagy a termék származására, eredetére, jellegére vagy alapvető tulajdonságaira vonatkozó bármely egyéb, a belső vagy a külső csomagoláson, az adott termékhez kapcsolódó reklámanyagon vagy dokumentumon elhelyezett hamis vagy megtévesztő megjelölést, valamint a termék valódi eredetét illetően a fogyasztó megtévesztésére alkalmas gyakorlatot.
2. Az oltalom alatt álló földrajzi árujelzők nem válnak generikus elnevezéssé a Felek területén.
3. Ez az alszakasz nem tartalmaz kötelezettséget olyan földrajzi árujelzők oltalmára, amelyek a származási területen nem állnak oltalom alatt vagy az oltalmuk megszűnt.
4. Az egyes Felek nem zárják ki annak lehetőségét, hogy egy földrajzi árujelző oltalmát vagy elismerését a származási terület szerinti illetékes hatóságok visszavonják azon az alapon, hogy az oltalomban vagy elismerésben részesített kifejezés már nem teljesíti a származási területén eredetileg biztosított oltalom vagy elismerés feltételeit.
5. A Felek értesítik egymást, ha egy földrajzi árujelző oltalma a származási területén megszűnik. Az értesítést a 25.40. cikkben foglalt eljárásoknak megfelelően kell megtenni.

6. E megállapodásban semmi sem sértheti valamely személy azon jogát, hogy a kereskedelmi tevékenység során saját nevét vagy üzleti jogelődje nevét használja, kivéve, ha a nevet a nyilvánosság megtévesztésének céljából használják.
7. Az ezen alszakasz értelmében nyújtott oltalom a 25-C. mellékletben felsorolt földrajzi árujelzők fordítására is vonatkozik, ha a fordítás használata miatt fennáll a nyilvánosság megtévesztésének kockázata.
8. Ha egy földrajzi árujelző fordítása azonos alakú egy általános vagy leíró kifejezéssel, ideértve a főneveket és mellékneveket is, vagy ilyen kifejezést foglal magában, illetve ha azonos alakú egy olyan kifejezéssel, vagy olyan kifejezést foglal magában, amely valamely Fél területén a köznyelvben egy termék szokásos neve, vagy ha egy földrajzi árujelző nem azonos alakú az ilyen kifejezéssel, de magában foglalja a kifejezést, a jelen alszakasz rendelkezései nem érintik valamely személy azon jogát, hogy a kérdéses kifejezést használja a kérdéses termék vonatkozásában.
9. Az ezen alszakasz által biztosított oltalom nem vonatkozik a 25-C-1. függelékben felsorolt földrajzi árujelzőként oltalom alatt álló összetett kifejezés valamely elemére, ha a kifejezés adott eleme¹ a köznyelvben szokásos, a kapcsolódó termék közhasználatú neveként használatos kifejezés.

¹ A 25-C-1. függeléknek megfelelően, amely azon kifejezéseket tartalmazza, amelyekre nézve a Felek nem kérnek oltalmat.

10. Ezen alszakasz egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg az egyes Felek területén egy termékkel kapcsolatban valamely növény- vagy állatfajta nevének használatát¹.

11. Új földrajzi árujelzők 25.34. cikk szerinti hozzáadása esetén semmi nem kötelezi a Feleket arra, hogy egy olyan földrajzi árujelzőt oltalomban részesítsenek, amely az adott Fél területén a köznyelvben szokásos, a kapcsolódó termék közhasználatú neveként használatos kifejezéssel azonos alakú².

25.36. CIKK

A földrajzi árujelzők használatának joga

1. Az ezen alszakasz alapján földrajzi jelzésként oltalom alatt álló elnevezést bármely olyan gazdasági szereplő használhatja, aki a kapcsolódó leírásnak megfelelő terméket forgalmaz.

2. A földrajzi árujelzőként ezen alszakasz alapján oltalom alatt álló elnevezés tekintetében a földrajzi árujelző használatát sem felhasználói regisztrációhoz, sem további díjakhoz nem lehet kötni.

¹ A 25-C. mellékletben található magyarázó megjegyzések azonosítják azon növény- és állatfajtákat, amelyek használatát a Felek nem akadályozzák.

² A jegyzékhez adandó új földrajzi árujelzők meghatározásakor annak eldöntéséhez, hogy egy kifejezés valamely Fél területén a köznyelvben az adott áru közismert elnevezésének minősül-e, a Fél hatóságai jogosultak figyelembe venni azt, hogy a fogyasztók hogyan értelmezik a kifejezést a Fél területén. A fogyasztók ezen értelmezése szempontjából lényeges tényezők lehetnek a következők: a) megbízható források, például szótárak, újságok és megfelelő weboldalak tanúsága szerint használják-e a kifejezést a szóban forgó terméktípusra; vagy b) miként forgalmazzák és használják a kifejezéssel jelölt árut az adott Fél területén folytatott kereskedelemben.

25.37. CIKK

A védjegyek és a földrajzi árujelzők közötti kapcsolat

1. A Felek elutasítják az olyan védjegy lajstromozását, amelynek használata a 25.35. cikkbe ütközne és amely ugyanazon terméktípussal kapcsolatos, feltéve, hogy az ilyen védjegy lajstromozására irányuló kérelmet a földrajzi árujelző oltalmára irányuló kérelem benyújtásának időpontját követően nyújtják be az érintett Fél területén.
2. Az (1) bekezdésben foglaltak megsértésével lajstromozott védjegyeket hivatalból vagy egy érintett fél kérésére érvényteleníteni kell, a Felek jogának és gyakorlatának megfelelően.
3. A 25.33. cikkben említett földrajzi árujelzők esetében az (1) és (2) bekezdésben említett oltalomra irányuló kérelem benyújtásának időpontja 2022. november 1.
4. A 25.34. cikkben említettek szerint a 25-C. melléklethez hozzáadott földrajzi árujelzők esetében az oltalomra irányuló kérelem benyújtásának időpontja a másik Félhez intézett, földrajzi árujelző oltalom alá helyezésére irányuló kérvény továbbításának időpontja, feltéve, hogy a 25.34. cikkben említettek szerint az oltalom alatt álló földrajzi jelzések jegyzékének módosítása sikeresen megtörtént.

5. A Felek oltalmazzák a földrajzi árujelzőt abban az esetben is, ha már létezik korábbi védjegy. A jóhiszeműen lajstromozott korábbi védjegyek megújíthatóak, valamint eltéréseket mutathatnak, ami új védjegybejegyzési kérelmek benyújtását igényli, feltéve, hogy az eltérések nem ássák alá a földrajzi árujelzők oltalmát, és a Felek joga szerint semmi nem indokolja, hogy a védjegyet töröljék.

6. E cikk (5) bekezdése alkalmazásában a „korábbi védjegy” olyan védjegy, amelynek használata ellentétes a 25.35. cikkel, és amelyet jóhiszeműen azt megelőzően jelentettek be lajstromozásra vagy amelynek oltalma használat révén – ha az érintett jog biztosítja ennek lehetőségét – azt megelőzően keletkezett az egyik Fél területén, hogy a földrajzi árujelző oltalmazására irányuló kérelmet e megállapodás alapján a másik Fél benyújtotta.

25.38. CIKK

Az oltalom érvényesítése

A Felek az érintett fél kérésére igazgatási intézkedések útján érvényesítik a 25.35., a 25.36. és a 25.37. cikkek által nyújtott védelmet. Az egyes Felek saját jogszabályaiknak és gyakorlataiknak megfelelően további közigazgatási és jogi lépésekről rendelkeznek annak érdekében, hogy megakadályozzák vagy megszüntessék az oltalom alatt álló földrajzi árujelzők jogosulatlan használatát.

25.39. CIKK

Általános szabályok

1. Ezen alszakasz alapján egyik Fél sem köteles egy elnevezést földrajzi árujelzőként oltalmazni, ha ez az elnevezés valamely növény- vagy állatfajta nevével ütközik, és ezáltal alkalmas arra, hogy a termék tényleges származása tekintetében megtévevssze a fogyasztókat.
2. Ha a Felek földrajzi árujelzői azonos alakú elnevezések, akkor a másik Fél valamennyi földrajzi árujelzőnek védelmet biztosít, feltéve, hogy a gyakorlatban megfelelően elkülönül az árujelzők használata és az elnevezések megjelenítése, hiszen csak így kerülhető el a fogyasztók megtévesztése.
3. Ha az egyik Fél egy harmadik országgal való kétoldalú tárgyalásaival összefüggésben e harmadik ország valamely földrajzi árujelzőjének oltalom alá helyezését javasolja, amely azonos alakú a másik Fél valamely földrajzi árujelzőjével, tájékoztatja a másik Felet, amely számára lehetőséget kell biztosítani, hogy észrevételt tehessen, mielőtt az adott földrajzi árujelző oltalom alá kerül.
4. A 25-C. mellékletben említett földrajzi árujelzőknek megfelelő termékek behozatalát, kivitelét és értékesítését a termék forgalomba hozatala szerinti Fél területén hatályos jogszabályokkal és egyéb rendelkezésekkel összhangban kell végezni.
5. Az oltalom alatt álló földrajzi árujelzők termékleírásaiból eredő kérdésekkel a 25.40. cikkben említett albizottság foglalkozik.

6. A jelen alszakasz értelmében oltalom alatt álló földrajzi árujelzőket csak a termék származási helye szerint illetékes Fél törölheti. A Felek értesítik egymást, ha valamely 25-C. mellékletben szereplő földrajzi árujelző oltalma az adott Fél területén megszűnik. Az értesítést követően a 25-C. mellékletet a 25.40. cikk (3) bekezdése szerint módosítani kell.

7. Az ebben az alszakaszban említett termékleírást, beleértve annak módosításait is, annak a Félnek a hatóságai hagyják jóvá, ahonnan az áru származik.

25.40. CIKK

Albizottság, együttműködés és átláthatóság

1. Ezen alszakasz alkalmazásában a 25.66. cikkben említett albizottság a kereskedelmi tanácsnak javaslatot tehet a következők módosítására, a 33.1. cikk (6) bekezdésének a) pontja szerint:

- (a) a 25-A. melléklet a Felek területén alkalmazandó jogra való hivatkozás tekintetében;
- (b) a 25-B. melléklet a felszólalási eljáráshoz felhasználandó kritériumok tekintetében; valamint
- (c) a 25-C. melléklet a földrajzi árujelzők tekintetében.

2. Ennek az alszakasznak az alkalmazásában a 25.66. cikkben említett albizottság felelős az alábbiakkal kapcsolatos információk cseréjéért:

- (a) a földrajzi árujelzőkkel kapcsolatos jogalkotási és szakpolitikai fejlemények;
- (b) földrajzi árujelzők, azok jelen alszakasznak megfelelő oltalmának vizsgálata céljából; valamint
- (c) más, kölcsönös érdeklődésre számot tartó ügyek a földrajzi árujelzők témájában.

3. A 25.39. cikk (6) bekezdésében említett értesítést követően az albizottság ajánlást tesz a kereskedelmi tanácsnak a 25-C. melléklet módosítására e cikk (1) bekezdése c) pontjának megfelelően, a jelen megállapodás értelmében biztosított oltalom megszüntetése érdekében.

4. A jegyzékben szereplő földrajzi árujelző vagy az annak megfelelő földrajzi terület megnevezésének helyesírásával kapcsolatos kismértékű változás esetén a Fél az albizottság keretében értesíti a másik Felet a változásról és annak magyarázatáról. Az albizottság javaslatot tesz a kereskedelmi tanácsnak a 25-C. melléklet módosítására e kismértékű változtatással, a 33.1. cikk (6) bekezdésének a) pontja szerint.

5. A Felek közvetlenül vagy az albizottságon keresztül kapcsolatot tartanak fenn az ezen alszakasz végrehajtásával és működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben. A Felek információt kérhetnek egymástól különösen a termékleírásokra, ideértve azok módosítására, valamint a közigazgatási úton történő jogérvényesítéssel foglalkozó kapcsolattartó pontokra vonatkozóan.

6. A Felek közzétehetik a másik Fél ezen alszakasz alapján oltalmat élvező földrajzi árujelzőihez kapcsolódó termékleírásokat vagy azok összefoglalóját, valamint a földrajzi árujelzőkhöz kapcsolódó közigazgatási úton történő jogérvényesítés ügyében megbízott kapcsolattartók adatait.

25.41. CIKK

Egyéb oltalom

1. Ezen alszakasz nem érinti a Felek azon jogait és kötelezettségeit, amelyek a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó egyezményből vagy bármely egyéb olyan, a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokkal kapcsolatos többoldalú megállapodásból erednek, amelynek az Európai Unió és Chile szerződő fele.

2. Ezen alszakasz nem érinti a Felek vonatkozó jogszabályai alapján valamely földrajzi árujelző elismerésére vagy oltalmára vonatkozó kérelem előterjesztésének jogát.

5. ALSZAKASZ

SZABADALMAK

25.42. CIKK

Nemzetközi megállapodások

Az egyes Felek¹ tiszteletben tartják az 1970. június 19-én Washingtonban elfogadott, 1979. szeptember 28-án és legutóbb 2001. október 3-án módosított Szabadalmi Együttműködési Szerződést.

25.43. CIKK

A gyógyszeripari termékek forgalombahozatali engedélyének késedelve esetén alkalmazandó kiegészítő oltalom

1. A Felek elismerik, hogy a területükön szabadalmi oltalom alatt álló gyógyszeripari termékek forgalombahozatali vagy egészségügyi engedélyezési eljárás tárgyát képezhetik a forgalomba hozatalt megelőzően.

¹ Az Európai Unió esetében a jelen cikkből fakadó kötelezettségnek a tagállamok tesznek eleget.

2. Az egyes Feleknek további oltalmi időtartamot biztosító, megfelelő és hatékony mechanizmust kell biztosítaniuk arra, hogy kompenzálják a szabadalom jogosultja számára a tényleges szabadalmi élettartamnak a területükön történt első forgalombahozatali vagy egészségügyi engedélyezés indokolatlan késedelméből¹ eredő csökkenését. A további oltalmi időtartam nem haladhatja meg az öt évet.
3. A (2) bekezdésben foglaltak ellenére valamennyi Fél – saját jogszabályaival és egyéb rendelkezéseivel összhangban – további oltalmat biztosíthat a szabadalmi oltalom alatt álló forgalombahozatali vagy egészségügyi engedélyezési eljárás tárgyát képező terméknek annak érdekében, hogy a szabadalom jogosultját a tényleges szabadalmi oltalom csökkenéséért kompenzálja. E kiegészítő oltalom időtartama nem haladhatja meg az öt évet².
4. Az egyértelműség érdekében: az e cikkben foglalt kötelezettségek végrehajtása során az egyes Felek feltételekről és korlátozásokról rendelkezhetnek, feltéve, hogy a Fél továbbra is érvényesíti az e cikkben foglaltakat.

¹ E cikk alkalmazásában az indokolatlan késedelemnek magában kell foglalnia a forgalombahozatali vagy egészségügyi engedély iránti kérelem benyújtása után a kérelmezőnek adott első érdemi válasz legalább két évet meghaladó késedelmét. Az ilyen késedelem meghatározásába nem szükséges belefoglalni a forgalombahozatali vagy egészségügyi engedély megadása tekintetében történt bármely olyan késedelmet, amely a kérelmezőnek tulajdonítható, vagy amely időszak kívül esik a forgalombahozatali engedély iránti kérelmet elbíráló vagy az egészségügyi nyilvántartást végző hatóság ellenőrzésén.

² Ez a maximális időtartam nem érinti az oltalom időtartamának lehetséges további kiterjesztését olyan gyógyszerek tekintetében, amelyek esetében gyermekgyógyászati vizsgálatokat végeztek, és e vizsgálatok eredményeit feltüntették a terméktájékoztatóban.

5. Az egyes Felek minden tőlük telhetőt megtesznek annak érdekében, hogy a gyógyszeripari termékek forgalombahozatali vagy egészségügyi engedélyezése iránti kérelmeket hatékonyan és kellő időben feldolgozzák az észszerűtlen vagy szükségtelen késedelmek elkerülése érdekében. Az észszerűtlen késedelmek elkerülése érdekében a Felek elfogadhatnak vagy fenntarthatnak olyan eljárásokat, amelyek felgyorsítják a forgalombahozatali vagy egészségügyi engedély iránti kérelem feldolgozását.

6. ALSZAKASZ

NYILVÁNOSSÁGRA NEM HOZOTT INFORMÁCIÓK VÉDELME

25.44. CIKK

Az üzleti titkok oltalmának hatálya

1. A TRIPS-megállapodásnak és különösen a TRIPS-megállapodás 39. cikke (1) és (2) bekezdésének való megfelelési kötelezettségének teljesítése során a Felek megfelelő polgári bírósági eljárásokat és jogorvoslati eszközöket biztosítanak az üzleti titok jogosultjának azzal a céllal, hogy a jogosult megakadályozza az üzleti titkok megszerzését, felhasználását vagy felfedését, illetve jogorvoslatban részesüljön, valahányszor a fentieket a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétes módon hajtják végre.

2. Ennek az alszakasznak az alkalmazásában:

(a) „üzleti titok”: olyan információ, amely:

(i) titkos abban az értelemben, hogy – mint egységes egész vagy mint elemeinek egy adott pontos konfigurációban összeállított összessége – általánosan nem ismert, illetve nem könnyen hozzáférhető az általában ilyen jellegű információval foglalkozó körökhöz tartozó személyek számára;

(ii) kereskedelmi értékkel rendelkezik, mivel titkos; valamint

(iii) titokban tartása érdekében az információk feletti ellenőrzés gyakorlására feljogosított személy a körülmények figyelembevételével elvárható lépéseket megtette;

(b) „üzleti titok jogosultja”: az üzleti titok feletti ellenőrzést jogszerűen gyakorló természetes vagy jogi személy.

3. Ezen alszakasz alkalmazásában a Felek legalább a következő magatartásokat ellentétesnek tekinti a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal:

(a) az üzleti titoknak az üzleti titok jogosultja beleegyezése nélküli megszerzése, amennyiben azt a következők révén hajtották végre: az üzleti titok jogosultjának jogszerű ellenőrzése alatt álló olyan dokumentumokhoz, tárgyakhoz, anyagokhoz vagy elektronikus állományokhoz való engedély nélküli hozzáférés, azok eltulajdonítása vagy azokról másolat készítése, amelyek az üzleti titkot tartalmazzák, vagy amelyekből az üzleti titok kinyerhető;

- (b) üzleti titok felhasználása vagy nyilvánosságra hozatala, amennyiben azt az üzleti titok jogosultjának beleegyezése nélkül hajtotta végre egy olyan személy, aki tekintetében az alábbi feltételek bármelyike teljesül:
 - (i) az a) pontban szereplők szerint jutott az üzleti titok birtokába;
 - (ii) az üzleti titokra vonatkozó titoktartási megállapodást vagy az üzleti titokra vonatkozó más titoktartási kötelezettséget sért; vagy
 - (iii) az üzleti titok hasznosításának korlátozására vonatkozó szerződéses vagy más kötelezettséget sért;
- (c) az üzleti titok megszerzése, felhasználása vagy felfedése, ha olyan személy követi el, aki az üzleti titok megszerzésekor, felhasználásakor vagy felfedésekor tudott, vagy akinek – az adott körülmények között – tudnia kellett volna arról, hogy az üzleti titokhoz közvetlenül vagy közvetetten olyan másik személytől jutottak hozzá, aki az üzleti titkot a b) pont értelmében jogosulatlanul használta fel vagy fedte fel.

4. Ezen alszakasz egyetlen rendelkezése sem értendő úgy, hogy bármely Félnek a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétesnek kell tekintenie a következő magatartási formák bármelyikét:

- (a) a vonatkozó információnak egy adott személy általi önálló felfedése vagy összegyűjtése;
- (b) egy termék mérnöki visszafejtése egy olyan személy által, akinek jogszerűen került a birtokába a termék, és akinek nincsen semmilyen jogilag érvényes kötelezettsége a vonatkozó információ megszerzésének korlátozására;

- (c) az információnak az adott Fél joga által előírt vagy engedélyezett megszerzése, felhasználása vagy közzététele; vagy
- (d) a munkavégzés során tisztességes módon megszerzett tapasztalatok és készségek munkavállalók általi felhasználása.

5. Ezen alszakasz egyetlen rendelkezése sem értelmezhető a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságának korlátozásaként, ideértve a tömegtájékoztatás szabadságát is, az egyes Felek által biztosított védelem szerint.

25.45. CIKK

Üzleti titkokkal kapcsolatos polgári bírósági eljárások és jogorvoslatok

1. Valamennyi Fél biztosítja, hogy a 25.44. cikkben említett polgári igazságszolgáltatási eljárásban részt vevő bármely személy, vagy bárki, aki az említett bírósági eljárások részét képező dokumentumokhoz hozzáfér, nem hasznosíthat vagy nem fedhet fel olyan üzleti titkot vagy állítólagos üzleti titkot, amelyet az illetékes igazságügyi hatóságok valamely érintett fél megfelelően indokolt kérelmére bizalmasnak minősítettek, és amelyről e részvétel vagy hozzáférés eredményeképp szerzett tudomást.

2. A 25.44. cikkben említett polgári igazságszolgáltatási eljárásban mindegyik Fél biztosítja, hogy igazságügyi hatóságai hatáskörrel rendelkeznek legalább a következőkre:

- (a) ideiglenes intézkedések elrendelése – valamelyik Fél jogszabályaival és egyéb rendelkezéseivel összhangban – az üzleti titok tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétes módon történő megszerzésének, felhasználásának vagy közzétételének megakadályozása érdekében;
- (b) a jogsértés megszüntetésének elrendelése az üzleti titok tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétes módon történő megszerzésének, felhasználásának vagy közzétételének megakadályozása érdekében;
- (c) azon személynek, aki tudta, vagy akinek a körülmények ismeretében tudnia kellett, hogy a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétes módon szerzett meg, használt fel vagy tett közzé üzleti titkot, arra való utasítása, hogy az üzleti titok ilyen megszerzése, felhasználása vagy közzététele folytán elszenvedett tényleges kárnak megfelelő kártérítést fizessenek az üzleti titok jogosultjának;
- (d) konkrét intézkedések megtétele az üzleti titok tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétes módon történő állítólagos megszerzésével, felhasználásával vagy közzétételével kapcsolatos polgári eljárás során keletkezett üzleti titok vagy állítólagos üzleti titok bizalmosságának megőrzése érdekében; az ilyen konkrét intézkedések az érintett Fél jogszabályaival összhangban magukban foglalhatják a következők lehetőségét:
 - (i) a bizonyos dokumentumok egészéhez vagy egyes részeihez való hozzáférés korlátozása;
 - (ii) a meghallgatásokhoz vagy az azokról készült felvételekhez vagy jegyzőkönyvekhez való hozzáférés korlátozása;

(iii) egy bírósági határozat olyan betekinthező változatának rendelkezésre bocsátása, amelyből az üzleti titkokat tartalmazó részeket törölték vagy kitakarták;

(e) szankciók kiszabása a bírósági eljárásban részt vevő minden féllel vagy bármely más olyan személlyel szemben, aki elmulasztja vagy megtagadja az üzleti titok vagy állítólagos üzleti titok védelmével kapcsolatos illetékes igazságügyi hatóságok határozatainak teljesítését.

3. Valamennyi Fél biztosítja, hogy igazságügyi hatóságainak ne kelljen alkalmazniuk a 25.44. cikkben említett bírósági eljárásokat és jogorvoslatokat, ha az üzleti tisztesség követelményeivel ellentétes magatartásra a Fél jogával összhangban, egy kötelességszegés, jogsértés vagy jogellenes cselekmény felfedése, illetve a Fél joga által elismert jogos érdek oltalmazása céljából került sor.

25.46. CIKK

A gyógyszerészeti termékekkel kapcsolatos, nyilvánosságra nem hozott adatok védelmes

1. Amennyiben valamely Fél egy előzetesen nem engedélyezett újszerű vegyi anyagot alkalmazó gyógyszer forgalmazási vagy egészségügyi engedélyezésének feltételeként előírja egy nyilvánosságra nem hozott teszt vagy az annak megállapításához szükséges más preklinikai vagy klinikai vizsgálatok egyéb adatainak benyújtását, hogy az adott termék használata biztonságos és hatékony-e, a Fél biztosítja ezen adatok harmadik féllel történő közlés elleni védelmét, ha ezen adatok keletkeztetése jelentős erőfeszítést igényel, kivéve, ha a közzétételt kiemelkedően fontos közérdek indokolja, vagy ha lépéseket tesznek az adatok tisztességtelen kereskedelmi felhasználás elleni védelme érdekében.

2. Valamennyi Fél biztosítja, hogy az érintett Fél területén az első forgalmazási vagy egészségügyi engedély keltétől számított legalább öt évig az első forgalmazási vagy egészségügyi engedély iránti kérelemben benyújtott preklinikai vagy klinikai vizsgálatok eredményei alapján engedélyezett gyógyszer nem hozható forgalomba az első forgalmazási vagy egészségügyi engedély jogosultjának kifejezett hozzájárulása nélkül.
3. Egyik Félre sem vonatkozik korlátozás azt illetően, hogy rövidített engedélyezési eljárást alkalmazzanak gyógyszerek tekintetében bio-egyenértékűségi vagy biológiai hozzáférhetőségi tanulmányok alapján.
4. A Felek rendelkezhetnek feltételekről és korlátozásokról az e cikk értelmében fennálló kötelezettségek teljesítéséhez, feltéve, hogy a Fél továbbra is érvényesíti az e cikkben foglaltakat.

25.47. CIKK

A mezőgazdasági vegyi termékekkel kapcsolatos adatok védelme

1. Amennyiben valamely Fél egy újszerű vegyi anyagot alkalmazó mezőgazdasági vegyi termék forgalombahozatali engedélyezésének feltételeként előírja arra vonatkozó tesztek vagy tanulmányok benyújtását, hogy az adott termék használata biztonságos és hatékony-e, a Fél a mezőgazdasági vegyi termék első forgalombahozatali engedélyének keltétől számított legalább tíz évig nem adhat ki engedélyt másik termékre a tesztek vagy tanulmányok eredményei alapján az első engedélyért folyamodó személy kifejezett hozzájárulása nélkül.

2. A Felek jogosultak az e cikk által nyújtott védelmet azon tesztekre és tanulmányokra korlátozni, amelyek megfelelnek az alábbi feltételeknek:

- (a) szükségesek a szer más növény tekintetében történő felhasználásának engedélyezéséhez vagy az engedély ilyen értelmű módosításához; valamint
- (b) igazoltan megfelelnek a helyes laboratóriumi gyakorlat vagy a helyes kísérleti gyakorlat elveinek.

3. Az egyes Felek szabályokat állapíthatnak meg a gerinces állatokon végzett kísérletek megismétlésének elkerülése céljából.

4. Az e cikkben foglalt kötelezettségek végrehajtása során az egyes Felek feltételekről és korlátozásokról rendelkezhetnek, feltéve, hogy a Fél továbbra is érvényesíti az e cikkben foglaltakat.

7. ALSZAKASZ

NÖVÉNYFAJTÁK

25.48. CIKK

Növényfajta-oltalom

A Felek biztosítják a növényfajták oltalmát az 1961. december 2-án kelt és legutóbb 1991. március 19-én Genfben módosított, az új növényfajták oltalmáról szóló nemzetközi egyezménynek (a továbbiakban: UPOV-egyezmény) megfelelően, ideértve az UPOV-egyezmény 15. cikkében meghatározott, nemesítői jog alóli kivételt is, és együttműködnek e jogok előmozdítása és érvényesítése érdekében.

C. SZAKASZ

A SZELLEMITULAJDON-JOGOK ÉRVÉNYESÍTÉSE

1. ALSZAKASZ

POLGÁRI JOGI ÉS KÖZIGAZGATÁSI ÚTON TÖRTÉNŐ JOGÉRVÉNYESÍTÉS

25.49. CIKK

Általános kötelezettségek

1. A Felek ismételten megerősítik a TRIPS-megállapodásból eredő kötelezettségeiket, és biztosítják a szellemitulajdon-jogok érvényesítését jogszabályaikkal és egyéb rendelkezéseikkel összhangban. A Felek rendelkeznek az ezen alszakaszban foglalt intézkedések, eljárások és jogorvoslatok alkalmazásáról.
2. E szakasz nem alkalmazható a B. szakasz 6. alszakaszára.
3. A Felek olyan intézkedésekről, eljárásokról és jogorvoslatokról rendelkeznek, amelyek méltányosak és igazságosak, és nem szükségtelenül bonyolultak vagy költségesek, és nem eredményeznek észszerűtlen határidőket és indokolatlan késedelmeket.

4. Ezeknek az intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak ezen túlmenően hatásosnak, arányosnak és elrettentőnek is kell lenniük, és úgy kell azokat alkalmazni, hogy a jogszerű kereskedelemnek ne állítsanak korlátokat, és hogy biztosítékok álljanak rendelkezésre az azokkal való visszaélés esetére.

5. E szakasz egyetlen rendelkezése sem kötelezi a Feleket arra, hogy:

- (a) a szellemi tulajdon-jogok érvényesítésére az általános jogérvényesítést szolgáló bíróságoktól elkülönített bíróságokat hozzanak létre; vagy
- (b) az erőforrásokat megosszák a szellemi tulajdon-jogok érvényesítése és az általános jogérvényesítés között.

25.50. CIKK

A végrehajtási intézkedések, eljárások és jogorvoslatok alkalmazásának kérelmezésére jogosult személyek

A Felek az alább felsorolt személyeket elismerik olyanként, mint akik jogosultak arra, hogy az ebben a szakaszban és a TRIPS-egyezmény III. részében említett intézkedések, eljárások és jogorvoslatok alkalmazása iránti kérelmet nyújtsanak be:

- (a) szellemi tulajdon-jogok jogosultjai, az egyes Felek jogával összhangban;
- (b) a szellemi tulajdon-jogok használatára jogosult minden más személy, így különösen a hasznosítók, feltéve, hogy azt az egyes Felek joga lehetővé teszi, és összhangban annak rendelkezéseivel;

- (c) szellemitulajdon-jogok közös kezelését végző szervezetek, amelyek szabályszerűen elismert jogosultsággal rendelkeznek arra, hogy szellemi tulajdonjogok jogosultjait képviseljék, feltéve, hogy azt az egyes Felek joga lehetővé teszi, és összhangban annak rendelkezéseivel;
- (d) szervezetek¹, amelyeknek általában véve elismerik azon jogát, hogy szellemi tulajdonjogok jogosultjait képviseljék, feltéve, hogy azt az egyes Felek joga lehetővé teszi, és összhangban annak rendelkezéseivel.

25.51. CIKK

Bizonyítékok

1. A Felek biztosítják, hogy az ügy érdekében lefolytatandó eljárás megindítása előtt olyan fél által benyújtott kérelemre, aki észszerűen rendelkezésre álló bizonyítékot mutatott be azon követelésének alátámasztására, hogy szellemi tulajdonjogát megsértették vagy ilyen jogsértés veszélye fennáll, az illetékes bíróságok azonnali és hatékony ideiglenes intézkedéseket rendelhetnek el a feltételezett jogsértésre vonatkozó releváns bizonyítékok biztosítása érdekében, feltéve, hogy az a bizalmas információk adott Fél jogszabályai szerinti védelmét nem sérti. Az ideiglenes intézkedések elrendelésekor az igazságügyi hatóságok figyelembe veszik a feltételezett jogsértő jogos érdekeit.

¹ Chile esetében a „szervezetek” kifejezés alatt „szövetségek és egyesületek” értendők. Az Európai Unió esetében a „szervezetek” kifejezés alatt „hivatalos jogvédő szervezetek” értendők.

2. Az (1) bekezdés szerinti ideiglenes intézkedés lehet például az állítólagosan jogsértő áru részletes leírása, mintavétellel vagy anélkül, vagy az ezen áru és – indokolt esetben – az elsősorban ilyen áru előállításához vagy forgalmazásához felhasznált anyagok és felszerelések, valamint az azokhoz kapcsolódó dokumentumok lefoglalása.

3. A szellemitulajdon-jogok üzletszerűen elkövetett megsértése esetén valamennyi Fél megteszi az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy lehetővé tegyék az illetékes igazságügyi hatóságok számára, hogy – indokolt esetben – valamely fél kérelmére elrendelhessék az ellenérdekű fél ellenőrzése alatt álló banki, pénzügyi vagy kereskedelmi dokumentumok közlését, a bizalmas információk védelmének sérelme nélkül.

25.52. CIKK

Tájékoztatáshoz való jog

1. Mindegyik Fél biztosítja, hogy – a szellemitulajdon-jog megsértése miatt indított polgári jogi eljárás során, a felperes indokolt és arányos kérelmére – az illetékes igazságszolgáltatási hatóságok felszólíthassák a jogsértőt vagy bármely más személyt, hogy szolgáltatasson információkat a szellemitulajdon-jogot sértő áruk vagy szolgáltatások eredetéről és terjesztési hálózatairól.

2. Az (1) bekezdés alkalmazásában „bármely más személy” legalább olyan személy:
 - (a) akiről megállapították, hogy kereskedelmi mennyiségben birtokolta a jogsértő árukat;
 - (b) akiről megállapították, hogy a jogsértő szolgáltatásokat üzletszerűen vette igénybe;
 - (c) akiről megállapították, hogy üzletszerűen nyújtott szolgáltatásokat jogsértő tevékenységekhez; vagy
 - (d) az ebben a bekezdésben említett személy állítása szerint részt vett a jogsértő áruk előállításában, gyártásában vagy forgalmazásában vagy a jogsértő szolgáltatások nyújtásában.
3. Az (1) bekezdésben említett tájékoztatás szükség szerint az alábbiakat foglalhatja magában:
 - (a) az áruk vagy szolgáltatások előállítóinak, gyártóinak, forgalmazóinak, szállítóinak és más korábbi birtokosainak neve és címe, valamint azoknak a kis- és nagykereskedőknek a neve és címe, akiknek az árukat és szolgáltatásokat szánták; valamint
 - (b) az előállított, gyártott, kiszállított, átvett vagy megrendelt mennyiségek, valamint az érintett árukért és szolgáltatásokért kapott ár.
4. E cikket az egyes Felek joga azon egyéb jogszabályainak sérelme nélkül kell alkalmazni, amelyek:
 - (a) a jogosult számára további tájékoztatáshoz való jogot biztosítanak;

- (b) az e cikk értelmében közölt információk polgári eljárásban való felhasználása tekintetében irányadók;
- (c) a tájékoztatáshoz való joggal történő visszaéléssel kapcsolatos felelősséget szabályozzák;
- (d) lehetőséget nyújtanak az olyan információ nyújtásának megtagadására, amely arra kényszerítené az (1) bekezdésben említett személyt, hogy beismerje saját vagy közeli rokonainak a részvételét valamely szellemi tulajdonjog megsértésében; vagy
- (e) az információforrások bizalmasságának védelmét vagy a személyes adatok kezelését szabályozzák.

Ideiglenes és megelőző intézkedések

1. A Felek biztosítják, hogy igazságügyi hatóságaik a kérelmező kérelmére ideiglenes intézkedést rendelhessenek el az állítólagos jogsértő ellen a szellemi tulajdon-jogot fenyegető sérelem megakadályozására, vagy ideiglenes jelleggel és szükség esetén – feltéve, hogy arról az adott Fél jogszabályai rendelkeznek – ismételt pénzbírság kiszabása mellett az állítólagos jogsértések folytatásának megtiltására, vagy a jogsértés folytatásának olyan biztosíték nyújtásától való függővé tételére, amely a jogosult kártérítését szolgálja. Ideiglenes intézkedést kiadhatnak – adott esetben ugyanazon feltételek mellett – olyan harmadik féllel¹ szemben is, amely felett az adott igazságügyi hatóság joghatóságot gyakorol, és amelynek szolgáltatásait valamely szellemi tulajdon-jog megsértésére használják fel.
2. Valamennyi Fél gondoskodik arról, hogy igazságügyi hatóságainak hatáskörében álljon a jogosult kérelmére elrendelni a szellemi tulajdon-jogot vélhetően sértő áruk lefoglalását vagy meghatározott személynek történő átadását², hogy ezzel megakadályozzák azok kereskedelmi forgalomba kerülését vagy kereskedelmi csatornákon keresztül történő mozgását.

¹ E cikk alkalmazásában az egyes Felek előírhatják, hogy a „harmadik fél” a közvetítőket is magában foglalja.

² A bekezdésben foglaltak végrehajtásához a Felek választhatnak, hogy a lefoglalást vagy az átadást írják-e elő.

3. Feltételezett üzletszerűen elkövetett jogsértés esetében valamennyi Fél biztosítja, hogy a bíróságok óvintézkedésként elrendelhessék a feltételezett jogsértő ingó és ingatlan vagyonának lefoglalását, beleértve bankszámláinak befagyasztását és egyéb vagyontárgyainak lefoglalását, amennyiben a sértett fél igazolja, hogy a kártérítési igényének teljesítése kétséges. E célból az illetékes hatóságok elrendelhetik a banki, pénzügyi vagy kereskedelmi iratok átadását, vagy a szóban forgó információkhoz való megfelelő hozzáférést.

25.54. CIKK

Jogorvoslat

1. A Felek biztosítják, hogy az igazságügyi hatóságok – a kérelmező kérésére, és a jogosult számára a jogsértés okán járó kártérítés sérelme nélkül, valamint mindenféle ellentételezés nélkül – hatáskörrel rendelkezzenek elrendelni azon áruk megsemmisítését vagy legalább a kereskedelmi láncból való végleges kivonását, amelyekről bebizonyosodott, hogy szellemi tulajdon-jogot sértenek. Adott esetben az igazságügyi hatóságok elrendelhetik a túlnyomórészt ilyen áruk előállítása vagy gyártása során használt anyagok és eszközök megsemmisítését is.
2. A Felek igazságügyi hatóságainak hatáskörrel kell rendelkeznie annak elrendelésére, hogy ezeket az intézkedéseket a jogsértő költségére végrehajtsák, kivéve, ha ez ellen különleges érveket hoznak fel.
3. A jogorvoslatokra vonatkozó kérelmek elbírálása során figyelembe kell venni azt, hogy az elrendelt intézkedéseknek a jogsértés súlyosságával arányosnak kell lenniük, továbbá figyelembe kell venni a harmadik személyek érdekeit.

25.55. CIKK

A jogsértés megszüntetésére irányuló eljárások

A Felek gondoskodnak arról, hogy – amennyiben a szellemitulajdon-jog megsértését kimondó bírósági határozat születik – az igazságügyi hatóságok a jogsértés további folytatását megtiltó bírósági végzést adhassanak ki a jogsértővel és adott esetben olyan harmadik féllel¹ szemben, aki felett az illetékes igazságügyi hatóság joghatóságot gyakorol, és akinek a szolgáltatásait szellemitulajdon-jogok megsértésére használják fel, mely határozatban megtiltja a jogsértés további folytatását.

25.56. CIKK

Alternatív intézkedések

Valamennyi Fél biztosíthatja, hogy az igazságügyi hatóságok indokolt esetben, azon személy kérelmére, akivel szemben a 25.54. vagy 25.55. cikkben foglalt intézkedések alkalmazhatók, pénzbeli kártalanítás fizetését rendelhessék el a sértett fél javára a 25.54. vagy 25.55. cikkben foglalt intézkedések alkalmazása helyett, amennyiben a személy nem szándékosan és nem gondatlanul járt el, az intézkedések végrehajtása aránytalan kárt okozna számára, és a sértett fél javára fizetendő pénzbeli kártalanítás megfelelő ellenszolgáltatásnak tűnik.

¹ E cikk alkalmazásában az egyes Felek előírhatják, hogy a „harmadik fél” a közvetítőket is magában foglalja.

Kártérítés

1. Az egyes Felek biztosítják, hogy az igazságügyi hatóságok a sértett fél kérelmére elrendeljék, hogy a jogsértő, aki tudta, vagy kellő gondosság mellett tudnia kellett volna, hogy jogsértést valósít meg, a jogosult számára a jogsértés folytán elszenvedett tényleges kárnak megfelelő kártérítést fizessen.
2. Az (1) bekezdés szerinti kártérítés összegének meghatározásakor az egyes Felek igazságügyi hatóságainak jogában áll többek között a jogosult által megadott bármilyen igazolható értéket figyelembe venni, amely tartalmazhatja az elmaradt nyereséget, a jogsértéssel érintett áruk vagy szolgáltatások piaci értékét, illetve ajánlott kiskereskedelmi árát¹. A Felek gondoskodnak arról, hogy legalább a szerzői jogok vagy szomszédos jogok megsértése, illetve védjegyhamisítás esetén polgári bírósági eljárásban az igazságügyi hatóságnak jogában álljon a jogsértőt a jogsértésből származó nyereségének a jogtulajdonos részére történő megfizetésére kötelezni, akár a kártérítés további lehetőségeként, azon felül vagy a kártérítés részeként.
3. A (2) bekezdés mellett további lehetőségeként, megfelelő esetekben, a kártérítést átalányösszegben is megállapíthatják olyan tényezők alapján, mint amilyen például legalább azon jogdíjak vagy díjak összege, amelyek a jogosultnak jártak volna, ha a jogsértő engedélyt kért volna a szóban forgó szellemi tulajdon-jog használatáért.

¹ Az Európai Unió esetében ide tartoznak adott esetben a gazdasági szempontoktól eltérő tényezők is, mint például a jogsértő által a jogosultnak okozott erkölcsi sérelem.

4. E cikk nem akadályozza meg a Feleket abban, hogy ha a jogsértő nem tudta – vagy észszerű indokok alapján nem tudhatta –, hogy jogsértő tevékenységet végez, előírják, hogy igazságszolgáltatási hatóságaik a sértett fél javára elrendelhessék a nyereség behajtását vagy kártérítés fizetését, amelyet előzetesen is megállapíthatnak.

25.58. CIKK

Jogi költségek

A Felek gondoskodnak arról, hogy az igazságügyi hatóságnak a szellemi tulajdon-jogok érvényesítésére irányuló polgári igazságszolgáltatási eljárások befejezésekor hatásköre legyen elrendelni, hogy a pereszes fél a jogi költségeket és az érintett Fél joga alapján fizetendő egyéb költségeket térítse meg a pernyertes félnek.

25.59. CIKK

Bírószági határozatok közzététele

Valamennyi Fél biztosítja, hogy a szellemi tulajdon-jogok megsértése miatt indított bírószági eljárásokban az igazságügyi hatóságok megfelelő intézkedéseket rendelhessenek el a felperes kérelmére és a jogsértő költségére a határozattal kapcsolatos információ terjesztése érdekében, ideértve a határozat megjelenítését és teljes vagy részleges közzétételét.

25.60. CIKK

A szerzői vagy tulajdonosi minőség vélelmezése

A Felek elismerik, hogy az ebben a szakaszban előírt intézkedések, eljárások és jogorvoslatok alkalmazásának céljából:

- (a) ahhoz, hogy egy irodalmi vagy művészeti mű szerzőjét az ellenkező bizonyításáig szerzőnek tekintsék és ennél fogva jogsértés esetén jogosult legyen eljárás megindítására, elegendő, ha a szerző nevét a szokásos módon feltüntetik a művön; valamint
- (b) az a) pontban foglalt rendelkezés értelemszerűen alkalmazandó a szerzői és szomszédos jogok jogosultjaira az oltalom alatt álló teljesítményük tekintetében.

25.61. CIKK

Közigazgatási eljárások

Amennyiben bármelyik polgári jogi jogorvoslat az ügy érdemében folytatott közigazgatási eljárás eredményeként is elrendelhető, az ilyen eljárásnak lényegileg azonos elveknek kell megfelelnie, mint az ezen alszakasz vonatkozó rendelkezései.

2. ALSZAKASZ

HATÁRON TÖRTÉNŐ ÉRVÉNYESÍTÉS

25.62. CIKK

Határon alkalmazott intézkedések

1. A vámellenőrzésnek alávetett áru tekintetében valamennyi Fél olyan eljárásokat fogad el vagy tart hatályban, amelyek keretében a jogosult az illetékes hatóságokhoz benyújtott kérelemben kérheti a feltehetően szellemitulajdon-jogot sértő áru átengedésének felfüggesztését vagy visszatartását. Ezen alszakasz alkalmazásában „feltehetően szellemitulajdon-jogot sértő áru”: olyan áru, amely feltehetően védjegyet, szerzői és szomszédos jogot, földrajzi árujelzőt, szabadalmat, használati mintát, ipari formatervezési mintát és integrált áramkörök topográfiáinak oltalmát sért.
2. A Felek rendelkeznek olyan elektronikus rendszerekkel, amelyek segítségével az illetékes hatóságok kezelni tudják a jóváhagyott vagy nyilvántartásba vett kérelmeket.
3. Valamennyi Fél biztosítja, hogy illetékes hatóságai ne számítsanak fel díjat a kérelem vagy bejegyeztetés feldolgozásából eredő adminisztratív költségek fedezésére.
4. Valamennyi Fél biztosítja, hogy illetékes hatóságai észszerű időn belül döntsenek a kérelem elfogadásáról vagy nyilvántartásba vételéről.

5. Valamennyi Fél biztosítja, hogy az elfogadott vagy nyilvántartásba vett kérelmek vagy bejegyeztetések több szállítmányra is vonatkozzanak.
6. A vámellenőrzésnek alávetett áru tekintetében valamennyi Fél biztosítja, hogy vámhatóságai hivatalból rendelkezhessenek a feltehetően védjegyet vagy szerzői jogot sértő áru átengedésének felfüggesztéséről vagy visszatartásáról.
7. A vámhatóságok kockázatelemzés alkalmazásával azonosítják a feltehetően szellemi tulajdonjogokat sértő árukat. Az egyes Felek saját jogszabályaiknak megfelelően hajtják végre az ezen bekezdésben foglaltakat.
8. Valamennyi Fél rendelkezhet olyan eljárásokkal, amelyek lehetővé teszik a feltehetően szellemi tulajdon-jogot sértő áruk megsemmisítését anélkül, hogy a jogsértés hivatalos megállapításához előzetes közigazgatási vagy bírósági eljárásra lenne szükség, amennyiben az érintett személyek beleegyeznek a megsemmisítésbe, vagy nem ellenzik azt. Ha az ilyen árut nem semmisítik meg, úgy valamennyi Fél biztosítja, hogy – különös méltánylást érdemlő körülmények kivételével – az árut úgy távolítsák el a kereskedelmi forgalomból, hogy elkerüljék a jogosultnak történő bármilyen károkozást.
9. A Felek rendelkezhetnek olyan eljárásokkal, amelyek lehetővé teszik a postai küldeményekben vagy futárszolgálattal feladott hamisított védjeggyel ellátott és kalózáruk gyors megsemmisítését.
10. A Felek bármelyike dönthet úgy, hogy ezt a cikket nem alkalmazza olyan áruk behozatalára, amelyet maga a jogosult vagy az ő engedélyével más személy egy harmadik országban hoz forgalomba. A Felek kizárhatják e cikk alkalmazása alól az utasok személyi poggyászában behozott, nem kereskedelmi jellegű árut is.

11. A Felek vámhatóságai rendszeres párbeszédet folytatnak és előmozdítják az együttműködést a releváns érdekelt felekkel és a szellemitulajdon-jogok érvényesítésében részt vevő egyéb hatóságokkal.

12. A Felek együttműködnek a feltehetően szellemitulajdon-jogot sértő áru nemzetközi kereskedelme tekintetében. A Felek különösen megosztják egymással a feltehetően szellemitulajdon-jogot sértő áru kereskedelmére vonatkozó azon információkat, amelyek a másik Felet érintik.

13. Az együttműködés egyéb formáinak sérelme nélkül, az e megállapodáshoz tartozó, a vámügyekben történő kölcsönös adminisztratív segítségnyújtásról szóló jegyzőkönyvet kell alkalmazni a szellemitulajdon-jogokra vonatkozó azon jogszabályok megsértése tekintetében, amelyek végrehajtására valamely Fél vámhatóságai e cikkel összhangban hatáskörrel rendelkeznek.

25.63. CIKK

Az 1994. évi GATT-tal és a TRIPS-megállapodással való összhang

A szellemitulajdon-jogoknak a vámhatóságok általi érvényesítése céljából a határon alkalmazott intézkedések végrehajtása során – függetlenül attól, hogy azok e megállapodás hatálya alá tartoznak-e –, az egyes Feleknek biztosítaniuk kell az 1994. évi GATT- és a TRIPS-megállapodás – és különösen az 1994. évi GATT V. cikke és a TRIPS-megállapodás 41. cikke, valamint III. részének 4. szakasza – szerinti kötelezettségeikkel való összhangot.

D. SZAKASZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

25.64. CIKK

Együtműködés

1. A Felek együtműködnek az e fejezet szerinti kötelezettségvállalások és kötelezettségek végrehajtásának támogatása céljából.
2. A Felek szellemitulajdon-jogok oltalmával és érvényesítésével kapcsolatos kérdésekben való együtműködése egyebek közt a következő tevékenységeket foglalhatja magában:
 - (a) a szellemitulajdon-jogokra irányadó jogi keretre, valamint az oltalom és a jogérvényesítés releváns szabályaira vonatkozó információcsere;
 - (b) a Felek közötti tapasztalatcsere a területtel kapcsolatos jogalkotás előrehaladásáról;
 - (c) tapasztalat- és információcsere a Felek között a szellemitulajdon-jogok érvényesítésére vonatkozóan;
 - (d) a központi kormányzati szintű és a központi kormányzati szint alatti végrehajtásról a vámszervek, a rendőrség, a közigazgatási és az igazságszolgáltatási szervek általi tapasztalatcsere;

- (e) együttműködés – harmadik országokkal is – a hamisított áruk exportálásának megakadályozása érdekében;
- (f) technikai segítségnyújtás, kapacitásépítés; a személyzet cseréje és képzése;
- (g) a szellemi tulajdon-jogok oltalma és védelme, valamint az ezzel kapcsolatos információk terjesztése többek között az üzleti körök és a civil társadalom körében;
- (h) a fogyasztók és a jogosultak tudatosságának erősítése, valamint az intézményi együttműködés fokozása, kiváltképpen a Felek szellemi tulajdonnal foglalkozó hivatalai között;
- (i) a nagyközönség tudatosságának aktív előmozdítása és képzése a szellemi tulajdon-jogokra vonatkozó szakpolitikákkal kapcsolatban;
- (j) a köz- és magánszféra közötti együttműködés a kis- és középvállalatok bevonásával, többek között a kkv-kra összpontosító rendezvényeken vagy összejöveteleken a szellemi tulajdon-jogok védelme és érvényesítése, valamint az e jogokkal kapcsolatos jogsértések csökkentése terén; valamint
- (k) hatékony stratégiák kidolgozása a célközönségek és kommunikációs programok azonosítása céljából, amelyek erőteljesebben felhívják a fogyasztók és a média figyelmét a szellemi tulajdon-jogok megsértésének hatásaira, valamint annak egészségügyi és biztonsági kockázataira és a szervezett bűnözéssel való kapcsolatára.

3. A Felek közzétehetik a termékleírásokat vagy azok összefoglalóját, valamint a másik Félnek a B. szakasz 4. alszakasza alapján oltalmat élvező földrajzi árujelzők ellenőrzésével és kezelésével foglalkozó kapcsolattartó pontok adatait.

4. A Felek közvetlenül vagy a 25.66. cikkben említett albizottságon keresztül kapcsolatot tartanak fenn az e fejezet végrehajtásával és működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben.

25.65. CIKK

Az érdekelt felek önkéntes kezdeményezései

Valamennyi Fél törekszik arra, hogy elősegítse az érdekelt felek önkéntes kezdeményezéseit a szellemi tulajdon-jogokkal kapcsolatos jogsértések visszaszorítása érdekében az online és más piactereken is, amelyek konkrét problémákra összpontosítanak és realisztikus, kiegyensúlyozott, arányos és minden érintett számára méltányos gyakorlati megoldásokat keresnek többek között a következő módokon:

- (a) saját területén valamennyi Fél törekszik az érdekelt felek megegyezésen alapuló összehívására a szellemi tulajdon-jogok védelme és érvényesítése, valamint a jogsértések visszaszorítása terén a megoldások elősegítésére és a nézeteltérések feloldására irányuló önkéntes kezdeményezések megkönnyítése érdekében;
- (b) a Felek törekszenek arra, hogy megosszák egymással a saját területükön az érdekelt felek önkéntes kezdeményezéseinek támogatására irányuló erőfeszítésekre vonatkozó információkat; valamint

- (c) a Felek kölcsönösen törekszenek egymás érdekelt felei közötti nyílt párbeszéd és együttműködés előmozdítására, a közös megoldások ösztönzésére, a szellemi tulajdon-jogok védelmével és érvényesítésével kapcsolatos nézeteltérések feloldására és a szellemi tulajdon-jogokkal kapcsolatos jogsértések visszaszorítására.

25.66. CIKK

A szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottság

A 33.4. cikk (1) bekezdése alapján létrehozott szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottság (a továbbiakban: albizottság) nyomon követi és biztosítja e fejezet, valamint a 25-A., 25-B. és 25-C. melléklet megfelelő végrehajtását és működését. Az albizottság az e fejezetben, ideértve a 25.40. cikkben ráruházott egyes feladatokat is ellátja.

26. FEJEZET

KERESKEDELEM ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS

A. SZAKASZ

KÖZÖS RENDELKEZÉSEK

26.1. CIKK

Célkitűzések

1. A Felek emlékeztetnek az ENSZ 1992. június 3–14. között Rio de Janeiróban megrendezett Környezet és Fejlődés Konferenciáján elfogadott Agenda 21-re, a fenntartható fejlődésről szóló 2002. évi johannesburgi csúcstalálkozó végrehajtási tervére, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek (ILO) a tisztességes globalizációhoz szükséges társadalmi igazságosságról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 97. ülészakán, 2008. június 10-én Genfben elfogadott nyilatkozatára (a továbbiakban: a tisztességes globalizációhoz szükséges társadalmi igazságosságról szóló ILO-nyilatkozat), a fenntartható fejlődéssel foglalkozó 2012. évi ENSZ-konferencia „A jövő, amit akarunk” című zárójelentésére, valamint az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére, valamint az abban foglalt fenntartható fejlődési célokra.

2. A Felek elismerik, hogy a fenntartható fejlődés magában foglalja a gazdasági fejlődést, a társadalmi fejlődést és a környezetvédelmet, mely három összetevő egymással kölcsönösen összefügg és egymást erősíti a jelen és a jövő generációk jóléte érdekében.
3. Mindezekre tekintettel e fejezet célja, hogy a Felek közötti kereskedelmi és beruházási kapcsolatokat oly módon fejlessze, amely hozzájárul a fenntartható fejlődéshez, különösen annak a kereskedelem és a beruházások szempontjából lényeges munkaügyi¹ és környezetvédelmi dimenziójához.
4. E fejezet közös értékekre és érdekekre épülő, együttműködésen alapuló megközelítést testesít meg.

26.2. CIKK

A szabályozási jog és a védelem szintje

1. A Felek elismerik az egyes Felek jogát saját fenntartható fejlődéssel kapcsolatos politikáik és prioritásaik meghatározására, különösen a munkavállalók és a környezet belföldi védelmi szintjének, továbbá saját munkaügyi és környezetvédelmi prioritásaik meghatározására, valamint arra, hogy ennek megfelelően elfogadják vagy módosítsák a foglalkoztatással és a környezettel kapcsolatos saját jogszabályaikat és szakpolitikáikat az általuk megfelelőnek ítélt módon.

¹ E fejezet alkalmazásában a „munka” az ILO tisztességes munkára vonatkozó programja szerinti stratégiai célkitűzéseket jelenti, amelyeket a tisztességes globalizációhoz szükséges társadalmi igazságosságról szóló ILO-nyilatkozat fogalmaz meg.

2. Az (1) bekezdésben említett védelmi szinteknek, jogszabályoknak és szakpolitikáknak összhangban kell állniuk az egyes Feleknek az e fejezetben említett multilaterális környezetvédelmi megállapodások (a továbbiakban: MEA) és multilaterális munkaügyi előírások és megállapodások iránti elkötelezettségével, amelyekben a Fél részes fél.
3. Valamennyi Fél törekszik annak biztosítására, hogy környezetvédelmi és munkaügyi jogszabályai, egyéb rendelkezései és politikái magas szintű környezet- és munkavállalói védelmet írjanak elő és arra ösztönözzenek, továbbá törekszik a környezet- és munkavállalói védelem jogszabályaiban, egyéb rendelkezéseiben és politikáiban elrendelt szintjeinek javítására.
4. A Felek nem gyengítik vagy csökkentik a környezetvédelmi és munkaügyi jogszabályaikban és egyéb rendelkezéseikben biztosított védelmi szintet a kereskedelem vagy a beruházások ösztönzése érdekében.
5. A Felek nem mellőzik környezetvédelmi és munkaügyi jogszabályaikat és egyéb rendelkezéseiket, vagy térnek el azoktól más módon, illetve nem ajánlják fel azok mellőzését vagy az azoktól való eltérést oly módon, amely gyengíti vagy csökkenti ezen jogszabályokat és egyéb rendelkezéseket azért, hogy ösztönözzék a kereskedelmet vagy beruházásokat.
6. A Felek nem mulasztják el – folyamatos vagy ismétlődő fellépés vagy a fellépés hiánya útján – hatékonyan érvényesíteni környezetvédelmi vagy munkaügyi jogszabályaikat és egyéb rendelkezéseiket oly módon, hogy az befolyásolja a kereskedelmet vagy a beruházásokat.
7. Mindegyik Fél fenntartja a jogot arra, hogy észszerű mérlegelési jogkört gyakoroljon, és jóhiszeműen döntsön a környezetvédelmi erőforrások elosztásáról a környezetvédelmi és munkaügyi jogszabályaik és egyéb rendelkezéseik érvényesítésére vonatkozó prioritásaikkal összhangban.

8. A Felek nem alkalmazzák környezetvédelmi és munkaügyi jogszabályaikat és egyéb rendelkezéseiket olyan módon, amely a kereskedelem vagy a beruházás rejtett korlátozását valósítaná meg.

26.3. CIKK

Kereskedelem és felelős üzleti magatartás, az ellátási láncok felelős irányítása

1. A Felek elismerik az ellátási láncoknak a felelős üzleti magatartás vagy vállalati társadalmi felelősségvállalási gyakorlatok révén megvalósuló felelősségteljes irányításának jelentőségét, valamint a kereskedelem szerepét e cél megvalósítása során.
2. Az (1) bekezdésnek megfelelően az egyes Felek:
 - (a) előmozdítják a felelős üzleti magatartást vagy a vállalati társadalmi felelősségvállalást, ösztönözve az adott Fél által elfogadott vagy támogatott nemzetközileg elismert elveknek, normáknak és irányelveknek, ideértve a kellő gondosságra vonatkozó ágazati irányelveknek megfelelő vonatkozó gyakorlatok vállalkozások általi átvételét; valamint

(b) támogatják a vonatkozó, az adott Fél által elfogadott vagy támogatott nemzetközi eszközök – például az OECD multinacionális vállalkozásokra vonatkozó irányelvei, az ILO multinacionális vállalatokra és a szociálpolitikára vonatkozó elvekről szóló, 1977 novemberében Genfben elfogadott háromoldalú nyilatkozata (a továbbiakban: ILO háromoldalú nyilatkozat a multinacionális vállalatokra és a szociálpolitikára vonatkozó elvekről), az ENSZ Globális Megállapodás, valamint az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozóan az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa 2011. június 16-i 17/4. sz. határozatával elfogadott irányelvek – terjesztését és alkalmazását.

3. A Felek elismerik a nemzetközi ágazatspecifikus iránymutatások hasznosságát a vállalati társadalmi felelősségvállalás vagy a felelős üzleti magatartás területén, és előmozdítják a közös munkát e tekintetben. A Felek az OECD kellő gondosságra vonatkozó iránymutatásaihoz való csatlakozást előmozdító intézkedéseket is végrehajtanak.

4. A Felek elismerik az olyan árukkal való kereskedelem előmozdításának jelentőségét, amelyek hozzájárulnak a szociális körülmények és a környezetvédelmi szempontból megfelelő gyakorlatok javításához, például az erőforrás-hatékony, alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságot elősegítő környezeti áruk és szolgáltatások, az olyan áruk, amelyek előállítása nem kötődik erdőirtáshoz, valamint az önkéntes alapon működő, fenntarthatóságot garantáló rendszerek és mechanizmusok alá tartozó áruk.

5. A Felek az e cikk hatálya alá tartozó kérdésekben információt és bevált gyakorlatokat cserélnek egymással, valamint együttműködnek adott esetben kétoldalúan, regionálisan és nemzetközi fórumok keretében.

26.4. CIKK

Tudományos adatok és műszaki információk

1. A Felek közötti kereskedelmet vagy a beruházásokat esetlegesen érintő, a környezet vagy a munkafeltételek védelmét célzó intézkedések létrehozása vagy végrehajtása során az egyes Felek figyelembe veszik a rendelkezésre álló, lehetőség szerint elismert technikai és tudományos testületektől származó tudományos és technikai ismereteket, valamint a vonatkozó nemzetközi normákat, iránymutatásokat vagy ajánlásokat, amennyiben vannak ilyenek.
2. Ha a tudományos ismeretek vagy információk elégtelenek vagy nem egyértelműek, és súlyos környezetkárosodás veszélye vagy a munkahelyi egészséget és biztonságot fenyegető kockázat áll fenn, a Fél az elővigyázatosság elve alapján is elfogadhat intézkedéseket. Ezen intézkedéseket felül kell vizsgálni, mielőtt új vagy kiegészítő tudományos adatok állnak rendelkezésre.
3. Ha a (2) bekezdéssel összhangban elfogadott intézkedés befolyásolja a Felek közötti kereskedelmet vagy beruházásokat, bármely Fél kérheti az intézkedést elfogadó Felet, hogy nyújtson tájékoztatást annak bemutatására, hogy az intézkedés saját védelmi szintjének megfelel, valamint kérheti a kérdés megtárgyalását a kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság keretében.
4. Ezen intézkedések nem alkalmazhatók olyan módon, amely önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetés, vagy a nemzetközi kereskedelem vagy beruházások rejtett korlátozásának eszközét képeznék.

26.5. CIKK

Átláthatóság és helyes szabályozási gyakorlatok

A Felek elismerik az átláthatósági szabályok és a helyes szabályozási gyakorlatok alkalmazásának jelentőségét a 28. és 29. fejezettel, különösen az érdekelt személyeknek véleményük ismertetésére nyújtott lehetőségekre vonatkozó szabályokkal összhangban:

- (a) a kereskedelmet vagy a beruházásokat esetlegesen érintő, a környezet vagy a munkafeltételek védelmét célzó intézkedések; valamint
- (b) a környezet vagy a munkafeltételek védelmét esetlegesen érintő kereskedelmi vagy beruházási intézkedések.

26.6. CIKK

A nyilvánosság tudatosságának növelése, tájékoztatása, részvétele és eljárási garanciák

1. A Felek előmozdítják a nyilvánosság munkaügyi és környezeti jogszabályaikra és egyéb rendelkezéseikre vonatkozó ismereteit, többek között annak biztosításával, hogy munkaügyi és környezetvédelmi jogszabályaik és egyéb rendelkezéseik, valamint a végrehajtási és megfeleléségi eljárások nyilvánosan elérhetők legyenek.

2. A Felek törekednek arra, hogy az e fejezet adott Fél általi végrehajtására vonatkozóan bármely személy tájékoztatási kérelmének helyt adjanak.
3. A Felek élhetnek a 33.5., 33.6. és 33.7. cikkben említett mechanizmusokkal annak érdekében, hogy e fejezet végrehajtásával kapcsolatos kérdésekben megismerjék a véleményeket.
4. Az egyes Felek oly módon teszik lehetővé közlések és vélemények fogadását – valamint kellő figyelembevételét –, hogy e fejezet végrehajtásával kapcsolatos kérdésekben az adott Fél személyeitől írásbeli beadványokat fogadnak nemzeti eljárásaiknak megfelelően. A Felek kötelesek írásban és kellő időben választ adni a beadványokra. Ezen közlésekről és véleményekről értesíthetik a 33.6. cikk szerint létrehozott belső konzultációs csoportjukat és a másik Félnek a 26.19. cikk (6) bekezdése szerint kijelölt kapcsolattartó pontját.
5. Annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a környezetvédelmi vagy munkajog megsértésével szembeni fellépést – az ilyen jogszabályok megsértésével szembeni megfelelő jogorvoslatot is ideértve –, a Felek saját jogukkal összhangban közigazgatási vagy bírósági eljárásokhoz való hozzáférést biztosítanak azon személyek számára, akik egy adott ügyben jogilag elismert érdekekkel rendelkeznek, vagy akik azt állítják, hogy jogaikat megsértették.
6. A Felek jogszabályaikkal összhangban biztosítják, hogy az (5) bekezdésben említett eljárások jogszerűek legyenek, ne legyenek megfizethetetlenül drágák, ne szabjanak észszerőtlen határidőket vagy jelentsenek indokolatlan késedelmet, adott esetben írják elő a jogsértés megszüntetését, és legyenek tisztességesek, méltányosak és átláthatók.

26.7. CIKK

Együttműködési tevékenységek

1. A Felek elismerik az e megállapodás célkitűzéseinek megvalósítása és jelen fejezet végrehajtása céljából a környezetvédelmi és munkaügyi politikák kereskedelmi vonatkozásait illetően folytatott együttműködési tevékenységek fontosságát.
2. Együttműködési tevékenységek szükség szerint nemzetközi és regionális szervezetek, valamint harmadik országok, vállalkozások, munkáltatói és munkavállalói érdekképviselői szervezetek, oktatási és kutatószervezetek, továbbá egyéb nem kormányzati szervezetek részvételével is folytathatók és megvalósíthatók.
3. Együttműködési tevékenységeket a Felek megállapodása szerinti kérdések és témák vonatkozásában lehet folytatni, kölcsönös érdekű kérdések kezelése érdekében.
4. A Felek együttműködhetnek a fejezetben megadott, továbbá többek között az alábbi kérdésekben:
 - (a) a kereskedelem és a fenntartható fejlődés munkaügyi és környezetvédelmi szempontjai a nemzetközi fórumokon, ideértve különösen a WTO-t, az ENSZ fenntartható fejlődéssel foglalkozó magas szintű politikai fórumát, az ENSZ Környezetvédelmi Programját (a továbbiakban. UNEP) az ILO-t és a többoldalú környezetvédelmi megállapodásokat;

- (b) a munkaügyi és környezetvédelmi jogszabályok és normák hatása a kereskedelemre és a beruházásra;
 - (c) a kereskedelmi és beruházási jog hatása a munkafeltételekre és a környezetre; valamint
 - (d) az alábbiak kereskedelmi vonatkozásai:
 - (i) a fenntartható fogyasztásra és termelésre irányuló kezdeményezések, ideértve azokat is, amelyek célja a körforgásos gazdaság és a zöld növekedés előmozdítása és a szennyezéscsökkentés; valamint
 - (ii) a környezeti termékek és szolgáltatások – többek között a kapcsolódó nem vámjellegű akadályok kiküszöbölése útján történő – ösztönzésére irányuló kezdeményezések.
5. Az együttműködési tevékenységek prioritásait a Felek közösen határozzák meg a kölcsönös érdekű területek és a rendelkezésre álló erőforrások alapján.
6. A Felek az e fejezetben meghatározott együttműködési területeken személyesen vagy a Felek rendelkezésére álló bármely technikai eszköz révén is végezhetnek tevékenységeket.

B. SZAKASZ

KÖRNYEZETVÉDELEM ÉS ERŐFORRÁSOK

26.8. CIKK

Célkitűzések

1. A Felek arra törekednek, hogy előmozdítsák az egymást támogató kereskedelmi és környezetvédelmi politikákat, a környezet magas szintű védelmét azon többoldalú környezetvédelmi megállapodásokkal összhangban, amelyeknek az egyes Felek részesei, valamint saját környezetvédelmi jogszabályaik és egyéb rendelkezéseik hatékony végrehajtását, továbbá hogy fokozzák képességüket a kereskedelmi vonatkozású környezetvédelmi kérdések kezelésére, ideértve az együttműködés révén.
2. A Felek elismerik, hogy a környezet védelme és megőrzése, valamint a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás érdekében folytatott együttműködés olyan előnyökkel jár, amelyek hozzájárulhatnak a fenntartható fejlődéshez, erősíthetik a környezetvédelmi irányítást, és kiegészíthetik e megállapodás célkitűzéseit.
3. A Felek elismerik az egymást támogató kereskedelmi és környezetvédelmi politikák és gyakorlatok jelentőségét a környezetvédelem erősítése érdekében a fenntartható fejlődés előmozdítása során.

26.9. CIKK

Többoldalú környezetvédelmi irányítás és megállapodások

1. A Felek elismerik az ENSZ Környezetvédelmi Programjának Környezetvédelmi Közgyűlése jelentőségét. A Felek elismerik a többoldalú környezetvédelmi megállapodások kritikus szerepét a globális, regionális és nemzeti szintű környezetvédelmi kihívások kezelésében. A Felek elismerik továbbá, hogy fokozni kell a kereskedelempolitika és a környezetvédelmi politika egymást támogató jellegét. Ennek megfelelően mindegyik Fél hatékonyan végrehajtja azon többoldalú környezetvédelmi megállapodásokat és jegyzőkönyveket, amelyeknek részes fele.
2. A Felek elismerik, hogy mindegyik Félnek jogában áll intézkedéseket elfogadni vagy fenntartani azon többoldalú környezetvédelmi megállapodások céljainak előmozdítása érdekében, amelyeknek részes fele.
3. A Felek párbeszédet folytatnak és szükség szerint együttműködnek a kölcsönös érdeket jelentő kereskedelmi és környezetvédelmi kérdésekben, különösen a többoldalú környezetvédelmi megállapodások tekintetében. Ez kiterjed az egyes Feleknek a többoldalú környezetvédelmi megállapodások – ideértve azok jegyzőkönyveit és módosításait – megerősítésére vonatkozó kezdeményezéseivel kapcsolatos rendszeres információcserére is.

Kereskedelem és éghajlatváltozás

1. A Felek elismerik a többoldalú környezetvédelmi megállapodások jelentőségét az éghajlatváltozás terén, különösen az ENSZ 1992. május 9-én New Yorkban elfogadott Éghajlatváltozási Keretegyezménye és a Párizsi Megállapodás célkitűzése elérésének szükségét az éghajlatváltozás sürgető veszélyének kezelése érdekében. Erre tekintettel a Felek elismerik a kereskedelem szerepét a fenntartható fejlődés céljának elérésében és az éghajlatváltozás kezelésében, valamint az egyéni és kollektív erőfeszítések jelentőségét az éghajlatváltozás hatásainak kezelése érdekében az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó fellépések révén.
2. Az (1) bekezdésnek megfelelően az egyes Felek:
 - (a) hatékonyan végrehajtják az UNFCCC-t és az annak alapján elfogadott Párizsi Megállapodást, ideértve az azokban rögzített nemzetileg meghatározott hozzájárulásokra vonatkozó kötelezettségvállalásaikat;
 - (b) előmozdítják a kereskedelem pozitív hozzájárulását az alacsony üvegházhatásúgáz-kibocsátás mellett működő, körforgásos gazdaságra és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens fejlődésre való átálláshoz, ideértve az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodást célzó fellépéseket; valamint
 - (c) elősegítik és előmozdítják az éghajlatváltozás mérséklése, a fenntartható megújuló energia és az energiahatékonyság szempontjából különösen fontos áruk és szolgáltatások kereskedelmét és az azokba történő beruházásokat, jelen megállapodás egyéb rendelkezéseivel összhangban.

3. A 26.7. cikknek megfelelően a Felek szükség szerint együttműködnek az éghajlatváltozás kereskedelmi vonatkozásai tekintetében, kétoldalúan, regionálisan és adott esetben nemzetközi fórumokon, többek között az UNFCCC, a WTO és az ózonréteget lebontó anyagokról szóló, 1987. szeptember 16-án Montrealban elfogadott montreali jegyzőkönyv (továbbiakban: Montreali Jegyzőkönyv) keretében. A Felek továbbá szükség szerint a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet keretében is együttműködhetnek e kérdésekben.

4. Az (1) bekezdéssel összhangban a Felek egyebek közt az alábbi területeken folytatnak együttműködést:

- (a) tudás- és tapasztalatcsere a Párizsi Megállapodás végrehajtása tekintetében, valamint az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia, a megújuló energia, az alacsony kibocsátású technológiák, az energiahatékonyság, a szén-dioxid-árzás, a fenntartható közlekedés, a fenntartható és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens infrastruktúra fejlesztése, a kibocsátás-ellenőrzés és a természetalapú megoldások előmozdításának módjáról; továbbá az együttműködési lehetőségek feltárása a rövid távú éghajlatbefolyásolók és a talaj szénmegkötése terén; valamint
- (b) tudás- és tapasztalatcsere az ózonkárosító anyagok fokozatos kivonására és a fluorozott szénhidrogének fokozatos csökkentésére irányuló ambiciózus fellépés tekintetében a Montreali Jegyzőkönyvvel összhangban, az előállításukat, felhasználásukat és kereskedelmüket ellenőrző intézkedések, környezetbarát alternatívák bevezetése, a biztonsági és egyéb releváns szabványok frissítése, valamint adott esetben a Montreali Jegyzőkönyv által szabályozott anyagok illegális kereskedelme elleni küzdelem révén.

26.11. CIKK

Kereskedelem és erdők

1. A Felek elismerik a fenntartható erdőgazdálkodás jelentőségét, valamint a kereskedelem szerepét e cél elérésében.
2. Az (1) bekezdésnek megfelelően az egyes Felek:
 - (a) intézkedéseket hoznak az illegális fakitermelés és az ahhoz kapcsolódó kereskedelem elleni küzdelem érdekében, többek között adott esetben harmadik országokkal folytatott együttműködések révén;
 - (b) ösztönzik az erdők megőrzését és a fenntartható erdőgazdálkodást;
 - (c) előmozdítják a fenntartható erdőgazdálkodásból származó faanyagok és fatermékek kereskedelmét és fogyasztását; valamint
 - (d) információkat cserélnek egymással az illegális fakitermelés elleni küzdelemre, a fenntartható erdőgazdálkodásra, az erdőirtásra és erdőpusztulásra, az erdészeti irányításra és az erdőtakaró megőrzésére irányuló kereskedelmi vonatkozású kezdeményezésekről a kölcsönös érdekű szakpolitikáik hatásainak és egymást kölcsönösen erősítő jellegének maximalizálása érdekében.

3. Elismerve, hogy az erdők és a fenntartható erdőgazdálkodás fontos szerepet tölt be az éghajlatváltozás elleni küzdelemben és a biológiai sokféleség megőrzésében, a Felek előmozdítják az erdőirtással foglalkozó kezdeményezéseket, ideértve az erdőirtásmentes ellátási láncokat. Ezen túlmenően a Felek – szükség szerint, valamint a 26.7. cikkel összhangban – együttműködnek egymással kétoldalúan, regionálisan és a vonatkozó nemzetközi fórumokon az erdőirtás és az erdőpusztulás minimalizálása érdekében világszerte.

26.12. CIKK

Kereskedelem és a vadon élő állatok és növények

1. A Felek elismerik annak jelentőségét, hogy a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló, 1973. március 3-án Washingtonban kelt Egyezményben (a továbbiakban: CITES) foglaltaknak megfelelően biztosítani kell azt, hogy a vadon élő állatok és növények nemzetközi kereskedelme ne veszélyeztesse a vadon élő állatok és növények túlélését.
2. Az (1) bekezdésnek megfelelően az egyes Felek:
 - (a) a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni küzdelem keretében hatékony intézkedéseket hajtanak végre, többek között adott esetben harmadik országokkal folytatott együttműködési tevékenységek révén; valamint
 - (b) előmozdítják a CITES függelékeiben felsorolt fajták hosszú távú megőrzését és fenntartható hasznosítását, ideértve a CITES vonatkozó testületeiben történő együttműködés révén annak érdekében, hogy a CITES függelékeit napra készen tartsák, valamint a nemzetközi kereskedelem miatt a CITES égisze alatt meghatározott egyéb kritériumok alapján veszélyeztetettnek minősülő egyéb fajok felvételének előmozdításával.

3. A Felek a 26.7. cikknek megfelelően szükség szerint együttműködhetnek vagy információt cserélhetnek kétoldalúan, regionálisan és a vonatkozó nemzetközi fórumokon a vadon élő állatok és növények illegális kereskedelmével kapcsolatos kölcsönös érdekű kérdésekben, ideértve a tudatosság növelése révén a vadon élő állatokból és növényekből készült illegális termékek iránti kereslet csökkentése érdekében, valamint az információmegosztással és a végrehajtással kapcsolatos együttműködés fokozására irányuló kezdeményezések révén.

26.13. CIKK

Kereskedelem és biológiai sokféleség

1. A Felek elismerik a biológiai sokféleség megőrzésének és fenntartható hasznosításának jelentőségét, valamint a kereskedelem szerepét ezen célkitűzések elérésében, összhangban a biológiai sokféleségről szóló, 1992. június 5-én Rio de Janeiróban kelt egyezményrel (a továbbiakban: Biológiai Sokféleség Egyezmény), más releváns többoldalú környezetvédelmi megállapodásokkal, amelyeknek részes felei, valamint az ezek keretében elfogadott határozatokkal.
2. Az (1) bekezdésnek megfelelően az egyes Felek intézkedéseket hoznak a biológiai sokféleség megőrzése érdekében, amennyiben az a kereskedelemhez és a beruházásokhoz kapcsolódó nyomásnak van kitéve, ideértve az információk és tapasztalatok cseréje, valamint az idegenhonos inváziós fajok terjedésének megelőzését célzó intézkedések révén, elismerve, hogy a szárazföldi és tengeri idegenhonos inváziós fajok határokon átnyúló mozgása kereskedelmi vonatkozású útvonalakon keresztül károsan hathat a környezetre, a gazdasági tevékenységekre és fejlődésre, valamint az emberi egészségre.

3. A Felek elismerik az őslakos és a hagyományos életmódot megtestesítő helyi közösségek tudása, innovációi és gyakorlata tiszteletben tartásának, megőrzésének és fenntartásának fontosságát, amelyek hozzájárulnak a biológiai sokféleség megőrzéséhez és fenntartható használatához, továbbá a Felek elismerik a kereskedelem ebben játszott szerepét.
4. A Felek elismerik a genetikai erőforrásokhoz való hozzáférés elősegítésének és a genetikai erőforrások hasznosításából származó előnyök igazságos és méltányos megosztása előmozdításának jelentőségét, saját belső intézkedéseiknek és az egyes Felek nemzetközi kötelezettségeinek megfelelően.
5. A Felek elismerik továbbá a – saját jogukkal vagy politikájukkal összhangban folytatott – társadalmi részvétel és konzultációk jelentőségét, a biológiai sokféleség megőrzésére és fenntartható hasznosítására irányuló intézkedések kidolgozása és végrehajtása során.
6. A Felek a 26.7. cikknek megfelelően adott esetben előmozdíthatják, együttműködhetnek vagy információt cserélhetnek kétoldalúan, regionálisan és nemzetközi fórumokon a biológiai sokféleségre vonatkozó politikák kereskedelmi vonatkozásaival és a kölcsönös érdekű intézkedésekkel kapcsolatban, például:
- (a) a biológiai erőforrások fenntartható felhasználása útján előállított és a biodiverzitás megőrzéséhez hozzájáruló természetierőforrás-alapú termékek kereskedelmét érintő kezdeményezések és bevált gyakorlatok;
 - (b) a biológiai sokféleség megőrzése és fenntartható hasznosítása, valamint az ökoszisztémák és az ökoszisztéma-szolgáltatások értékelése, helyreállítása és az ehhez kapcsolódó gazdasági eszközök; valamint
 - (c) a genetikai erőforrásokhoz való hozzáférés és az ilyen erőforrások hasznosításából származó előnyök tisztességes és méltányos megosztása.

Kereskedelem és fenntartható gazdálkodás a halászat és akvakultúra terén

1. A Felek elismerik a tengeri biológiai erőforrások és a tengeri ökoszisztémák megőrzése és az azokkal való fenntartható gazdálkodás, valamint az e célok elérése érdekében a kereskedelem által betöltött szerep jelentőségét.
2. Az állományvédelmi és -gazdálkodási intézkedések kidolgozása és végrehajtása során a Felek figyelembe veszik a szociális, kereskedelmi, fejlesztési és környezetvédelmi aggodalmakat, valamint a kisipari és kisüzemi halászat jelentőségét a helyi halász közösségek megélhetése szempontjából.
3. A Felek elismerik, hogy a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat¹ jelentős negatív hatást gyakorolhat a halállományokra, a halászati termékek kereskedelmének fenntarthatóságára, a fejlődésre és a környezetre, továbbá megerősítik, hogy cselekvésre van szükség a túlhalászás és a halászati erőforrások nem fenntartható kiaknázásának problémája ellen.

¹ A „jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat” kifejezés az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete 2001-ben Rómában elfogadott, a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat megelőzésére, megakadályozására és felszámolására irányuló nemzetközi cselekvési tervének (a továbbiakban: 2001. évi jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászati akcióterv) (3) bekezdésében szereplő meghatározás szerint értendő.

4. Az (1)–(3) bekezdésnek megfelelően az egyes Felek:
- (a) végrehajtják az ENSZ 1982. december 10-én Montego Bayben kelt tengerjogi egyezményét; az Egyesült Nemzetek Szervezetének 1982. december 10-i tengerjogi egyezményében foglalt, a kizárólagos gazdasági övezeteken túlnyúló halállományok és a hosszú távon vándorló halállományok védelméről és kezeléséről szóló rendelkezések végrehajtásáról szóló, 1995. augusztus 4-én New Yorkban elfogadott ENSZ-megállapodást; az Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetnek (a továbbiakban: FAO) a nemzetközi védelmi és gazdálkodási intézkedések nyílt tengeri halászhajók általi betartásának előmozdításáról szóló, 1993. november 24-én Rómában elfogadott egyezményét, a FAO felelősségteljes halászatra vonatkozó, 1995. október 31-én a 4/95. sz. határozattal elfogadott magatartási kódexét, valamint a kikötő szerinti államoknak a jogellenes, nem bejelentett és szabályozatlan halászat megelőzésére, megakadályozására és felszámolására irányuló intézkedéseiről szóló, 2009. november 22-én Rómában kelt FAO-megállapodást, és az azokban foglalt elvekkel összhangban járnak el;
- (b) részt vesznek a halászhajók, a hűtőhajók és az ellátóhajók globális nyilvántartására irányuló FAO-kezdemenyezésben;

- (c) olyan halászati gazdálkodási rendszer működtetésére törekednek, amely a rendelkezésre álló legjobb tudományos ismereteken és a halászati gazdálkodás és megőrzés tekintetében nemzetközileg elismert bevált módszereken alapul, amelyeket a tengeri fajták fenntartható hasznosítását és megőrzését célzó nemzetközi jogi eszközök¹ idevágó rendelkezései tükröznék, és amelyet úgy alakítanak ki, hogy egyebek mellett:
- (i) megelőzzék a túlhalászt és a túlzott halászati kapacitásokat;
 - (ii) csökkentsék a nem célfajok járulékos kifogását;
 - (iii) előmozdítsák a túlhalászott állományok helyreállítását minden tengeri halászatra nézve; valamint
 - (iv) előmozdítsák az ökoszisztéma-központú halászati gazdálkodást, többek közt a Felek közötti együttműködés révén;
- (d) a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászati gyakorlatok leküzdésére, valamint az ilyen gyakorlatok révén lehalászott fajokból származó termékek kereskedelmének megelőzésére irányuló erőfeszítéseket segítő:
- (i) hatékony intézkedéseket hajtanak végre a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat leküzdésére;

¹ Ezen jogi eszközök közé tartozik többek között adott esetben az ENSZ tengerjogi egyezménye; az Egyesült Nemzetek Szervezetének 1982. decemberi tengerjogi egyezményében foglalt, a kizárólagos gazdasági övezeteken túlnyúló halállományok és a hosszú távon vándorló halállományok védelméről és kezeléséről szóló rendelkezések végrehajtásáról szóló ENSZ-megállapodás; a FAO felelősségteljes halászatra vonatkozó magatartási kódexe; a nemzetközi védelmi és gazdálkodási intézkedések nyílt tengeri halászhajók általi betartásának előmozdításáról szóló FAO-megállapodás; a 2001. évi jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászati akcióterv; valamint a kikötő szerinti államoknak a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat megelőzésére, megakadályozására és felszámolására irányuló intézkedéseiről szóló FAO-megállapodás.

- (ii) nyomonkövetési, ellenőrzési, megfigyelési, megfelelőségi és végrehajtási rendszerek alkalmazását biztosítják annak érdekében, hogy:
 - (A) megelőzzék és nemzetközi kötelezettségeiknek és saját joguknak megfelelően megakadályozzák, hogy az országuk lobogója alatt hajózó hajók és természetes személyek jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászati tevékenységben vegyenek részt; valamint
 - (B) kezeljék a halak vagy haltermékek tengeri átrakodását a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászati tevékenységek megakadályozása és elkerülése érdekében;
- (iii) végrehajtsák a kikötő szerinti állam intézkedéseit; valamint
- (iv) intézkedéseket hoznak annak megelőzésére, hogy a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatból származó halak és halászati termékek bekerüljenek az egyes Felek ellátási láncába, és ennek érdekében együttműködnek, ideértve az információcsere elősegítésével;
- (e) aktívan részt vesznek azon regionális halászati gazdálkodási szervezetek munkájában, amelyeknek tagjai, megfigyelői vagy nem szerződő együttműködő felei, a jó halászati irányítás és a fenntartható halászat megvalósítására törekedve, például a tudományos kutatás előmozdításával és a rendelkezésre álló legjobb tudományos eredményekre támaszkodó állományvédelmi intézkedések elfogadásával, a megfelelési mechanizmusok megerősítésével, rendszeres teljesítmény-felülvizsgálat végzésével, a regionális halászati gazdálkodási szervezet gazdálkodási intézkedései hatékony ellenőrzésének, nyomon követésének és végrehajtásának elfogadásával, és adott esetben a fogási dokumentációs vagy tanúsítási rendszerek és a kikötő szerinti államok intézkedéseinek elfogadásával és végrehajtásával;

- (f) arra törekednek, hogy összhangban járjanak el azon vonatkozó védelmi és gazdálkodási intézkedésekkel, amelyeket olyan regionális halászati gazdálkodási szervezetek hoztak, amelyeknek nem tagjai, annak érdekében, hogy elkerüljék ezen intézkedések kijátszását, valamint igyekeznek nem megkerülni az olyan regionális halászati gazdálkodási szervezetek vagy megállapodások által működtetett fogási vagy kereskedelmi dokumentációs rendszereket, amelyeknek nem tagjai; valamint
- (g) ösztönzik a fenntartható és felelős akvakultúra kialakítását, figyelembe véve annak gazdasági, társadalmi és környezeti szempontjait, a FAO felelősségteljes halászatra vonatkozó magatartási kódexében foglalt célkitűzések és elvek végrehajtásának megfelelően.

5. A fenntartható halászati gyakorlatok és a fenntartható halászatból származó halászati termékek kereskedelmének előmozdítása céljából a Felek szükség szerint és a 26.7. cikkel összhangban együttműködnek kétoldalúan és regionális halászati gazdálkodási szervezeteken belül. Ezen túlmenően a Felek együttműködhetnek az e cikkben foglaltak végrehajtását támogató ismeretek és bevált gyakorlatok cseréjével is.

C. SZAKASZ

MUNKAERŐ ÉS KERESKEDELEM

26.15. CIKK

Célkitűzések

1. A Felek elismerik, hogy a kereskedelem és a beruházások lehetőségeket teremtenek a munkahelyteremtés és a tisztességes munka szempontjából, többek közt a fiatalok számára, olyan foglalkoztatásra vonatkozó feltételek mellett, amelyek tiszteletben tartják a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia által 1998. június 18-án Genfben elfogadott és 2022-ben módosított, a munka világára vonatkozó alapvető elvekről és jogokról szóló ILO-nyilatkozatban (a továbbiakban: ILO-nyilatkozat a munka világára vonatkozó alapvető elvekről és jogokról), valamint a 2008-ban elfogadott és 2022-ben módosított tisztességes globalizációhoz szükséges társadalmi igazságosságról szóló ILO-nyilatkozatban megfogalmazott alapelveket.
2. A Felek igyekeznek, hogy magas szintű munkavédelmet biztosítsanak az általuk vállalt nemzetközi munkaügyi normákkal összhangban, valamint előmozdítsák az egymást támogató kereskedelmi és munkaügyi politikákat a munkavállalók munkafeltételeinek és munkában töltött életének javítása érdekében. Arra törekednek, hogy fokozzák az emberi tőke fejlesztését és javítsák az emberi tőkével való gazdálkodást a jobb foglalkoztathatóság, üzleti kiválóság és nagyobb termelékenység érdekében, mind a munkavállalók, mind a vállalkozások előnyére. Ennek megfelelően a Felek igyekeznek lehetőséget biztosítani a fiataloknak azon készségek elsajátítására, amelyek szükségesek ahhoz, hogy sikeresen a munkaerőpiacra lépjenek, és ott is maradjanak.

3. A Felek igyekeznek együttműködni a kölcsönös érdeklődésére számot tartó, a kereskedelemhez kapcsolódó munkaügyi kérdésekkel kapcsolatban, a Felek közötti tágabb kapcsolatok megerősítése érdekében.

26.16. CIKK

Multilaterális munkaügyi előírások és megállapodások

1. A Felek megerősítik elkötelezettségüket a nemzetközi kereskedelem fejlesztésének olyan módon történő előmozdítása mellett, amely elősegíti a tisztességes munka mindenki, különösen a nők, a fiatalok és a fogyatékkal élő személyek számára történő biztosítását, összhangban az ILO keretében vállalt kötelezettségvállalásaikkal, ideértve a munka világára vonatkozó alapvető elvekről és jogokról szóló, 2022-ben módosított ILO-nyilatkozatban és a tisztességes globalizációhoz szükséges társadalmi igazságosságról szóló, 2022-ben módosított ILO-nyilatkozatban foglaltakkal.
2. Emlékeztetve az ILO tisztességes globalizációhoz szükséges társadalmi igazságosságról szóló, 2022-ben módosított nyilatkozatára, a Felek tudomásul veszik, hogy a munka világára vonatkozó alapvető elvek és jogok megsértése nem szolgálhat hivatkozással és nem használható fel jogos komparatív előnyként, valamint hogy a munkaügyi normákat nem szabad protekcionista kereskedelmi célokra felhasználni.
3. A Felek hatékonyan végrehajtják a Chile, illetve az EU-tagállamok által ratifikált ILO-egyezményeket.

4. Összhangban az ILO 1919. június 28-án a versailles-i békeszerződés XIII. részeként elfogadott alapokmányával, valamint a munka világára vonatkozó alapvető elvekről és jogokról szóló, 2022-ben módosított ILO-nyilatkozattal, a Felek tiszteletben tartják, előmozdítják és hatékonyan végrehajtják az alapvető ILO-egyezményekben meghatározott, nemzetközileg elismert alapvető munkaügyi normákat, amelyek a következők:

- (a) az egyesülés szabadsága és a kollektív szerződéshez való jog tényleges elismerése;
- (b) a kényszermunka minden formájának felszámolása;
- (c) a gyermekmunka tényleges megszüntetése, ideértve a gyermekmunka legrosszabb formáinak betiltása;
- (d) a foglalkoztatással és a munkával kapcsolatos megkülönböztetések felszámolása; valamint
- (e) a biztonságos és egészséges munkakörnyezet.

5. A Felek rendszeresen információt cserélnek egymással az ILO által naprakésznek minősített ILO-egyezmények vagy jegyzőkönyvek ratifikálása tekintetében elért előrehaladásukról, amennyiben azoknak még nem részes felei.

6. A Felek előmozdítják az ILO tisztességes munka programját, amelyet a tisztességes globalizációhoz szükséges társadalmi igazságosságról szóló, 2022-ben módosított ILO-nyilatkozat tartalmaz, különös tekintettel az alábbiakra:

- (a) tisztességes munkakörülmények mindenki számára, többek között a munkabér és a díjazás, a munkaidő, egyéb munkafeltétek és a szociális védelem tekintetében; valamint
- (b) a munkavállalók és munkáltatók, valamint szervezeteik és az érintett kormányzati szervek között a munkaügyi kérdésekről folytatott szociális párbeszéd.

7. Az ILO keretében vállalt kötelezettségvállalásaikkal összhangban az egyes Felek:

- (a) intézkedéseket és szakpolitikákat fogadnak el és hajtanak végre a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozóan; valamint
- (b) hatékony munkaügyi felügyeleti rendszert tartanak fenn a vonatkozó ILO-normákkal összhangban.

26.17. CIKK

Kényszermunka

1. Emlékeztetve arra, hogy a kényszermunka felszámolása a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend egyik célkitűzése, a Felek hangsúlyozzák a kényszermunkáról szóló 1930. évi ILO-egyezmény 2014. június 11-én, Genfben elfogadott 2014. évi jegyzőkönyve megerősítésének és hatékony végrehajtásának fontosságát.

2. A Felek elismerik a kényszermunka minden formájának felszámolására irányuló célkitűzést, ideértve a gyermekekkel végeztetett kényszermunkát is.

3. Következésképpen, a Felek azonosítják a kényszermunka minden formájának felszámolására vonatkozó együttműködésnek, valamint az információk, tapasztalatok és bevált gyakorlatok megosztásának lehetőségeit.

26.18. CIKK

Együttműködés a kereskedelem és a munkaügyi kérdések terén

A Felek a 26.7. cikknek megfelelően, szükség szerint, kétoldalúan és az ILO keretében konzultálnak egymással, és együttműködnek a kereskedelemmel kapcsolatos, kölcsönös érdeklődésre számot tartó munkaügyi kérdésekben, ideértve többek között az alábbiakat:

- (a) munkahelyteremtés és a termelékeny, magas színvonalú foglalkoztatás előmozdítása, ideértve a munkahelyteremtő növekedés megteremtésére és a fenntartható vállalatok és vállalkozói készség előmozdítására irányuló politikák;
- (b) az üzleti tevékenység és a munka hatékonysága javításának elősegítése, különösen a kis- és középvállalkozások tekintetében;

- (c) a humán tőke fejlesztése, hozzáférés a munkaerőpiachoz, és a foglalkoztathatóság fokozása, különösen a fiatal körében, ideértve az élethosszig tartó tanulás és a szakképzés, a továbbképzés, a képzés és a készségek fejlesztése révén, többek között a feltörekvő és a környezeti iparágakban;
- (d) a munka és a magánélet közötti egyensúly és innovatív munkahelyi gyakorlatok a munkavállalók jóllétének fokozása érdekében;
- (e) tudatosság növelése az ILO tisztességes munkára vonatkozó programjára – ideértve a kereskedelem és a teljes és produktív foglalkoztatás közötti összefüggéseket, a munkaerőpiaci kiigazításokat, az alapvető munkaügyi normákat, a globális ellátási láncokon belüli tisztességes munkát, a szociális védelmet és a társadalmi befogadást, a szociális párbeszédet, valamint a nemek közötti egyenlőséget – vonatkozóan;
- (f) a kereskedelem révén minőségi munkahelyek, többek közt a várandós, a gyermekágyas vagy szoptató munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének előmozdítása;
- (g) munkahelyi egészségvédelem és biztonság, valamint munkaügyi felügyelet, például a megfelelőségi és végrehajtási mechanizmusok javítása;
- (h) a sokszínű, többgenerációs munkaerő kihívásainak és lehetőségeinek kezelése, ideértve az alábbiak révén:
 - (i) a foglalkoztatással és a munkával kapcsolatos egyenlőség előmozdítása és a megkülönböztetések felszámolása; valamint

- (ii) a sérülékeny csoportba tartozó munkavállalók védelme;
- (i) a munkaügyi kapcsolatok javítása, például az alternatív vitarendezés és a háromoldalú konzultációk terén bevált gyakorlatok;
- (j) az alapvető, prioritást élvező és egyéb naprakész ILO-egyezmények, valamint a multinacionális vállalatokra és a szociálpolitikára vonatkozó elvekről szóló háromoldalú ILO-nyilatkozat, továbbá az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó ENSZ-irányelvek végrehajtása; valamint
- (k) munkaügyi statisztikák.

D. SZAKASZ

INTÉZMÉNYI RENDELKEZÉSEK

26.19. CIKK

Kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság és kapcsolattartó pontok

1. A 33.4. cikk (1) bekezdése alapján létrejövő, kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság (a továbbiakban: albizottság) Chile részéről a kereskedelmi, munkaügyi, környezetvédelmi és nemi kérdésekért felelős tisztviselőkből áll.

2. Az albizottság külön ülésszakokat tart a környezetvédelmi és a munkaügyi kérdésekben¹, valamint a kereskedelemhez és a fenntartható fejlődéshez kapcsolódó horizontális kérdésekben.
3. Az albizottság feladatai:
- (a) e fejezet végrehajtásának elősegítése, nyomon követése és felülvizsgálata;
 - (b) a fejezetben foglalt együttműködési tevékenységek – ideértve az információk és tapasztalatok cseréjét a kölcsönös érdeklődésre számot tartó területeken – meghatározása, szervezése, felügyelete és értékelése;
 - (c) jelentéstétel és ajánlások megfogalmazása a kereskedelmi bizottság számára az e fejezettel kapcsolatos kérdések kapcsán, többek között a 33.5. cikkben említett civil társadalmi mechanizmusokkal folytatott megbeszélések témáira vonatkozóan is;
 - (d) a 26.21–26.22. cikkben említett feladatok elvégzése;
 - (e) egyeztetés a megállapodás értelmében létrejövő más albizottságokkal, szükség szerint, ideértve a nemekkel kapcsolatos kérdések, megfontolások és tevékenységek integrálására irányuló lépések tekintetében, a 27.4. cikk (8) bekezdésében említettek szerint; valamint
 - (f) bármely egyéb feladat ellátása, amelyben a Felek megállapodnak.

¹ A környezetvédelmi és munkaügyi témák tárgyalása történhet külön-külön vagy egymást követő ülésszakokon is.

4. Az albizottság a Felek kölcsönös egyetértése alapján konzultálhat megfelelő érdekelt felekkel vagy szakértőkkel, vagy tanácsot kérhet azoktól a fejezet végrehajtásával kapcsolatos kérdésekben.
5. Az albizottság egyes üléseiről konszenzussal jelentést készít, és azt az ülést követően közzéteszi.
6. Mindegyik Fél kijelöl egy kapcsolattartó pontot közigazgatásán belül az e fejezet végrehajtására vonatkozó kérdésekkel kapcsolatos kommunikáció és egyeztetés elősegítése érdekében. Chile esetében a munkaügyi, környezetvédelmi és nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kérdésekben az egyes kapcsolattartó pontokat a Külügyminisztérium Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Altitkársága vagy annak jogutódja biztosítja. A Felek haladéktalanul értesítik egymást a kapcsolattartó pontok személyéről és elérhetőségi adatairól.
7. A kapcsolattartó pontok:
 - (a) elősegítik a Felek közötti rendszeres kommunikációt és egyeztetést;
 - (b) a 33.3. cikk (2) bekezdés ellenére segítik az albizottság munkáját, többek között az albizottság üléseihez napirend készítésével és az egyéb szükséges előkészületek biztosításával;
 - (c) adott esetben kommunikálnak az adott Fél civil társadalmával; valamint
 - (d) együttműködnek egymással, illetve saját közigazgatásuk megfelelő szerveivel, az együttműködési tevékenységek fejlesztése és végrehajtása érdekében.

26.20. CIKK

Vitarendezés

1. A Felek párbeszéd, információcsere és együttműködés révén mindent megtesznek annak érdekében, hogy megoldják a Felek között a fejezet értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban felmerülő nézeteltéréseket.
2. Abban az esetben, ha a Felek nem értenek egyet e fejezet értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban, a Felek csak a 26.21. és 26.22. cikk alapján létrehozott vitarendezési eljárásokat alkalmazhatják.

26.21. CIKK

Konzultációk

1. A másik Fél kapcsolattartó pontjához intézett írásbeli kérelem útján bármely Fél (a továbbiakban: megkereső Fél) konzultációt kérhet a másik Féltől (a továbbiakban: megkeresett Fél) az e fejezet értelmezése vagy alkalmazása kapcsán felmerülő ügyekben. A kérelemnek tartalmaznia kell a konzultáció kérésének indokait, beleértve a szóban forgó ügy kellően részletes leírását, és megjelölve a fejezet azon rendelkezéseit, amelyek alkalmazását a Fél indokoltnak tartja.

2. A megkeresett Fél legkésőbb a kérelem kézhezvételének időpontjától számított 10 napon belül, írásban köteles válaszolni, feltéve, hogy a megkereső Féllel nem állapodnak meg másként.
3. Amennyiben a Felek nem állapodnak meg másként, a Felek a kérelem megkeresett Fél általi kézhezvételétől számított 30 napon belül megkezdik a konzultációkat.
4. A konzultációk személyes részvétellel vagy a Felek rendelkezésére álló bármely technikai eszköz révén is megtarthatók. Amennyiben a konzultációra személyesen kerül sor, a Felek eltérő megállapodásának hiányában a konzultációra a megkeresett Fél területén kerül sor.
5. A konzultációk során a Felek:
 - (a) elegendő információt közölnek, amely lehetővé teszi az ügy teljes körű kivizsgálását; valamint
 - (b) a konzultáció során megosztott információkat bizalmasan kezelik.
6. A Felek az ügy kölcsönösen kielégítő rendezése érdekében konzultációkat kezdenek, és figyelembe veszik az üggyel kapcsolatos együttműködési lehetőségeket is. Az e fejezetben említett többoldalú megállapodásokkal kapcsolatos ügyekben a Felek figyelembe veszik az ILO vagy a fenti megállapodások szerint létrehozott érintett testületek által nyújtott tájékoztatást. Adott esetben a konzultációk a Felek e szervezetek vagy testületek, vagy bármely megfelelőnek tartott szakértő vagy testület tanácsát kéri a konzultációk támogatása érdekében.

7. Ha a Felek nem jutnak megoldásra az ügyben a konzultációkra vonatkozó kérelem (1) bekezdés szerinti kézbesítését követő 60 napon belül, a másik Fél kapcsolattartó pontjához intézett írásbeli megkeresés útján bármely Fél kérheti az albizottság összehívását az ügy megtárgyalására. Az albizottság haladéktalanul összeül, és arra törekszik, hogy az ügyben megoldást találjon.
8. Mindkét Fél, vagy a (7) bekezdés szerint összehívott albizottság, szükség szerint a 33.6. cikkben említett belső konzultációs csoportok véleményét vagy más szakértői javaslatot kérhet.
9. Ha a Felek megoldásra jutnak az ügyben, dokumentálják az eredményt, ideértve adott esetben a konkrét lépéseket és határidőket, amelyekben megállapodtak. A Felek ellenkező értelmű megállapodása hiányában a konzultáció eredményét nyilvánosságra hozzák.

26.22. CIKK

Szakértői testület

1. Ha a Felek nem jutnak megoldásra az ügyben az albizottság összehívására vonatkozó, a 26.21. cikk (7) bekezdésében említett kérelem kézbesítését követő 60 napon belül, vagy egyik Fél sem nyújt be ilyen kérelmet, a konzultációkra vonatkozóan a 26.21. cikk (1) bekezdése szerint benyújtott írásbeli kérelem kézbesítését követő 120 napon belül a megkereső Fél kérheti szakértői testület felállítását az ügy megvizsgálására. Az ilyen kérelmeket a megkeresett Fél kapcsolattartó pontjához kell írásban benyújtani. A kérelemnek tartalmaznia kell a szakértői testület felállítására vonatkozó kérés indokait, beleértve a szóban forgó ügy kellően részletes leírását, és annak kifejtését, hogy az ügy miért jelenti a fejezet konkrét rendelkezéseinek megsértését.
2. Az e cikkben foglalt ellenkező értelmű rendelkezések hiányában a 31.6., 31.10., 31.13. cikk, a 31.14. cikk (1) bekezdése, a 31.15., 31.19. cikk, a 31.20. cikk (2) bekezdése, a 31.21., 31.22., 31.24., 31.32., 31.33., 31.34. és 31.35. cikk, valamint a 31-A. mellékletben foglalt eljárási szabályzat és a 31-B. mellékletben foglalt magatartási kódex értelemszerűen alkalmazandó.
3. Az albizottság az első ülésén javaslatot tesz a kereskedelmi bizottságnak egy legalább 15 olyan személyt tartalmazó jegyzék létrehozására, akik hajlandók és képesek a szakértői testület tagjaként szolgálni. Ezen ajánlás alapján a kereskedelmi bizottság a jelen megállapodás hatálybalépését követő egy éven belül létrehozza az említett személyek jegyzékét. E jegyzék az alábbi három aljegyzékből áll:
 - (a) egy olyan aljegyzék, amelyet az Európai Unió javaslatai alapján állítottak össze;

- (b) egy olyan aljegyzék, amelyet Chile javaslati alapján állítottak össze; valamint
 - (c) egy olyan személyeket tartalmazó aljegyzék, akik egyik Félnek sem állampolgárai, és akik a szakértői testület elnöki tisztségét töltik be.
4. Minden egyes aljegyzékben legalább öt személy szerepel. A Kereskedelmi Bizottságnak biztosítania kell, hogy a jegyzékeket napra készen tartsák, és mindig szerepeljen rajtuk legalább ennyi személy.
5. A (3) bekezdésben említett személyeknek a munkaügyi vagy környezetvédelmi jogszabályokban, az e fejezetben tárgyalt kérdésekben, illetve a nemzetközi megállapodások keretében felmerülő vitás kérdések rendezése terén szaktudással vagy szakértelemmel kell rendelkeznie. A szakértők függetlenek, egyéni minőségükben járnak el, és semmilyen szervezettől vagy kormánytól nem fogadnak el utasításokat a vitatott ügyel kapcsolatos kérdésekben, nem állnak kapcsolatban egyik fél kormányával sem, és teljesítik a 31-B. mellékletben szereplő magatartási kódexben foglaltakat.
6. Miután a szakértői testület a 31.6. cikk (3), (4) és (6) bekezdésében foglalt eljárásoknak megfelelően létrejön, a szakértőket az e cikk (3) bekezdésében említett vonatkozó aljegyzékekről választják ki.

7. A Feleknek a szakértői testület létrehozásától számított öt napon belüli eltérő megállapodása hiányában a szakértői testület feladatmeghatározása a következő:

„az egyrészt az Európai Unió, másrészt a Chilei Köztársaság közötti ideiglenes kereskedelmi megállapodás 26. fejezete vonatkozó rendelkezései fényében a szakértői testület létrehozása iránti kérelemben említett ügy megvizsgálása, és a testület megállapításait és az ügy megoldására megfogalmazott ajánlásait tartalmazó jelentés készítése a 26.23. cikkel összhangban”.

8. Az ebben a fejezetben említett többoldalú megállapodásokkal összefüggő kérdésekben a szakértői testület tájékoztatást kér az ILO-tól vagy a szóban forgó megállapodások alapján létrehozott megfelelő testületektől, az ILO vagy e megfelelő testületek által elfogadott valamennyi rendelkezésre álló releváns értelmező útmutatást, megállapítást vagy határozatot is ideértve. Az így kapott információkat meg kell küldeni észrevételezésre a Feleknek.

9. A szakértői testület e fejezet érintett rendelkezéseit a nemzetközi közjog szokásos értelmezési szabályaival összhangban értelmezi, ideértve a szerződések jogáról szóló bécsi egyezményben kodifikált szabályokat is.

10. A szakértői testület időközi jelentést tesz a Felek számára, valamint zárójelentést készít, amely tartalmazza a ténymegállapításokat, a vonatkozó rendelkezések alkalmazhatóságát és a megállapítások, következtetések vagy ajánlások mögött húzódó okfejtést.

11. A szakértői testület az időközi jelentését a létrehozásától számított 100 napon belül a Felek elé tárja. Ha a testület úgy ítéli meg, hogy ez a határidő nem teljesíthető, a szakértői testület elnöke írásban értesíti a Feleket, megjelölve a késedelem okait és azt a napot, amikor a testület az időközi jelentését kibocsátani tervezi. Az e bekezdésben meghatározott határidő a Felek kölcsönös megegyezésével meghosszabbítható.
12. Az időközi jelentés átadását követő 25 napon belül bármelyik Fél indokolással ellátott kérelmet intézhet a szakértői testülethez az időközi jelentés konkrétan meghatározott szempontokból történő felülvizsgálata érdekében. A Fél a kérelem kézbesítésétől számított 15 napon belül észrevételeket fűzhet a másik Fél kérelméhez.
13. A szakértői testület a kérelem és az észrevételek mérlegelését követően zárójelentést készít. Ha a (11) bekezdésben említett időtartamon belül nem érkezik be írásbeli kérelem az időközi jelentés konkrétan meghatározott szempontjainak felülvizsgálatára, az időközi jelentés a szakértői testület zárójelentésévé válik.
14. A szakértői testület a létrehozásától számított 175 napon belül a Felek elé tárja a zárójelentését. Amennyiben a szakértői testület úgy ítéli meg, hogy ez a határidő nem teljesíthető, a testület elnöke írásban értesíti a Feleket, megjelölve a késedelem okait és azt a napot, amikor a testület a zárójelentését kibocsátani tervezi. Az e bekezdésben meghatározott határidő a Felek kölcsönös megegyezésével meghosszabbítható.
15. A zárójelentésnek tartalmaznia kell a Felek által az időközi jelentéssel kapcsolatban benyújtott írásbeli kérelmek megvitatását, és egyértelműen foglalkoznia kell a Felek minden észrevételével.

16. A Felek a szakértői testület zárójelentését a szakértői testület általi átadástól számított 15 napon belül nyilvánosságra hozzák.

17. Ha a szakértői testület zárójelentésében megállapítja, hogy az egyik Fél nem teljesítette az e fejezet értelmében fennálló kötelezettségeit, a Felek megvitatják a végrehajtandó megfelelő intézkedéseket a szakértői testület jelentésének és ajánlásainak figyelembevételével. A megkeresett Fél a jelentés nyilvános közzétételétől számított legfeljebb három hónapon belül tájékoztatja a 33.6. cikkben említett belső konzultációs csoportjait és a másik Felet a végrehajtandó tevékenységekre és intézkedésekre vonatkozó határozatairól.

18. Az albizottság nyomon követi a szakértői testület zárójelentése és ajánlásai nyomán tett lépéseket. A 33.6. cikkben említett belső konzultációs csoportok ennek kapcsán észrevételeket nyújthatnak be az albizottságnak.

26.23. CIKK

Felülvizsgálat

1. Az e fejezetben foglalt célkitűzések elérésének fokozása érdekében a Felek az albizottság ülésein megvitatják a fejezet hatékony végrehajtását, figyelembe véve egyebek közt az egyes Felek fontosabb szakpolitikai fejleményeit, valamint a nemzetközi megállapodásokkal kapcsolatos fejleményeket.

2. E megbeszélések eredményeire figyelemmel bármelyik Fél kérheti a fejezet felülvizsgálatát a megállapodás hatálybalépésének napját követően bármikor. Ennek érdekében az albizottság ajánlást fogalmazhat meg a Felek számára a fejezet vonatkozó rendelkezéseinek módosítására, a 33.9. cikk (1) bekezdésével létrehozott módosítási eljárásnak megfelelően.

27. FEJEZET

KERESKEDELEM ÉS NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG

27.1. CIKK

Háttér és célkitűzések

1. A Felek egyetértenek abban, hogy nagy jelentőséggel bír a nemek közötti egyenlőség szempontjainak beépítése a befogadó gazdasági növekedés előmozdításába, és hogy a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő politikák e tekintetben kiemelkedő szerepet játszhatnak. Ezek közé tartozik a nők gazdaságban és nemzetközi kereskedelemben való részvételét gátló akadályok lebontása, többek között az egyenlő munkaerőpiaci esélyek javítása a férfiak és a nők munkakörökhöz és ágazatokhoz való hozzáférése szempontjából.
2. A Felek elismerik, hogy a nemzetközi kereskedelem és beruházás a gazdasági növekedés motorját jelentik. Elismerik továbbá a nők jelentős hozzájárulását a gazdasági növekedéshez a gazdasági tevékenységben, egyebek közt az üzleti szférában és a nemzetközi kereskedelemben való részvételük révén.

3. A Felek elismerik, hogy a nők részvétele a nemzetközi kereskedelemben hozzájárulhat gazdasági szerepvállalásuk és gazdasági önállóságuk előmozdításához. A nők hozzáférése a gazdasági erőforrásokhoz, illetve az, hogy gazdasági erőforrások nők tulajdonában vannak, hozzájárul a fenntartható és inkluzív gazdasági növekedéshez, jóléthez, versenyképességhez, valamint a társadalom jóllétéhez. Ennek megfelelően a Felek hangsúlyozzák azon szándékukat, hogy e megállapodást a férfiak és nők közötti egyenlőséget előmozdító és javító módon hajtsák végre.
4. A Felek emlékeztetnek az Egyesült Nemzetek 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére, és a kereskedelem és a nemek közötti egyenlőség kérdésében érintett célokra, különösen az 5. célkitűzésre: a nemek egyenlőségének megvalósítása, minden nő és lány társadalmi szerepének megerősítése.
5. A Felek emlékeztetnek a 2017 decemberében, a WTO Buenos Airesben megrendezett miniszteri konferenciája alkalmával tett, a kereskedelemről és a nők gazdasági szerepvállalásáról szóló együttes nyilatkozat célkitűzéseit.
6. A Felek emlékeztetnek a nők és férfiak közötti egyenlőség általános érvényesítésére és a nők társadalmi szerepének megerősítésére, valamint a demokratikus elvek, emberi jogok és alapvető szabadságok érvényesítésére vonatkozó kötelezettségvállalásaikra, az ENSZ Közgyűlésének 1948. december 10-i határozatával elfogadott Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában és a férfiak és nők közötti egyenlőséggel kapcsolatos más nemzetközi emberi jogi okmányokban foglaltaknak megfelelően, amelyeknek a Felek részes felei.

7. A Felek megerősítik a nőkről szóló negyedik világkonferencián 1995. szeptember 4–15. között Pekingben elfogadott Pekingi Nyilatkozat és a Pekingi Cselekvési Platform keretében vállalt kötelezettségvállalásaikat, különös tekintettel azon célkitűzésekre és rendelkezésekre, amelyek a nők erőforrásokhoz, foglalkoztatáshoz, piacokhoz és kereskedelemhez való egyenlő hozzáféréseire vonatkoztak.
8. A Felek újól megerősítik az inkluzív kereskedelempolitikák jelentőségét, amelyek hozzájárulhatnak a nők és a férfiak közötti egyenlő jogok, bánásmód és esélyek előmozdításához, valamint a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés minden formájának felszámolásához.
9. A Felek hangsúlyozzák a magánszektor szerepét a nemek közötti egyenlőség ösztönzésében, a vállalati tevékenységek keretében alkalmazott megkülönböztetésmentesség és sokszínűségi politikák révén, a Felek által elfogadott vagy támogatott nemzetközi irányelveknek és normáknak megfelelően.
10. A Felek törekednek arra, hogy:
- (a) a közöttük fennálló kereskedelmi kapcsolatokat, együttműködést és párbeszédet oly módon erősítsék, amely elősegíti a nők és a férfiak, mint munkások, termelők, kereskedők vagy fogyasztók közötti esélyegyenlőséget és egyenlő bánásmódot, a nemzetközi kötelezettségvállalásaikkal összhangban;
 - (b) elősegítsék az együttműködést és a párbeszédet annak érdekében, hogy javítsák a nők képességét, körülményeit és hozzáférését a kereskedelem által teremtett lehetőségekhez;
 - (c) tovább erősítsék képességeiket a kereskedelmi vonatkozású nemi kérdések kezelésére, ideértve információk és bevált módszerek cseréje révén.

27.2. CIKK

Többoldalú megállapodások

1. Mindegyik Fél megerősíti elkötelezettségét a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló, az ENSZ Közgyűlése által 1979. december 18-án elfogadott egyezmény keretében fennálló kötelezettségeinek hatékony végrehajtására, különös tekintettel az egyezmény azon rendelkezéseire, amelyek a nőkkel szemben a gazdasági életben és a foglalkoztatás területén tapasztalható hátrányos megkülönböztetés felszámolására vonatkoznak.
2. A Felek emlékeztetnek a jelen megállapodás 26.16. cikke értelmében vállalt kötelezettségeikre az ILO nemek közötti egyenlőségre, valamint a foglalkoztatás és a foglalkozás tekintetében való megkülönböztetés felszámolására vonatkozó, és az európai uniós tagállamok és Chile által egyaránt megerősített egyezményeivel kapcsolatban.
3. A Felek megerősítik elkötelezettségüket azon kötelezettségvállalásaik hatékony végrehajtása iránt, amelyek a nemek közötti egyenlőséggel és a nők jogaival foglalkozó egyéb olyan többoldalú megállapodások értelmében állnak fenn, amelyeknek az egyes Felek részes felei.

27.3. CIKK

Általános rendelkezések

1. A Felek elismerik, hogy mindegyik Félnek jogában áll saját hatókört és biztosítékokat megállapítani a nők és férfiak közötti esélyegyenlőségre vonatkozóan, valamint vonatkozó jogszabályait és szakpolitikáit ennek megfelelően elfogadni vagy módosítani, a 27.2. cikkben említett nemzetközi megállapodások értelmében fennálló kötelezettségvállalásaival összhangban.

2. Az egyes Felek törekednek annak biztosítására, hogy vonatkozó jogszabályaik és szakpolitikáik gondoskodjanak a férfiak és nők közötti egyenlő jogokról, bánásmódról és lehetőségekről, valamint ezeket előmozdítsák, nemzetközi kötelezettségvállalásaiknak megfelelően. Az egyes Felek törekednek az ezen jogszabályok és szakpolitikák fejlesztésére.
3. Az egyes Felek igyekeznek nemekre lebontott adatokat gyűjteni a kereskedelem és a nemek közötti egyenlőség vonatkozásában, hogy jobban megérthessék a kereskedelempolitikai eszközök által a nőkre és a férfiakra munkavállalóként, termelőként, kereskedőként vagy fogyasztóként gyakorolt eltérő hatásokat.
4. Valamennyi Fél előmozdítja saját területén a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó jogszabályaival és politikáival kapcsolatos tudatosság növelését, beleértve azoknak a befogadó gazdasági növekedésre és a kereskedelempolitikára gyakorolt hatását és azok szempontjából való jelentőségét is.
5. A Felek szükség szerint figyelembe veszik a férfiak és nők közötti egyenlőség célkitűzését az ezen megállapodás által érintett területekre vonatkozó intézkedések kialakítása, végrehajtása és felülvizsgálata során.
6. A Felek ösztönzik a kereskedelmet és a beruházásokat a nők és férfiak egyenlő esélyeinek és részvételének előmozdításával a gazdaság és a nemzetközi kereskedelem terén. Ez többek között olyan intézkedéseket foglal magában, amelyek célja: a nemi alapú hátrányos megkülönböztetés minden formájának fokozatos felszámolása; az „egyenlő értékű munkáért egyenlő bér” elvének előmozdítása a nemek közötti bérkülönbség kezelése érdekében, és annak elősegítése, hogy a nőket ne érje hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás és a foglalkozás terén, ideértve a terhességgel és az anyasággal összefüggő okokból.

7. A Felek a kereskedelem vagy a beruházások ösztönzése céljából nem gyengíthetik vagy csökkenthetik a saját jogszabályaik által garantált védelmet, amely a nemek közötti egyenlőséget vagy a nők és férfiak közötti esélyegyenlőséget biztosítja.

8. A Felek nem mellőzik a nemek közötti egyenlőséget vagy a nők és férfiak közötti esélyegyenlőséget biztosító jogszabályaikat és normáikat, vagy térnek el azoktól más módon, illetve nem ajánlják fel azok mellőzését vagy az azoktól való eltérést oly módon, amely gyengíti vagy csökkenti az ezen jogszabályok értelmében biztosított védelmet azért, hogy a kereskedelmet vagy beruházásokat ösztönözzék.

9. A Felek nem mulasztják el hatékonyan érvényesíteni – folyamatos vagy ismétlődő fellépés vagy a fellépés hiánya útján – a nemek közötti egyenlőséget vagy a nők és férfiak közötti esélyegyenlőséget biztosító jogszabályaik által garantált védelmet oly módon, hogy az befolyásolja a kereskedelmet vagy a beruházásokat.

27.4. CIKK

Együttműködési tevékenységek

1. A Felek elismerik a nemek közötti egyenlőséget támogató intézkedések kereskedelmi vonatkozásainak kialakítása, végrehajtása, nyomon követése és megerősítése kapcsán szerzett tapasztalataik kölcsönös megosztásából fakadó előnyöket.

2. A Felek az (1) bekezdéssel összhangban olyan együttműködési tevékenységeket valósítanak meg, amelyek a nők, ideértve munkavállalók, üzletasszonyok és vállalkozók képességét és körülményeit hivatottak javítani annak érdekében, hogy hozzáférhessenek a jelen megállapodás által teremtett lehetőségekhez és teljes mértékben kihasználhassák azokat.

3. A Felek a kölcsönös megállapodásuk szerinti kérdésekben és témákban folytatnak együttműködési tevékenységeket.
4. Együttműködési tevékenységek szükség szerint az ENSZ, WTO, ILO, OECD és más nemzetközi szervezetek, valamint harmadik országok, vállalkozások, munkáltatói és munkavállalói érdekképviselői szervezetek, oktatási és kutatószervezetek, továbbá egyéb nem kormányzati szervezetek részvételével is folytathatók és megvalósíthatók.
5. Az együttműködés kiterjedhet a nők nemzetközi kereskedelemben történő fokozottabb részvételét ösztönző politikákra és programokra vonatkozó tapasztalatok és bevált módszerek megosztására, valamint az alábbiak kereskedelmi vonatkozásaira:
 - (a) a nők pénzügyi kirekesztődése felszámolásának és oktatásának, valamint a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférésének előmozdítása;
 - (b) a női vezetők helyzetének javítása és a nőkből álló hálózatok fejlesztése;
 - (c) a nők teljes körű részvételének előmozdítása a gazdaságban, részvételük, vezető szerepük és oktatásuk ösztönzése révén, különösen azokon a területeken, ahol alulreprezentáltak, például a természettudományok, a technológia, a mérnöki tudományok és a matematika, valamint az innováció és az üzleti élet;
 - (d) a nemek közötti egyenlőség előmozdítása a vállalkozásokon belül;

- (e) a nők részvétele a magán és állami szektor döntéshozói pozícióiban;
- (f) a női vállalkozói lét előmozdítását célzó állami és magánkezdemenyvezések, többek közt a nőknek a formális gazdaságba való integrálása, a nők által vezetett vállalkozások versenyképességének erősítése, hogy részt tudjanak venni és versenyre kelhessenek a helyi, regionális és globális értékláncokban, továbbá a nők által vezetett kis és közepes méretű vállalkozások nemzetköziesítését előmozdító tevékenységek;
- (g) a nők digitális készségeinek, valamint az online üzleti eszközökhöz és elektronikus kereskedelmi platformokhoz való hozzáféréseinek fejlesztésére irányuló szakpolitikák és programok;
- (h) az ellátással és gondozással kapcsolatos szakpolitikák és programok javítása, illetve a munka és a magánélet közötti egyensúlyt lehetővé tevő, a nemek közötti egyenlőség szempontjait érvényesítő intézkedések;
- (i) a nők nemzetközi kereskedelemben történő részvételének növekedése és a nemek közötti bérkülönbség csökkentése között fennálló kapcsolat feltárása;
- (j) a kereskedelempolitikák nemi alapú elemzésének fejlesztése, ideértve ezek kialakítása, végrehajtása és hatásainak nyomon követése;
- (k) a nemek szerint lebontott adatok gyűjtése, az indikátorok, monitorozási és értékelési módszerek, valamint a nemek közötti egyenlőség nézőpontjából történő statisztikai elemzés alkalmazása;

- (l) a nők nemzetközi kereskedelemben való részvétele és az olyan területek közötti kapcsolódások feltárása, mint a nők tisztességes munkája, foglalkozási szegregációja és munkafeltételei, ideértve a várandós és gyermekágyas munkavállalók munkahelyi biztonsága és egészsége, a 26.18. cikk f) pontjának megfelelően;
 - (m) a válságok és veszélyhelyzetek nőkre és férfiakra gyakorolt eltérő gazdasági hatásait megelőző, enyhítő és azokra reagáló szakpolitikák és programok; valamint
 - (n) a Felek által meghatározott bármely egyéb kérdés.
6. Az együttműködési tevékenységek prioritásait a Felek közösen határozzák meg a kölcsönös érdekű területek és a rendelkezésre álló erőforrások alapján.
7. Az együttműködés, ideértve az (5) bekezdésben meghatározott területen is, megvalósulhat személyes részvétellel vagy a Felek rendelkezésére álló bármely technikai eszköz révén, olyan tevékenységek révén, mint például: munkaértekezletek, szemináriumok, konferenciák, kollaboratív programok és projektek; tapasztalatcsere, továbbá a szakpolitikákra és eljárásokra vonatkozó bevált módszerek megosztása; és szakértők cseréje.
8. A 33.4. cikk (1) bekezdése alapján létrejövő kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottságon keresztül a Felek ösztönzik a jelen megállapodásban létrehozott testületeket, hogy a nemi egyenlőséggel kapcsolatos kérdéseket, megfontolásokat és tevékenységeket építsék be munkájukba.
9. A Felek szükség szerint ösztönzik a nők inkluzív részvételét az ezen cikk alapján életre hívott együttműködési tevékenységek végrehajtása során.

27.5. CIKK

Intézményi rendelkezések

1. Ezen fejezet végrehajtásáért a 33.4. cikk (1) bekezdése alapján létrejövő, kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság felelős. E fejezetre a 26.19. cikket értelemszerűen kell alkalmazni¹.
2. Amennyiben a Felek a 33.6. cikk alapján létrehozott vagy kijelölt belső konzultációs csoport és a 33.7. cikk alapján megszervezett civil társadalmi fórum keretében együttműködnek a civil társadalommal, ösztönzik olyan szervezetek részvételét, amelyek a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdításán dolgoznak.

27.6. CIKK

Vitarendezés

1. E fejezetre a 26.20., 26.21. és 26.22. cikket értelemszerűen kell alkalmazni².

¹ Az egyértelműség érdekében: a 26. fejezetre vagy környezetvédelmi és munkaügyi kérdésekre való utalásokat az említett cikkben úgy kell értelmezni, mint amelyek e fejezetre, vagy adott esetben nemi kérdésekre utalnak.

² Az egyértelműség érdekében: a 26. fejezetre vagy környezetvédelmi és munkaügyi kérdésekre, ügyekre vagy jogszabályokra való utalásokat az említett cikkekben úgy kell értelmezni, mint amelyek e fejezetre, vagy adott esetben az ezen kérdésekhez vagy ügyekhez kapcsolódó nemi kérdésekre, ügyekre vagy jogszabályokra utalnak.

27.7. CIKK

Felülvizsgálat

1. A Felek egyetértenek abban, hogy fontos a megállapodás végrehajtása által a férfiak és nők közötti egyenlőségre, valamint a nőknek a kereskedelemmel összefüggésben nyújtott lehetőségekre gyakorolt hatás nyomon követése és értékelése, közösen vagy külön-külön az egyes Felek eljárásain és intézményein keresztül, valamint a jelen megállapodás értelmében létrejövő eljárások és intézmények révén.
2. A Felek a végrehajtás során nyert tapasztalatok tükrében felülvizsgálhatják a fejezetet és szükség esetén javaslatot tehetnek arra, hogy miként lehet megerősíteni.

28. FEJEZET

ÁTLÁTHATÓSÁG

28.1. CIKK

Célkitűzés

1. A Felek – elismerve egymás szabályozási környezetének a közöttük folytatott kereskedelemre és beruházásokra gyakorolt esetleges hatását – arra törekednek, hogy kiszámítható szabályozási környezetet és hatékony eljárásokat biztosítsanak a gazdasági szereplők, különösen a kkv-k számára.

2. A Felek újólag megerősítik a WTO-megállapodás értelmében fennálló kötelezettségvállalásaikat, és azokra építve e fejezetben további szabályokat fektetnek le az átláthatóságra vonatkozóan.

28.2. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- (a) „közigazgatási határozat”: olyan jogi hatállyal bíró határozat vagy intézkedés, amely egy egyedi esetben alkalmazandó egy konkrét személyre, árura vagy szolgáltatásra, és arra az esetre is kiterjed, amikor elmarad a valamely Fél joga szerint előírt közigazgatási határozat meghozatala; valamint
- (b) „általános hatályú közigazgatási határozat”: olyan közigazgatási határozat vagy értelmezés, amely minden olyan személyre és tényállásra alkalmazandó, amely általában véve a közigazgatási határozat vagy értelmezés hatálya alá tartozik és amely magatartási normát állapít meg, de nem foglalja magában a következőket:
 - (i) közigazgatási vagy kvázi bírósági eljárás során hozott megállapítás vagy határozat, amely egy konkrét ügyben a másik Fél egy konkrét személyére, árujára vagy szolgáltatására alkalmazandó; vagy
 - (ii) olyan határozat, amely egy konkrét cselekményre vagy gyakorlatra vonatkozik.

28.3. CIKK

Közzététel

1. Valamennyi Fél biztosítja, hogy az e megállapodás hatálya alá tartozó bármely kérdéssel kapcsolatos jogszabályai, egyéb rendelkezései, eljárásai, általánosan alkalmazandó közigazgatási határozatai és bírósági határozatai haladéktalanul közzétételre kerüljenek, ha kivitelezhető, elektronikus úton, vagy más olyan módon, amely bárkinek lehetővé teszi ezek tartalmának megismerését.
2. Valamennyi Fél magyarázattal szolgál az e megállapodás hatálya alá tartozó kérdésekre vonatkozó jogszabályai, egyéb rendelkezései, eljárásai, általánosan alkalmazandó közigazgatási határozatai és bírósági határozatai céljáról és indokáról.
3. Valamennyi Fél biztosítja, hogy észszerű idő teljen el az e megállapodás hatálya alá tartozó kérdésekre vonatkozó jogszabályai és egyéb rendelkezései közzététele és hatálybalépése között, kivéve, amennyiben ez sürgető okok fennállása miatt nem lehetséges. E bekezdés nem alkalmazható az általánosan alkalmazandó közigazgatási határozatokra és bírósági határozatokra.

28.4. CIKK

Tájékoztatáskérés és információszolgáltatás

1. Valamennyi Fél megfelelő mechanizmusokat hoz létre vagy tart fenn, hogy választ adhasson bármely személynek az e megállapodás hatálya alá tartozó kérdésekre vonatkozó jogszabályok vagy egyéb rendelkezések bármelyikére vonatkozó megkeresésére.
2. A Felek egyike kérésére a másik Fél haladéktalanul tájékoztatást ad és válaszol bármely – akár hatályos, akár tervezett –, az e megállapodás hatálya alá tartozó kérdésekre vonatkozó jogszabályt vagy egyéb rendelkezést érintő tájékoztatáskérésre, kivéve, ha e megállapodás más fejezete alapján erre külön mechanizmus jött létre.

28.5. CIKK

Közigazgatási eljárások

1. Az e megállapodás hatálya alá tartozó bármely kérdés tekintetében valamennyi Fél tárgyilagos, pártatlan és észszerű módon igazgatja minden jogszabályát, egyéb rendelkezését, eljárását és általánosan alkalmazandó közigazgatási határozatát.

2. Ha az (1) bekezdésben említett jogszabályok, egyéb rendelkezések, eljárások vagy általánosan alkalmazandó közigazgatási határozatok alkalmazása tekintetében a másik Fél konkrét személyeire, áruira vagy szolgáltatásaira vonatkozó közigazgatási eljárás indul, az egyes Felek:

- (a) arra törekednek, hogy a közigazgatási eljárás által közvetlenül érintett személyek részére a rájuk vonatkozó jogszabályokkal és egyéb rendelkezésekkel összhangban észszerű tájékoztatást adjanak az adott eljárás megindításakor, ideértve az eljárás jellegének meghatározását, azon joghatóság megnevezését, amelyben az eljárást kezdeményezték, és a vitatott kérdések általános leírását; valamint
- (b) észszerű lehetőséget biztosítanak az ilyen személyeknek arra, hogy bármely végleges közigazgatási határozatot megelőzően előadhassák az álláspontjukat alátámasztó tényeket és érveket, amennyiben ezt a rendelkezésre álló idő, az eljárás jellege és a közérdek lehetővé teszi.

28.6. CIKK

Felülvizsgálat és fellebbezés

1. Az egyes Felek bírósági, választottbírósági vagy közigazgatási mechanizmusokat vagy eljárásokat hoznak létre vagy tartanak fenn az e megállapodás hatálya alá tartozó ügyekkel kapcsolatos közigazgatási határozatok haladéktalan felülvizsgálata és – indokolt esetben – kiigazítása érdekében.

2. Valamennyi Fél biztosítja, hogy bíróságai, választottbíróságai vagy közigazgatási bíróságai megkülönböztetésmentes és elfogulatlan módon folytassák le a fellebbezési vagy felülvizsgálati eljárásokat. E bíróságok pártatlanok és függetlenek a közigazgatási végrehajtási jogkörrel felruházott hatóságtól, és az ügy kimenetelében semmiféle érdekeltségük nem lehet.

3. Az (1) bekezdésben említett bíróságok vagy eljárások tekintetében valamennyi Fél biztosítja, hogy az ezen bíróságok előtt megjelent, illetve az említett eljárásokban érintett feleknek biztosítsák a következőket:

(a) észszerű lehetőség saját álláspontjuk alátámasztására, illetve megvédésére; valamint

(b) határozat olyan döntéshozatal eredményeként, amely a bizonyítékokon és a feljegyzések benyújtásán, vagy ha a Fél joga előírja, az illetékes közigazgatási hatóság által összeállított feljegyzéseken alapul.

4. Az egyes Felek biztosítják, hogy a (3) bekezdés b) pontjában említett határozatot a közigazgatási végrehajtási jogkörrel felruházott hatóság hajtja végre, az adott Fél jogszabályaiban és egyéb rendelkezéseiben előírt fellebbezés vagy további felülvizsgálat mellett.

28.7. CIKK

Kapcsolat más fejezetekkel

Az e fejezetben foglalt rendelkezéseket a más fejezetekben meghatározott egyedi szabályok mellett kell alkalmazni.

29. FEJEZET

HELYES SZABÁLYOZÁSI GYAKORLATOK

29.1. CIKK

Hatály

1. E fejezet a szabályozó hatóságok által a megállapodás hatálya alá eső kérdésekben elfogadott vagy kezdeményezett szabályozási intézkedésekre alkalmazandó.
2. E fejezet nem alkalmazandó a tagállamok szabályozó hatóságaira és szabályozási intézkedéseire, gyakorlataira vagy megközelítéseire.

29.2. CIKK

Általános elvek

1. A Felek elismerik a következők jelentőségét:
 - (a) a helyes szabályozási gyakorlatok alkalmazása a szabályozási intézkedések tervezésének, kialakításának, kibocsátásának, végrehajtásának, értékelésének és felülvizsgálatának folyamatában, a belföldi szakpolitikai célkitűzések elérése érdekében; valamint

- (b) az e megállapodásból származó előnyök fenntartása és fokozása az áruk és szolgáltatások kereskedelmének megkönnyítése és a Felek közötti beruházások növelése érdekében.
2. A Felek az e megállapodás szerinti helyes szabályozási gyakorlatokra vonatkozó megközelítésüket szabadon, saját jogi keretükkel, gyakorlatukkal és a szabályozási keretüket meghatározó alapelveikkel – ezen belül az elővigyázatosság elvével – összhangban állapíthatják meg.
3. E cikk egyetlen rendelkezése sem értelmezendő úgy, hogy az valamely Felet kötelezi:
- (a) a szabályozási intézkedések előkészítésére és elfogadására vonatkozó belső eljárásaitól való eltérésre;
 - (b) olyan intézkedések meghozatalára, amelyek aláásnák vagy akadályoznák a közpolitikai célkitűzéseinek megvalósítására irányuló szabályozási intézkedések időben történő elfogadását; vagy
 - (c) valamilyen konkrét szabályozási eredmény elérésére.

29.3. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

(a) „szabályozó hatóság”:

(i) az Európai Unió részéről: az Európai Bizottság; valamint

(ii) Chile esetében: a végrehajtó hatalmi ág bármely szabályozó hatósága; valamint

(b) „szabályozási intézkedések”:

(i) az Európai Unió részéről:

(A) rendeletek és irányelvek, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 288. cikkének rendelkezései szerint; valamint

(B) az Európai Unió működéséről szóló szerződés az EUMSZ 290. és 291. cikkében meghatározottak szerinti végrehajtási, illetve felhatalmazáson alapuló jogi aktusok; valamint

(ii) Chile esetében: a szabályozó hatóságok által elfogadott, általánosan alkalmazandó jogszabályok és rendeletek, amelyeknek való megfelelés kötelező¹.

¹ A 2019. évi 3. sz. elnöki utasítás II. cikkének (1) bekezdése és annak módosítása szerint.

29.4. CIKK

A szabályozásfejlesztés belső koordinációja

Az egyes Felek a szabályozási intézkedések előkészítésére, értékelésére vagy felülvizsgálatára szolgáló belső koordinációs vagy felülvizsgálati folyamatokat vagy mechanizmusokat tartanak fenn. Ezeknek az eljárásoknak vagy mechanizmusoknak egyebek között a következőkre kell irányulniuk:

- (a) a helyes szabályozási gyakorlatok ösztönzése, beleértve az e fejezetben foglaltakat is;
- (b) az adott Fél szabályozási intézkedései között fennálló szükségtelen átfedések és következetlen követelmények azonosítása és kiküszöbölése;
- (c) az adott Fél nemzetközi kereskedelmi kötelezettségeinek való megfelelés biztosítása; valamint
- (d) az előkészítés alatt álló szabályozási intézkedések által – többek között a kis- és középvállalkozásokra – gyakorolt hatás mérlegelésének elősegítése.

29.5. CIKK

A szabályozási eljárások és mechanizmusok átláthatósága

Az egyes Felek nyilvánosan hozzáférhetővé teszik a szabályozó hatóságaik által a szabályozási intézkedések kidolgozásához, értékeléséhez vagy felülvizsgálatához alkalmazott eljárások és mechanizmusok leírását, a Fél szabályainak és eljárásainak megfelelően. Ezekben a leírásokban feltüntetik a vonatkozó iránymutatásokat, szabályokat vagy eljárásokat, beleértve azokat is, amelyek a nyilvánosság véleménynyilvánítását teszik lehetővé.

29.6. CIKK

Korai tájékoztatásnyújtás a tervezett szabályozási intézkedésekről

1. A Felek igyekeznek évente nyilvánosságra hozni – saját szabályaikkal és eljárásaikkal összhangban – a tervezett jelentős¹ szabályozási intézkedéseket.
2. Az (1) bekezdésben említett jelentős szabályozási intézkedések tekintetében valamennyi Fél kellő időben nyilvánosan hozzáférhetővé teszi következőket:
 - (a) az intézkedés hatályának és célkitűzésének rövid leírása; valamint

¹ Az egyes Felek szabályozó hatóságai meghatározhatják, hogy mi minősül jelentős szabályozási intézkedésnek az e cím szerinti kötelezettségei tekintetében.

- (b) amennyiben ismert, az intézkedés elfogadásának várható időpontja, ideértve adott esetben a nyilvános konzultáció lehetőségeit is.

29.7. CIKK

Nyilvános konzultációk

1. Jelentős¹ szabályozási intézkedés kidolgozása során adott esetben valamennyi Fél saját szabályaival és eljárásaival összhangban:

- (a) közzéteszi a szabályozási intézkedések tervezetét vagy olyan konzultációs dokumentumokat, amelyek kellő részletességgel ismertetik a kidolgozás alatt álló szabályozási intézkedést, bármely személynek² lehetővé téve annak felmérését, hogy saját érdekeire az intézkedés jelentős hatást gyakorol-e, és ha igen, hogyan;
- (b) észszerű lehetőséget biztosít megkülönböztetésmentes módon minden személynek arra, hogy észrevételeket tegyen; valamint
- (c) megvizsgálja a kapott észrevételeket.

¹ Az egyes Felek szabályozó hatóságai meghatározhatják, hogy mi minősül jelentős szabályozási intézkedésnek az e cím szerinti kötelezettségei tekintetében.

² Az egyértelműség érdekében: ez a bekezdés nem akadályozza meg, hogy a Fél célzott konzultációkat folytasson érdekelt személyekkel, a szabályai és eljárásai által meghatározott körülmények között.

2. A Felek szabályozó hatóságainak igénybe kell venniük az elektronikus kommunikációs eszközöket, és törekedniük kell arra, hogy erre a célra szolgáló elektronikus portált tartson fenn tájékoztatásnyújtás és a nyilvános konzultációkhoz kapcsolódó észrevételek fogadása céljából.
3. Az egyes Felek szabályozó hatóságai törekednek arra, hogy nyilvánosan hozzáférhetővé tegyék a konzultációk eredményeinek vagy a beérkezett észrevételeknek az összefoglalóját, kivéve a bizalmas információk védelméhez, illetve a személyes adatok vagy a nem megfelelő tartalmak visszatartásához szükséges mértéket.

29.8. CIKK

Hatásvizsgálat

1. Valamennyi Fél elősegíti, hogy szabályozó hatósága a vonatkozó szabályokkal és eljárásokkal összhangban a jelentősebb szabályozási intézkedések esetében elvégezze a kidolgozás alatt álló szabályozás hatásvizsgálatát.
2. A hatásvizsgálat elvégzése során az egyes Felek szabályozó hatóságai olyan folyamatokat és mechanizmusokat segítenek elő, amelyek figyelembe veszik a következő tényezőket:
 - (a) a szabályozási intézkedés szükségessége, beleértve annak a problémának a jellegét és jelentőségét, amelyet a szabályozási intézkedés kezelni kíván;
 - (b) adott esetben olyan megvalósítható és megfelelő szabályozási és nem szabályozási alternatívák, amelyek a Fél közpolitikai célkitűzéseit megvalósítanak, beleértve a szabályozás mellőzésének lehetőségét is;

- (c) a lehetséges és releváns mértékig az alternatívák társadalmi, gazdasági és környezeti hatásai, ideértve a nemzetközi kereskedelemre, valamint a kis- és középvállalkozásokra gyakorolt hatásokat is; valamint
- (d) a mérlegelés tárgyát képező lehetőségek hogyan viszonyulnak a vonatkozó nemzetközi normákhoz, ideértve adott esetben az esetleges eltérések okait is.

3. A szabályozó hatóság által valamely szabályozási intézkedésre vonatkozóan végzett hatásvizsgálat tekintetében az érintett szabályozó hatóság zárójelentést készít, amely részletesen ismerteti az értékelés során általa figyelembe vett tényezőket és a releváns megállapításokat. A jelentést az érintett szabályozási intézkedés nyilvánosságra hozatalakor nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.

29.9. CIKK

Visszamenőleges értékelés

A Felek elismerik a hatályban lévő szabályozási intézkedések időszakos visszamenőleges értékelésének pozitív hozzájárulását a felesleges szabályozási terhek csökkentéséhez, beleértve a kis- és középvállalkozásokat érintő terheket is, valamint a közpolitikai célkitűzések hatékonyabb eléréséhez. A Felek törekednek az időszakos visszamenőleges értékelések alkalmazásának előmozdítására saját szabályozási rendszereik keretében is.

29.10. CIKK

Szabályozási nyilvántartás

Valamennyi Fél biztosítja, hogy a hatályos szabályozási intézkedéseket egy olyan külön nyilvántartásban tegyék közzé, amely témánként azonosítja a szabályozási intézkedéseket és amely nyilvánosan elérhető egy egységes, szabadon hozzáférhető weboldalon. A weboldalon lehetővé kell tenni a szabályozási intézkedésekre vonatkozóan hivatkozás vagy szó megadásával történő keresést. Valamennyi Fél rendszeresen frissíti nyilvántartását.

29.11. CIKK

Együttműködés és információcsere

A Felek együttműködhetnek e fejezet végrehajtásának megkönnyítése céljából. Az együttműködés kiterjedhet a szabályozó hatóságaik közötti együttműködés megerősítését célzó releváns tevékenységek megszervezésére, valamint az e fejezetben meghatározott szabályozási gyakorlatokkal kapcsolatos információcserére.

29.12. CIKK

Kapcsolattartó pontok

Az egyes Felek a megállapodás hatálybalépését követő egy hónapon belül kapcsolattartó pontot jelölnek ki a Felek közötti információcsere megkönnyítése céljából.

29.13. CIKK

A vitarendezés alkalmazásának kizárása

A 31. fejezet nem alkalmazandó erre a fejezetre.

30. FEJEZET

KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK

30.1. CIKK

Célkitűzések

A Felek elismerik a kis- és középvállalkozások (a továbbiakban: kkv-k) jelentőségét kétoldalú kereskedelmi és beruházási kapcsolataikban, és megerősítik, hogy elkötelezettek a kkv-k azon képességének fokozása iránt, hogy a megállapodásból származó előnyöket ki tudják használni.

30.2. CIKK

Információmegosztás

1. Mindegyik Fél létrehoz vagy fenntart egy kkv-knak szóló, nyilvánosan elérhető weboldalt, amelyen a megállapodással kapcsolatos információk szerepelnek, többek között:

(a) e megállapodás összefoglalása; valamint

- (b) a kkv-knak szóló tájékoztatás, amely magában foglalja:
 - (i) az e megállapodásban foglalt olyan rendelkezések leírását, amelyeket a Felek mindegyike relevánsnak tart mindkét Fél kkv-i szempontjából; valamint
 - (ii) minden további olyan információt, amelyet a Fél hasznosnak tart az e megállapodásban biztosított lehetőségek kiaknázásában érdekelt kkv-k szempontjából.
- 2. Az (1) bekezdésben említett weboldalon mindkét Fél feltünteti az alábbiakra mutató internetes hivatkozást:
 - (a) e megállapodás szövege, ideértve a mellékleteket és függelégeket, különösen a vámjegyzékeket és a termékspecifikus származási szabályokat;
 - (b) a másik Fél egyenértékű weboldala; valamint
 - (c) a Fél azon hatóságainak weboldalai, amelyek a Fél megítélése szerint hasznos információkkal szolgálnának a kereskedelemben vagy az adott Fél területén folytatott üzleti tevékenységben érdekelt személyek számára.
- 3. Az (1) bekezdésben előírt weboldalon valamennyi Fél feltünteti saját hatóságainak weboldalaira mutató internetes hivatkozást, ahol a következőkre vonatkozó tájékoztatás érhető el:
 - (a) a behozatallal, kivitellel és árutovábbítással kapcsolatos vámszabályok és -eljárások, valamint a vonatkozó formanyomtatványok, dokumentumok és egyéb szükséges információk;

- (b) a szellemi tulajdon-jogra – ideértve a földrajzi árujelzőket – vonatkozó rendelkezések és eljárások;
- (c) műszaki előírások, ideértve szükség esetén a kötelező megfelelésértékelési eljárások és a megfelelésértékelő szervezetek jegyzékeire mutató hivatkozások, amennyiben a 9. fejezetben meghatározottak szerint kötelező a harmadik fél által végzendő megfelelésértékelés;
- (d) a behozatalhoz és a kivitelhez kapcsolódó egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések, a 6. fejezetben foglaltak szerint;
- (e) a közbeszerzésre vonatkozó szabályok, a közbeszerzési hirdetményeket tartalmazó adatbázis és a 21. fejezet egyéb vonatkozó rendelkezései;
- (f) cégbejegyzési eljárások; valamint
- (g) egyéb információk, amelyeket a Fél a kkv-k szempontjából hasznosnak tart.

4. Az (1) bekezdésben említett weboldalon valamennyi Fél feltünteti egy olyan adatbázisra mutató internetes hivatkozást, amely elektronikusan kereshető a harmonizált rendszer szerinti kódok alapján, és amely a Fél piacára való bejutás tekintetében a következő információkat tartalmazza:

- (a) vámtételek és kvóták, ideértve a legnagyobb kedvezményben részesített nemzetet, a legnagyobb kedvezményben nem részesített nemzetekre vonatkozó vámtételeket, valamint a preferenciális vámtételeket és a vámkontingenseket;

- (b) jövedéki adók;
- (c) adók (például hozzáadottérték-adó);
- (d) vámok és egyéb díjak, ideértve az egyéb termékspecifikus díjakat is;
- (e) származási szabályok a 3. fejezetben foglaltak szerint;
- (f) vámvisszatérítés, halasztott vámfizetés vagy más olyan kedvezmény, amely a vámokat csökkenti, visszatéríti vagy azok alól mentességet biztosít;
- (g) az áru vámértékének meghatározásához használt kritériumok;
- (h) egyéb vámjellegű intézkedések;
- (i) a behozatali eljárásokhoz szükséges információk; valamint
- (j) a nem tarifális intézkedésekkel vagy rendelkezésekkel kapcsolatos információk.

5. Valamennyi Fél rendszeresen – vagy a másik Fél kérésére – frissíti az (1)–(4) bekezdésben említett, a weboldalán feltüntetett információkat és hivatkozásokat annak érdekében, hogy ezek naprakészek és pontosak legyenek.

6. A Felek biztosítják, hogy az e cikkben említett információkat a kkv-k számára megfelelő módon mutassák be. Mindegyik Fél törekszik arra, hogy ezen információkat angol nyelven hozzáférhetővé tegye.

7. Egyik Fél sem teszi díjkötelessé az (1)–(4) bekezdés alapján nyújtott információkhoz való hozzáférést valamely Fél személyei részére.

30.3. CIKK

Kkv-k kapcsolattartó pontjai

1. A Felek tájékoztatják egymást a kkv-k számára kijelölt kapcsolattartó pontjukról, amely az e cikkben felsorolt feladatokat látja el. A Felek haladéktalanul értesítik egymást a kapcsolattartó pontok elérhetőségi adatainak változásáról.

2. A kkv-k kapcsolattartó pontjai:

- (a) biztosítják, hogy a megállapodás végrehajtása során figyelembe vegyék a kkv-k érdekeit, hogy mindkét Fél kkv-i kihasználhassák az e megállapodás által teremtett új lehetőségeket;
- (b) biztosítják, hogy a 30.2. cikkben említett információk naprakészek és a kkv-k számára relevánsak legyenek. A kkv-k kapcsolattartó pontjain keresztül bármely Fél javasolhat olyan további információkat, amelyeket a másik Fél belefoglalhat a 30.2. cikkel összhangban szolgáltatandó információkba;

- (c) megvizsgálják minden, az e megállapodás végrehajtásával kapcsolatos, kkv-kat érintő ügyet, többek között a következőket:
- (i) információcsere annak érdekében, hogy támogassák a kereskedelmi bizottságot az e megállapodás kkv-kkal kapcsolatos vonatkozásainak nyomon követésére és végrehajtására irányuló feladataiban;
 - (ii) az e megállapodás által létrehozott albizottságok és más kapcsolattartó pontok támogatása a kkv-k szempontjából lényeges kérdések mérlegelésében;
- (d) tevékenységükről rendszeresen jelentést tesznek – közösen vagy egyénileg – a kereskedelmi bizottságnak megfontolás céljából; valamint
- (e) a Felek megállapodása szerint mérlegelik az e megállapodás alapján felmerülő, kkv-kat érintő további kérdéseket.
3. A kkv-k kapcsolattartó pontjai szükség szerint üléseznek, és a Felek megállapodása szerinti kommunikációs csatornákon keresztül végzik munkájukat, amelyek magukban foglalhatják az elektronikus levelezést, a videokonferenciákat vagy más eszközöket.
4. A kkv kapcsolattartó pontok tevékenységük végzése során – adott esetben – törekedhetnek a szakértőkkel és külső szervezetekkel való együttműködésre.

30.4. CIKK

A vitarendezés alkalmazásának kizárása

A 31. fejezet nem alkalmazandó erre a fejezetre.

31. FEJEZET

VITARENDEZÉS

A. SZAKASZ

CÉLKITŰZÉS ÉS HATÓKÖR

31.1. CIKK

Célkitűzés

E fejezet célja, hogy hatékony és eredményes mechanizmust hozzon létre a Felek között a megállapodás értelmezése és alkalmazása kapcsán felmerülő viták elkerülésére és rendezésére abból a célból, hogy kölcsönösen elfogadott megoldás szülessen.

31.2. CIKK

Hatály

A megállapodás eltérő rendelkezése hiányában e megállapodás rendelkezéseinek (a továbbiakban: érintett rendelkezések) értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatban a Felek között felmerülő viták esetén ezt a fejezetet kell alkalmazni.

31.3. CIKK

Fogalommeghatározások

E fejezet, valamint a 31-A. és 31-B. melléklet alkalmazásában:

- (a) „panaszos fél”: az a Fél, amely a 31.5. cikk szerinti testület létrehozását kéri; valamint
- (b) „közvetítő”: olyan személy, akit a 38.27. cikkel összhangban közvetítőnek választottak ki;
- (c) „testület”: a 38.6. cikk alapján létrehozott testület;
- (d) „testületi tag”: egy testület tagja; valamint
- (e) „bepanaszolt Fél”: az a Fél, amely állítólagosan megsértett valamely vonatkozó rendelkezést.

B. SZAKASZ

KONZULTÁCIÓK

31.4. CIKK

Konzultációk

1. A Felek törekednek arra, hogy a 31.2. cikkben említett jogvitákat úgy rendezzék, hogy jóhiszeműen konzultációt kezdeményeznek egy kölcsönösen elfogadott megoldás elérése céljából.
2. Az egyik Fél a másik Félhez intézett írásos kérelem formájában kezdeményez konzultációt, megjelölve a szóban forgó intézkedést és a vonatkozó rendelkezéseket, amelyeknek alkalmazását indokoltnak tartja.
3. Az a Fél, amelyhez a konzultációra irányuló kérelmet benyújtották, haladéktalanul, legkésőbb a konzultációra irányuló kérelem kézbesítésétől számított 10 napon belül válaszol a kérelemre. A konzultációt a konzultációra irányuló kérelem kézbesítésének időpontjától számított 30 napon belül megtartják, annak a Félnek a területén – ha a Felek másként nem állapodnak meg –, amelyikhez a kérelmet intézték. A konzultáció az arra irányuló kérelem kézbesítésének napjától számított 46. napon lezártnak tekintendő, kivéve, ha a Felek a konzultáció folytatásáról döntenek.

4. Sürgősségi – többek között romlandó árukkal vagy szezonális árukkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatos – konzultációkra a kérelem kézbesítésétől számított 15 napon belül kerül sor. A konzultáció az arra irányuló kérelem kézbesítésének napjától számított 23. napon lezártnak tekintendő, kivéve, ha a Felek a konzultáció folytatásáról döntenek.
5. A konzultáció során a Feleknek elegendő ténybeli információt kell nyújtania, amely lehetővé teszi a kérdéses intézkedés által a megállapodás működésére és alkalmazására gyakorolt hatás teljes körű vizsgálatát. Az egyes Felek törekednek arra, hogy illetékes kormányzati hatóságaik azon munkatársainak részvételét biztosítsák, akik szakértelemmel rendelkeznek a konzultáció tárgyát illetően.
6. A konzultációk – és különösen a konzultációk során közölt, bizalmasnak minősített információk és a Felek által képviselt álláspontok – bizalmasak, és nem sérthetik a Felek jogait a további eljárásokban.
7. Amennyiben a konzultációra irányuló kérelem címzettje a kézbesítést követő 10 napon belül nem válaszol a kérelemre, vagy amennyiben a konzultációkra nem kerül sor a (3) vagy (4) bekezdésben meghatározott időkereteken belül, vagy amennyiben a Felek megállapodnak, hogy nem tartanak konzultációkat, vagy amennyiben a konzultációt kölcsönösen elfogadott megoldás elérése nélkül zárták le, a konzultációt kérelmező Fél a 31.5. cikkhez folyamodhat.

C. SZAKASZ

A vitarendezési testület eljárásai

31.5. CIKK

A vitarendezési testület eljárásainak megindítása

1. Amennyiben a Feleknek a 31.4. cikkben előírt konzultációk révén nem sikerül rendezniük a kérdést, a konzultációt kérelmező Fél kérheti egy vitarendezési testület felállítását.
2. A vitarendezési testület létrehozására irányuló kérelmet a másik Félhez intézett írásbeli kérelem útján kell benyújtani. A panaszos Fél kérelmében azonosítja a vitatott intézkedést, megjelöli az érintett rendelkezéseket, amelyek alkalmazását indokoltnak tartja, és – a panasz jogalapjának egyértelmű bemutatásához elegendő módon – kifejti, hogy az adott intézkedés hogyan sérti az érintett rendelkezéseket.

31.6. CIKK

A vitarendezési testület létrehozása

1. A vitarendezési testület három tagból áll.
2. A Felek a vitarendezési testület létrehozására irányuló írásbeli kérelem bepanaszolt Félnek történő kézbesítésétől számított 14 napon belül konzultálnak egymással abból a célból, hogy megállapodjanak a testület összetételében.
3. Ha a Felek a (2) bekezdésben előírt időtartamon belül nem jutnak megállapodásra a testület összetételéről, akkor a (2) bekezdésben előírt időtartam lejártát követő 10 napon belül mindegyik Fél kinevez egy tagot a testületbe a 31.8. cikk (1) bekezdésének megfelelően összeállított aljegyzékről. Ha az említett időtartamon belül a bepanaszolt Fél nem nevez ki testületi tagot az aljegyzékéről, a kereskedelmi bizottság panaszos Fél által delegált társelnöke az említett időtartam lejártát követő öt napon belül sorsolás útján kiválasztja a testületi tagot a bepanaszolt Fél aljegyzékéről. A kereskedelmi bizottság panaszos Fél által delegált társelnöke a testületi tag sorshúzással történő kiválasztását átruházhatja más személyre.

4. Ha a Felek a (2) bekezdésben előírt időtartamon belül nem jutnak megállapodásra a testület elnökéről, a kereskedelmi bizottság panaszos Fél által delegált társelnöke az említett időtartam lejártát követően 10 napon belül sorsolás útján kiválasztja a testület elnökét az elnöki tisztséget betöltő személyek 31.8. cikk (1) bekezdése c) pontjának megfelelően összeállított aljegyzékéről. A kereskedelmi bizottság panaszos Fél által delegált társelnöke a testület elnökének sorsolással történő kiválasztását átruházhatja más személyre.
5. A Felek eltérő értelmű megállapodásának hiányában a vitarendezési testület 15 nappal azután jön létre, hogy a három kiválasztott testületi tag a 31-A. melléklet szerint értesíti a Feleket arról, hogy elfogadta kinevezését. Valamennyi Fél haladéktalanul közzéteszi a testület létrehozásának időpontját.
6. Amennyiben az e cikk (3) vagy (4) bekezdése szerinti kérelemig a 31.8. cikkben előírt jegyzékek bármelyikét nem állították össze, vagy azok nem tartalmazznak elegendő nevet, a vitarendezési testület tagjait sorsolás útján választják ki azon személyek közül, akiket valamelyik Fél vagy mindkét Fél hivatalosan javasolt a 31-A. mellékletnek megfelelően.

31.7. CIKK

A vitarendezési fórum megválasztása

1. Ha vita merül fel egy olyan intézkedéssel kapcsolatban, amely állítólag a megállapodás szerinti valamely kötelezettséget sérti, valamint egy másik olyan nemzetközi megállapodás – beleértve a WTO-egyezményt is – szerinti lényegében egyenértékű kötelezettséget, amelynek mindkét Fél részes fele, a jogorvoslatot kérő Fél választja meg, hogy melyik fórum előtt kívánja rendezni a vitát.
2. Amint valamelyik Fél megválasztotta a fórumot és az (1) bekezdésben említett konkrét intézkedés tekintetében kezdeményezte a vitarendezési eljárást e cikkel vagy egy másik nemzetközi megállapodással összhangban, az adott Fél nem kezdeményezhet vitarendezési eljárást a másik nemzetközi megállapodás szerint, illetve e cikk szerint, kivéve, ha az elsőként választott fórum eljárási vagy joghatósági problémák miatt nem tud megállapításokat tenni a kérdésben.
3. E cikk alkalmazásában:
 - (a) az e fejezet szerinti vitarendezési eljárást akkor kell kezdeményezettnek tekinteni, amikor az egyik Fél a 31.5. cikk alapján vitarendezési testület létrehozását kéri;
 - (b) egy jogvita rendezésére irányuló eljárást abban az esetben kell a WTO-egyezmény szerint kezdeményezettnek tekinteni, ha az egyik Fél a WTO-egyezmény 2. mellékletében foglalt „Vitarendezés szabályairól és eljárásáról szóló Egyetértés” 6. cikke értelmében vitarendezési testület létrehozását kérelmezte; valamint

- (c) a bármely más megállapodás szerinti vitarendezési eljárások az érintett megállapodás vonatkozó rendelkezései szerint tekintendők kezdeményezettnek.

4. A (2) bekezdés sérelme nélkül, e megállapodás egyetlen rendelkezése sem zárja ki, hogy a Felek felfüggeszék a WTO Vitarendezési Testülete által vagy egy másik olyan nemzetközi megállapodás vitarendezési eljárásai alapján engedélyezett kötelezettségeket, amelynek a Felek részes felei. A WTO-egyezményre vagy a Felek közötti bármely más nemzetközi megállapodásra nem lehet hivatkozni annak megakadályozása érdekében, hogy az adott Fél felfüggeszse fennálló kötelezettségeit e cikk alapján.

31.8. CIKK

A vitarendezési testület tagjainak jegyzéke

1. A kereskedelmi bizottság legkésőbb az e megállapodás hatálybalépésének időpontját követően egy évvel elfogadja annak a legalább 15 személynek a jegyzékét, akik hajlandók és képesek a vitarendezési testület tagjaként szolgálni. E jegyzék az alábbi három aljegyzékből áll:
 - (a) egy olyan aljegyzék, amelyet az Európai Unió javaslati alapján állítottak össze;
 - (b) egy olyan aljegyzék, amelyet Chile javaslati alapján állítottak össze; valamint
 - (c) azon személyek aljegyzéke, akik egyik Félnek sem állampolgárai, és akik a testület elnöki tisztségét töltik be.

2. Minden egyes aljegyzékben legalább öt személy szerepel. A kereskedelmi bizottságnak biztosítania kell, hogy a jegyzéken mindig szerepeljen legalább ennyi személy.
3. A kereskedelmi bizottság további jegyzékeket állíthat össze az e megállapodás hatálya alá tartozó egyes ágazatokban szakértelemmel rendelkező személyekről. A Felek megegyezése esetén e további jegyzékek használhatók a testületnek a 31.6. cikkben szereplő eljárás szerinti összeállításához.

31.9. CIKK

A vitarendezési testület tagjaival szembeni követelmények

1. A vitarendezési testület minden tagja:
 - (a) bizonyított szakértelemmel rendelkezik a jog, a nemzetközi kereskedelem és az e megállapodásban taglalt egyéb kérdések terén;
 - (b) független a Felektől, és nem kötődhet egyik Félhez sem, illetve nem fogadhat el azoktól utasítást;
 - (c) egyéni minőségében jár el, és nem fogad el utasítást semmilyen szervezettől vagy kormánytól a vitarendezéshez kapcsolódó ügyeket illetően; valamint
 - (d) megfelel a 31-B. mellékletnek.

2. Az elnök az (1) bekezdésben meghatározott követelmények teljesítése mellett a vitarendezési eljárások terén szerzett tapasztalattal is rendelkezik.

3. Tekintettel egy adott jogvita tárgyára, a Felek megállapodhatnak abban, hogy eltérnek az (1) bekezdés a) pontjában felsorolt követelményektől.

31.10. CIKK

A vitarendezési testület feladatai

A vitarendezési testület:

- (a) objektíven értékeli az elé utalt ügyet, beleértve a tényállás tárgyilagos értékelését, valamint az érintett rendelkezések alkalmazhatóságát és az azokkal való összeegyeztethetőséget;
- (b) határozataiban és jelentéseiben ismerteti a ténymegállapításokat, az érintett rendelkezések alkalmazhatóságát, és a testület megállapításait és következtetéseit alátámasztó alapvető indokokat; valamint
- (c) rendszeresen konzultál a Felekkel, és megfelelő lehetőségeket biztosít egy kölcsönösen elfogadott megoldás kidolgozásához.

31.11. CIKK

Feladatmeghatározás

1. A Feleknek a vitarendezési testület létrehozásától számított öt napon belüli eltérő megállapodása hiányában a testület feladata a következő:

„az egyrészről az Európai Unió, másrészről a Chilei Köztársaság közötti ideiglenes kereskedelmi megállapodás vonatkozó rendelkezései fényében a vitarendezési testület létrehozására irányuló kérelemben említett ügy megvizsgálása, a kérdéses intézkedésnek a megállapodás érintett rendelkezéseivel való összeegyeztethetőségére vonatkozó megállapítások tétele, és jelentés készítése a megállapodás 31.13. cikkével összhangban”.

2. Amennyiben a Felek az (1) bekezdésben szereplőktől eltérő feladatmeghatározásban állapodnak meg, az (1) bekezdésben említett időtartamon belül értesítik a testületet az elfogadott feladatmeghatározásról.

31.12. CIKK

Döntéshozatal a sürgősségről

1. Valamely Fél kérésére a testület a létrehozásának napjától számított 10 napon belül határoz az ügy sürgősségéről.

2. Sürgős esetekben az e szakaszban előírt alkalmazandó időtartamok az abban előírt időtartamok fele, a 31.6. és 31.11. cikkben említett időtartamok kivételével.

31.13. CIKK

Időközi és zárójelentés

1. A testület a létrehozásától számított 90 napon belül időközi jelentést tár a Felek elé. Ha a testület úgy ítéli meg, hogy ez a határidő nem teljesíthető, a testület elnöke értesíti a Feleket, megjelölve a késedelem okait és azt a napot, amikor a testület az időközi jelentését kibocsátani tervezi. A testület időközi jelentését legkésőbb a létrehozása után 120 nappal kibocsátja.

2. Az időközi jelentés kézbesítésétől számított 10 napon belül a Felek bármelyike írásban kérheti a testületet, hogy vizsgálja felül az időközi jelentés konkrétan meghatározott szempontjait.

Bármelyik Fél észrevételeket tehet a másik Fél kérelmével kapcsolatban a kérelem kézbesítésétől számított hat napon belül.

3. Ha nem érkezik be a (2) bekezdés szerinti kérelem, az időközi jelentés a zárójelentéssé válik.

4. A testület a zárójelentését a létrehozásától számított 120 napon belül tárja a Felek elé. Amennyiben a testület úgy ítéli meg, hogy ez a határidő nem teljesíthető, a testület elnöke írásban értesíti a Feleket, megjelölve a késedelem okait és azt a napot, amikor a testület a zárójelentését kibocsátani tervezi. A testület a zárójelentést legkésőbb a létrehozása után 150 nappal kibocsátja.
5. A zárójelentésnek tartalmaznia kell a Felek által az időközi jelentéssel kapcsolatban benyújtott írásbeli kérelmek megvitatását, és egyértelműen foglalkoznia kell a Felek észrevételeivel. A testület időközi és zárójelentése az alábbiakat tartalmazza:
- (a) a Felek érveinek összefoglalását és a (2) bekezdésben említett észrevételeket tartalmazó leíró rész;
 - (b) a testület megállapításai az ügy tényállása és az adott érintett rendelkezések alkalmazhatósága tekintetében;
 - (c) a testület megállapításai arra vonatkozóan, hogy a szóban forgó intézkedés összhangban áll-e az adott érintett rendelkezésekkel; valamint
 - (d) a b) és c) pontban említett megállapítások indokolása.
6. A zárójelentés jogerős és kötelező a Felekre nézve.

31.14. CIKK

Intézkedések a megfelelés érdekében

1. A bepanaszolt Fél minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy haladéktalanul eleget tegyen a zárójelentésnek annak érdekében, hogy megfeleljen az érintett rendelkezéseknek.
2. A bepanaszolt Fél legkésőbb a zárójelentés kézbesítését követő 30 napon belül értesíti a panaszos Felet azokról az intézkedésekről, amelyeket a zárójelentésnek való megfelelés érdekében hozott vagy szándékozik meghozni.

31.15. CIKK

Észszerű határidő

1. Amennyiben az azonnali megfelelés nem lehetséges, a bepanaszolt Fél legkésőbb a zárójelentés kézhezvételétől számított 30 napon belül értesíti a panaszos Felet a megfeleléshez szükséges észszerű határidőről. A Felek törekednek arra, hogy megállapodjanak a zárójelentésnek való megfeleléshez szükséges észszerű határidőről.

2. Amennyiben a Felek nem állapodnak meg az észszerű határidőről, a panaszos Fél legkorábban 20 nappal az (1) bekezdésben említett értesítés kézbesítésének időpontját követően, írásban kérheti, hogy az eredeti vitarendezési testület állapítson meg észszerű határidőt. A testület a kérelem kézbesítésétől számított 20 napon belül meghozza határozatát a Felek részére.
3. A bepanaszolt Fél az észszerű határidő lejártát megelőzően legalább egy hónappal értesíti a panaszos Felet a zárójelentésben foglaltaknak való megfelelés érdekében tett előrehaladásról.
4. A Felek megállapodhatnak az észszerű határidő meghosszabbításáról.

31.16. CIKK

A megfelelés felülvizsgálata

1. A bepanaszolt Fél legkésőbb a 31.15. cikkben említett észszerű határidő lejártáig értesíti a panaszos Felet a zárójelentésben foglaltaknak való megfelelés érdekében hozott intézkedéseiről.

2. Amennyiben a Felek nem értenek egyet a megfelelés érdekében hozott intézkedések meglétével vagy az intézkedéseknek a vonatkozó rendelkezésekkel való összhangjával kapcsolatban, a panaszos Fél írásban kérheti az eredeti testülettől, hogy döntsön az ügyben. A kérelemben a panaszos Fél megjelöli a szóban forgó intézkedéseket, és – a panasz jogalapjának egyértelmű bemutatásához elegendő módon – kifejti, hogy ezen intézkedések hogyan sértik az érintett rendelkezéseket. A testület a kérelem kézbesítésétől számított 46 napon belül meghozza határozatát a Felek részére.

31.17. CIKK

Ideiglenes korrekciós intézkedések

1. A panaszos Fél kérésére és a vele folytatott konzultációt követően a bepanaszolt Fél ideiglenes ellentételezésre vonatkozó ajánlatot nyújt be, amennyiben:
 - (a) a bepanaszolt Fél értesíti a panaszos Felet arról, hogy a zárójelentésnek nem lehet eleget tenni;
 - (b) a bepanaszolt Fél a 31.14. cikkben említett időtartamon belül nem értesíti a panaszos Felet a megfelelés érdekében hozott vagy meghozni tervezett intézkedésekről, vagy a 31.15. cikkben említett észszerű határidő lejártáig nem értesíti a panaszos Felet a megfelelés érdekében hozott intézkedésekről;
 - (c) a testület a 31.16. cikk szerint megállapítja, hogy a megfelelés érdekében nem hoztak intézkedést; vagy

(d) a testület a 31.16. cikk szerint megállapítja, hogy a megfelelés érdekében hozott intézkedés nem áll összhangban az érintett rendelkezésekkel.

2. Az (1) bekezdés a), b), c) vagy d) pontjában említett helyzetek bármelyike esetén a panaszos Fél értesítheti a bepanaszolt Felet arról, hogy fel kívánja függeszteni az érintett rendelkezések szerinti kötelezettségeket, ha:

(a) a panaszos Fél úgy határoz, hogy nem nyújt be az (1) bekezdés alapján kérelmet; vagy

(b) a panaszos Fél az (1) bekezdés alapján kérelmet nyújtott be, és a Felek nem állapodnak meg ideiglenes ellentételezésről a 31.15. cikkben említett észszerű határidő lejártát – vagy a testület 31.16. cikk szerinti határozatának kézbesítését – követő 20 napon belül.

3. A panaszos Fél a (2) bekezdésben említett értesítés kézbesítésétől számított 10 nap elteltével felfüggesztheti a kötelezettségeket, kivéve, ha a bepanaszolt Fél a (6) bekezdés alapján kérelmet nyújtott be.

4. A kötelezettségek felfüggesztésének szintje nem haladhatja meg a rendelkezések megsértése miatt bekövetkező hatálytalanítás vagy gyengítés mértékét. A (2) bekezdésben említett értesítésben meg kell határozni a kötelezettségek tervezett felfüggesztésének mértékét.

5. A felfüggesztendő kötelezettségek mérlegelése során a panaszos Félnek elsőként arra kell törekednie, hogy ugyanazon ágazatban vagy ágazatokban függessen fel kötelezettségeket, mint amelyeket a vitarendezési testület által az érintett rendelkezésekkel összeegyeztethetetlennek talált intézkedések érintenek. A kötelezettségek felfüggesztése alkalmazható az e megállapodás hatálya alá tartozó más ágazatra vagy ágazatokra is, amelyekben a testület nem állapított meg hatálytalanítást vagy gyengítést, különösen, ha a panaszos Fél úgy ítéli meg, hogy a felfüggesztés alkalmazható vagy hatékonyan ösztönöz a zárójelentésben foglaltak teljesítésére.

6. Ha a bepanaszolt Fél úgy véli, hogy a kötelezettségek szándékolt felfüggesztésének bejelentett mértéke meghaladja a jogsértés által okozott hatálytalanításnak vagy gyengítésnek megfelelő mértéket, a (3) bekezdésben előírt időtartam vége előtt írásban kérelmezheti az eredeti testülettől, hogy hozzon döntést. A testület a kérelem dátumától számított 30 napon belül meghozza határozatát a Felek részére a kötelezettségek felfüggesztésének mértékéről. A panaszos Fél nem függesztheti fel semmilyen kötelezettségét mindaddig, amíg a vitarendezési testület meg nem hozza határozatát. A kötelezettségek felfüggesztésének összhangban kell lennie e határozattal.

7. A kötelezettségek felfüggesztése vagy az e cikkben említett ellentételezés ideiglenes, és nem alkalmazható az alábbiakat követően:

- (a) a Felek a 31.32. cikk értelmében kölcsönösen elfogadott megoldást találtak;
- (b) a Felek megállapodtak abban, hogy a megfelelés érdekében hozott intézkedésnek köszönhetően a bepanaszolt Fél megfelel az érintett rendelkezéseknek; vagy

- (c) a testület által a vonatkozó rendelkezésekkel összeegyeztethetetlennek ítélt, a megfelelés érdekében hozott intézkedéseket visszavonták vagy módosították annak érdekében, hogy a bepanaszolt Fél megfeleljen az említett rendelkezéseknek.

31.18. CIKK

Az ideiglenes korrekciós intézkedéseket követően a megfelelés céljából hozott intézkedések felülvizsgálata

1. A bepanaszolt Fél értesíti a panaszos Felet minden olyan intézkedésről, amelyet a megfelelés érdekében a kötelezettségek felfüggesztését vagy az ideiglenes ellentételezés alkalmazását követően hozott. A (2) bekezdésben említett esetek kivételével a panaszos Fél az értesítés kézbesítését követő 30 napon belül véget vet a kötelezettségek felfüggesztésének. Azokban az esetekben, amikor ellentételezés alkalmazására került sor, a bepanaszolt Fél a megfelelésről szóló értesítés kézbesítésétől számított 30 napon belül megszüntetheti az ilyen ellentételezés alkalmazását, a (2) bekezdésben említett esetek kivételével.
2. Amennyiben a Felek az értesítés kézbesítésétől számított 30 napon belül nem jutnak egyetértésre arról, hogy az (1) bekezdés szerint bejelentett intézkedéssel a bepanaszolt Fél teljesíti-e az érintett rendelkezéseket, a panaszos Fél írásban felkéri az eredeti testületet, hogy hozzon döntést az ügyben. A testület a kérelem kézbesítésétől számított 46 napon belül meghozza határozatát a Felek részére. Amennyiben a vitarendezési testület úgy határoz, hogy a megfelelés érdekében tett intézkedés teljesíti az érintett rendelkezéseket, a kötelezettségek felfüggesztése vagy – adott esetben – az ellentételezés megszűnik. A panaszos Fél a testület határozatának fényében szükség szerint kiigazítja a kötelezettségek felfüggesztésének vagy az ellentételezésnek a mértékét.

3. Amennyiben a bepanaszolt Fél úgy ítéli meg, hogy a panaszos Fél által végrehajtott felfüggesztés mértéke meghaladja a jogsértés által okozott érvénytelenítés vagy csorbulás mértékét, írásban kérheti, hogy az eredeti ügyben eljáró testület hozzon döntést az ügyben.

31.19. CIKK

A vitarendezési testület tagjainak leváltása

Ha a vitarendezési testületnek az e részben foglaltak alapján indított eljárásai során a testületi tag nem tud részt venni, visszalép vagy le kell váltani, mert nem felel meg a 31-B. mellékletben szereplő követelményeknek, a 31.6. cikknek megfelelően új testületi tagot kell kinevezni. Az e részben említett jelentés vagy határozat elfogadásának időtartamát meg kell hosszabbítani az új testületi tag kinevezéséhez szükséges időtartamra.

31.20. CIKK

Eljárási szabályzat

1. A vitarendezési testület e rész szerinti eljárásait e fejezet és a 31-A. melléklet szabályozza.
2. A testület minden meghallgatása nyilvános, kivéve, ha a 31-A. melléklet másképp rendelkezik.

31.21. CIKK

Felfüggesztés és megszüntetés

1. A Felek együttes kérelmére a testület bármikor felfüggesztheti a munkáját a Felek által megállapított, 12 egymást követő hónapot meg nem haladó időtartamra.
2. A Felek együttes írásbeli kérelmére a testület a felfüggesztési időszak vége előtt, illetve az egyik Fél írásbeli kérelmére a felfüggesztési időszak lejártakor folytatja a munkáját. A kérelmező Fél ennek megfelelően értesíti a másik Felet. Amennyiben valamelyik Fél a megállapított felfüggesztési időtartam végén nem kérelmezi a testület munkájának folytatását, a testület felhatalmazása hatályát veszti és a vitarendezési eljárás lezárul.
3. A testület munkájának e szakasz alapján történő felfüggesztése esetén az e részben foglalt vonatkozó időtartamokat annyi idővel kell meghosszabbítani, mint amennyi ideig a testület munkája szünetelt.

31.22. CIKK

Tájékoztatáskéréshez való jog

1. Valamelyik Fél kérésére vagy saját kezdeményezésére a vitarendezési testület a Felektől szükségesnek és megfelelőnek ítélt információkat kérhet. A Felek haladéktalanul és teljeskörűen válaszolnak a testület minden ilyen tájékoztatási kérelmére.

2. A testület valamely Fél kérésére vagy saját kezdeményezésére bármilyen forrásból bekérheti a szükségesnek és megfelelőnek ítélt információkat. A testületnek ezen kívül jogában áll az általa megfelelőnek ítélt módon és adott esetben a Felek által megállapított feltételek mellett szakértők véleményét kikérni, ideértve a tájékoztatást és a technikai tanácsot is.
3. A testület a 31-A. mellékletnek megfelelően megvizsgálja az egyik Fél természetes személyei vagy az egyik Fél területén letelepedett jogi személyek *amicus curiae* beadványait.
4. A testület által az e cikk alapján megszerzett bármely információt a Felek tudomására kell hozni, és a Felek észrevételeket tehetnek ezen információkkal kapcsolatban.

31.23. CIKK

Értelmezési szabályok

1. A vitarendezési testület a nemzetközi közjog szokásos értelmezési szabályaival összhangban értelmezi az érintett rendelkezéseket, ideértve a szerződések jogáról szóló bécsi egyezményben kodifikált szabályokat is.
2. A testület figyelembe veszi továbbá a WTO-vizsgálóbizottságoknak és a Fellebbezési Testületnek a WTO Vitarendezési Testülete által elfogadott jelentéseiben szereplő releváns értelmezéseket.
3. A testület jelentései és határozatai nem egészíthetik ki, illetve nem korlátozhatják a Felek e megállapodásból fakadó jogait és kötelezettségeit.

31.24. CIKK

A vitarendezési testület jelentései és határozatai

1. A vitarendezési testület tanácskozásait bizalmasan kell kezelni. A testület minden erőfeszítést megtesz annak érdekében, hogy konszenzussal fogalmazza meg a jelentéseit és hozza meg határozatait. Ha ez nem lehetséges, a testület többségi szavazással határoz. A testületi tagok eltérő véleményeit semmiképpen sem fedik fel.
2. Mindegyik Fél nyilvánosan hozzáférhetővé teszi beadványait, valamint a vitarendezési testület jelentéseit és határozatait, a bizalmas információk védelme mellett.
3. A vitarendezési testület jelentéseit és határozatait a Felek feltétel nélkül elfogadják. A testület jelentései és határozatai nem keletkeztetnek jogokat vagy kötelezettségeket személyek számára.
4. A vitarendezési testület és a Felek bizalmasan kezelik az egyes Felek által a 31-A. mellékletnek megfelelően a testület elé terjesztett információkat.

D. SZAKASZ

KÖZVETÍTŐ MECHANIZMUS

31.25. CIKK

Célkitűzés

1. A közvetítő mechanizmus célja annak elősegítése, hogy egy közvetítő segítségével zajló átfogó és gyors eljárás révén kölcsönösen elfogadott megoldást sikerüljön találni a felek között.
2. A közvetítői eljárás csak a Felek közös megegyezésével kezdődhet meg annak érdekében, hogy feltárják a kölcsönösen elfogadott megoldásokat, és figyelembe vegyék a közvetítő tanácsait és megoldási javaslatait.

31.26. CIKK

A közvetítői eljárás kezdeményezése

1. Valamely Fél (a továbbiakban: megkereső Fél) bármikor kérheti a másik Felet (a továbbiakban: megkeresett Fél) írásban, hogy kezdjenek közvetítői eljárást a megkeresett Fél valamely intézkedésével kapcsolatban, amely állítólag hátrányosan érinti a Felek közötti kereskedelmet vagy beruházásokat.

2. Az (1) bekezdésben említett kérelemnek kellően részletesnek kell lennie ahhoz, hogy a megkereső Fél számára problémát okozó pontokat világosan bemutassa, és:

- (a) meg kell határoznia a szóban forgó intézkedést;
- (b) meg kell neveznie azokat a hátrányos hatásokat, amelyeket az intézkedés a megkereső Fél szerint a Felek közötti kereskedelemre vagy beruházásokra gyakorol vagy gyakorolni fog; valamint
- (c) ki kell fejtenie, hogy a megkereső Fél szerint az említett hatások hogyan állnak összefüggésben az intézkedéssel.

3. A megkeresett Fél jóhiszeműen mérlegeli a kérelmet, és a kézbesítésétől számított 10 napon belül írásban megküldi a kérelmező Félnek a kérés elfogadását vagy elutasítását. Ellenkező esetben a kérelmet elutasítotttnak kell tekinteni.

31.27. CIKK

A közvetítő kiválasztása

1. A Felek törekednek arra, hogy a közvetítői eljárás kezdeményezésétől számított 14 napon belül megállapodjanak a közvetítő személyében.

2. Ha a Felek az e cikk (1) bekezdésében meghatározott időtartamon belül nem tudnak megállapodni a közvetítő személyében, bármelyik Fél felkérheti a kereskedelmi bizottság megkereső Fél által delegált társelnökét, hogy a kérést követő öt napon belül sorshúzással válassza ki a közvetítőt a vitarendezési testület elnöki posztjára jelölt személyek 31.8. cikk (1) bekezdésének c) pontjával összhangban létrehozott aljegyzékéből. A kereskedelmi bizottság megkereső Fél által delegált társelnöke a közvetítő sorsolással történő kiválasztását átruházhatja más személyre.
3. Amennyiben a 31.26. cikk szerinti kérelem benyújtásáig a vitarendezési testület elnöki posztjára jelölt személyek 31.8. cikk (1) bekezdésének c) pontjában említett aljegyzéke nem kerül összeállításra, a közvetítőt sorshúzással választják ki azon személyek közül, akiket az egyik vagy mindkét Fél formálisan jelölt ezen aljegyzékbe.
4. A közvetítő nem lehet egyik Fél állampolgára sem, és egyik Fél alkalmazásában sem állhat, kivéve, ha a Felek másként állapodnak meg.
5. A közvetítő személynek teljesítenie kell a 31-B. mellékletben foglaltakat.

A közvetítői eljárás szabályai

1. A közvetítő kinevezését követő 10 napon belül a megkereső Fél átadja a közvetítőnek és a megkeresett Félnek aggályainak részletes írásbeli ismertetését, különösen a szóban forgó intézkedés működésére és annak a kereskedelemre vagy beruházásokra gyakorolt lehetséges kedvezőtlen hatásaira vonatkozóan. Az aggályok fenti ismertetésének kézbesítésétől számított 20 napon belül a megkeresett Fél írásban észrevételeket tehet. A Felek minden általuk relevánsnak tartott információt belefoglalhatnak az ismertetésbe vagy az észrevételekbe.
2. A közvetítő átlátható módon segít a Feleknek tisztázni a szóban forgó intézkedést és annak a kereskedelemre vagy beruházásokra gyakorolt lehetséges kedvezőtlen hatásait. A közvetítő különösen megbeszéléseket szervezhet a Felek között, közösen vagy külön-külön konzultálhat a Felekkel, megfelelő szakértőktől és az egyéb érdekelt felektől segítséget kérhet, illetve konzultálhat velük, valamint a Felek kérésére bármely más további segítséget nyújthat. A közvetítő konzultál a Felekkel azelőtt, hogy segítséget kérne vagy konzultálna a vonatkozó szakértőkkel és érdekelt felekkel.
3. A közvetítő tanácsot nyújthat és megoldást javasolhat a Felek számára mérlegelés céljából. A Felek elfogadhatják vagy elutasíthatják a javasolt megoldást, illetve eltérő megoldásról állapodhatnak meg. A közvetítő nem ad tanácsot vagy nem tesz észrevételt a szóban forgó intézkedés e megállapodással való összeegyeztethetőségét illetően.
4. A közvetítői eljárást a megkeresett Fél területén kell lefolytatni, vagy kölcsönös megegyezés alapján bármilyen más helyen vagy módon lefolytatható.

5. A Feleknek törekedniük kell arra, hogy a közvetítő kinevezését követő 60 napon belül kölcsönösen elfogadott megoldást találjanak. Végleges megoldás elfogadásáig a Felek fontolóra vehetnek lehetséges ideiglenes megoldásokat, különösen akkor, ha az intézkedés romlandó árura, vagy szezonális árura vagy szolgáltatásra vonatkozik.
6. Bármely Fél kérésére a közvetítő tényeken alapuló jelentéstervezetet nyújt be a Feleknek, amely tartalmazza a következőket:
- (a) a szóban forgó intézkedés rövid összefoglalása;
 - (b) a követett eljárások; valamint
 - (c) adott esetben bármilyen kölcsönösen elfogadott megoldás, ideértve az esetleges ideiglenes megoldásokat is.
7. A tényeken alapuló jelentéstervezet benyújtását követően a közvetítő 15 napig ad lehetőséget a Feleknek a jelentéstervezetre vonatkozó észrevételeik megtételére. A Felektől kapott észrevételek mérlegelését követően a közvetítő az észrevételek kézhezvételétől számított 15 napon belül végleges tényszerű jelentést nyújt be a Feleknek. A tényeken alapuló jelentéstervezet, valamint zárójelentés nem tartalmazhat az e megállapodás értelmezésére vonatkozó megállapításokat.
8. A közvetítői eljárás lezárul:
- (a) a kölcsönösen elfogadott megoldásnak a Felek által történő elfogadásával, ennek a közvetítő részére történő bejelentésének napján;

- (b) a Felek kölcsönös megállapodásával az eljárás bármelyik szakaszában, a megállapodásnak a közvetítő részére történő bejelentésének napján;
- (c) a közvetítő Felekkel folytatott konzultációját követően tett írásbeli nyilatkozatával, amelynek értelmében a közvetítés folytatása nem járna eredménnyel, ezen nyilatkozatnak a Felek részére történő bejelentése napján; vagy
- (d) valamely Fél írásbeli nyilatkozatával, miután a közvetítői eljárás keretében felmérte a kölcsönösen elfogadott megoldásokat, és megfontolta a közvetítő tanácsait és az általa javasolt megoldásokat, ezen nyilatkozatnak a közvetítő és a másik Fél részére történő bejelentése napján.

31.29. CIKK

Bizalmas kezelés

A Felek eltérő megállapodásának hiányában a közvetítői eljárás valamennyi lépését bizalmasan kell kezelni, ideértve a tanácsokat, illetve a javasolt megoldásokat is. Azonban bármely Fél nyilvánosságra hozhatja azt a tényt, hogy közvetítésre kerül sor.

31.30. CIKK

Kapcsolat a vitarendezési eljárásokkal

1. A közvetítői eljárás nem érinti a Feleknek a B. és C. szakasz vagy bármely más megállapodásban szereplő vitarendezési eljárások szerinti jogait és kötelezettségeit.
2. Az e megállapodás vagy bármely más megállapodás szerinti egyéb vitarendezési eljárásban egyik Fél sem támaszkodhat az alábbiakra, vagy nem hozhatja fel bizonyítékként, és a testület nem veheti figyelembe az alábbiakat:
 - (a) a másik Fél által a közvetítői eljárás során képviselt álláspontokat vagy a kizárólag a 31.28. cikk (2) bekezdése alapján gyűjtött információkat;
 - (b) azt a tényt, hogy a másik Fél jelezte hajlandóságát arra, hogy elfogadjon egy megoldást a közvetítés tárgyát képező intézkedésre; vagy
 - (c) a közvetítő által adott tanácsokat vagy tett javaslatokat.
3. A Felek eltérő megállapodása hiányában a közvetítő nem lehet a vitarendezési testület tagja az e megállapodás szerinti vitarendezési eljárásokban, vagy a közvetítői részvételének tárgyát képezővel megegyező ügyet érintő, egyéb megállapodás szerinti vitarendezési eljárásban.

E. SZAKASZ

KÖZÖS RENDELKEZÉSEK

31.31. CIKK

Információkérés

1. A 31.4. cikk szerinti konzultációra vagy a 31.26. cikk szerinti közvetítésre irányuló kérelem benyújtása előtt bármelyik Fél tájékoztatást kérhet a másik Félről a Felek közötti kereskedelmet vagy beruházásokat állítólag hátrányosan érintő intézkedésről. A Fél, amelyhez a kérelmet intézték, a kérelem kézbesítésétől számított 20 napon belül írásbeli választ ad, a kért információra vonatkozó észrevételeivel együtt.
2. Ha a Fél, amelyhez a kérelmet intézték, úgy véli, hogy nem áll módjában válaszát a kérelem kézbesítésétől számított 20 napon belül megküldeni, haladéktalanul tájékoztatja a másik Felet a késedelem okairól, valamint arról, hogy becslése szerint leghamarabb milyen időtartamon belül áll módjában válaszát megküldeni.
3. A Felektől általában elvárt, hogy a 31.4. cikk szerinti konzultációra vagy a 31.26. cikk szerinti közvetítésre irányuló kérelem benyújtása előtt e cikk (1) bekezdése szerint információt kérjenek.

31.32. CIKK

Kölcsönösen elfogadott megoldás

1. A 31.2. cikkben említett viták tekintetében a Felek bármikor megállapodhatnak egy kölcsönösen elfogadott megoldásban.
2. Amennyiben a Felek kölcsönösen elfogadott megoldást találnak a vitarendezési testület eljárása vagy a közvetítői eljárás során, a Felek közösen értesítik a megoldásról a testület elnökét, illetve a közvetítőt. Ilyen értesítés esetén lezárul a vitarendezési testület eljárása vagy a közvetítői eljárás.
3. Az egyes Felek haladéktalanul, vagy adott esetben a megállapított időtartamon belül megteszik a kölcsönösen elfogadott megoldás végrehajtásához szükséges intézkedéseket.
4. A végrehajtó Fél legkésőbb a megállapított határidő lejártának időpontjáig írásban tájékoztatja a másik Felet minden intézkedésről, amelyet a kölcsönösen elfogadott megoldás végrehajtása érdekében hozott.

31.33. CIKK

Időtartamok

1. Az e fejezetben meghatározott valamennyi időtartamot annak a cselekménynek a bekövetkezését követő naptól kezdődően kell számítani, amellyel kapcsolatosan az időtartamot alkalmazzák.

2. Az e fejezetben foglalt valamennyi időtartam a Felek kölcsönös megegyezésével módosítható.
3. A C. szakasz értelmében a vitarendezési testület bármikor javasolhatja a Feleknek az e fejezetben hivatkozott időtartamok módosítását, javaslata indokainak feltüntetésével.

31.34. CIKK

Költségek

1. A vitarendezési testület eljárásában vagy a közvetítői eljárásban való részvételből eredő kiadások esetében mindegyik Fél a saját kiadásait viseli.
2. A Felek közösen és egyenlő mértékben megosztják a szervezési ügyekből fakadó kiadásokat, ideértve a vitarendezési testület tagjainak és a közvetítőnek fizetendő díjazást és kiadásokat. A vitarendezési testület tagjainak javadalmazását a 31-A. melléklettel összhangban kell meghatározni. A testületi tagok javadalmazására vonatkozóan a 31-A. mellékletben előírt szabályok értelemszerűen alkalmazandók a közvetítőkre.

31.35. CIKK

A mellékletek módosítása

A kereskedelmi tanács a 33.1. cikk (6) bekezdése szerint határozatban dönthet a 31-A. és 31-B. melléklet módosításáról.

32. FEJEZET

KIVÉTELEK

32.1. CIKK

Általános kivételek

1. A megállapodás 2., 4., 8., 10.¹, 19. és 22. fejezetének alkalmazásában az 1994. évi GATT XX. cikkét, ideértve annak megjegyzéseit és kiegészítő rendelkezéseit is, belefoglalják e megállapodásba, és az értelemszerűen e megállapodás részét képezi.
2. Feltételezve, hogy ezeket az intézkedéseket nem a hasonló feltételeket alkalmazó országok önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetésének, illetve a beruházások liberalizálásának vagy a szolgáltatáskereskedelem leplezett korlátozásának eszközeként alkalmazzák, e megállapodás 8., 10.², 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20.³ vagy 22. fejezetének egy rendelkezése sem értelmezhető úgy, mint amely bármely Felet akadályozna olyan intézkedések elfogadásában és fenntartásában, amelyek:
 - (a) a közbiztonság vagy a közkerölcs védelme, illetve a közrend fenntartása érdekében szükségesek⁴;

¹ E rendelkezés nem alkalmazandó a 10.7. cikkre.

² E rendelkezés nem alkalmazandó a 10.7. cikkre.

³ Az egyértelműség érdekében: e cikk egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, mint amely a 20. mellékletben meghatározott jogokat korlátozza.

⁴ Az e bekezdés szerinti kivételek csak akkor alkalmazhatók, ha a társadalom alapvető érdekeinek valamelyike valódi és kellően súlyos fenyegetettség alatt áll.

- (b) az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség védelméhez szükségesek;
 - (c) az e megállapodással nem összeegyeztethetetlen jogszabályoknak vagy egyéb rendelkezéseknek való megfelelés biztosításához szükségesek, ideértve az alábbiak tekintetében:
 - (i) félrevezető vagy csalárd gyakorlatok megakadályozása vagy a szerződések nem teljesítése hatásának kezelése;
 - (ii) a magánélet védelme a személyes adatok feldolgozásának és terjesztésének összefüggésében, valamint az egyéni nyilvántartások és számlák védelme; vagy
 - (iii) a biztonság.
3. Az egyértelműség érdekében: a Felek tudomásul veszik, hogy amennyiben az említett intézkedések egyébként összeegyeztethetetlenek a megállapodásnak az e cikk (1) és (2) bekezdésében említett fejezetei rendelkezéseivel:
- (a) az 1994. évi GATT XX. cikkének b) pontjában, valamint e cikk (2) bekezdésének b) pontjában említett intézkedések kiterjednek az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség védelméhez szükséges környezetvédelmi intézkedésekre;
 - (b) az 1994. évi GATT XX. cikkének g) pontja az élő és nem élő kimerülő természeti erőforrások megőrzésével kapcsolatos intézkedésekre alkalmazandó; valamint

- (c) a multilaterális környezetvédelmi megállapodások végrehajtása érdekében hozott intézkedések az 1994. évi GATT XX. cikkének b) vagy g) pontja vagy e cikk (2) bekezdésének b) pontja alá tartozhatnak.

4. Mielőtt valamelyik Fél az 1994. évi GATT XX. cikkének i) és j) pontja szerinti intézkedést alkalmaz, a másik Fél rendelkezésére bocsát minden vonatkozó információt annak érdekében, hogy a Felek számára elfogadható megoldást találjanak. Amennyiben a vonatkozó információ rendelkezésére bocsátásától számított 30 napon belül nem születik elfogadható megoldás, az intézkedést tenni kívánó Fél alkalmazhatja az intézkedést. Ha a kivételes és azonnali fellépést igénylő kritikus körülmények az előzetes tájékoztatást és az információ vizsgálatát lehetetlenné teszik, az intézkedéseket tenni kívánó Fél haladéktalanul alkalmazhatja a helyzet kezeléséhez szükséges óvintézkedéseket. A Fél azonnal tájékoztatja a másik Felet ezen intézkedések alkalmazásáról.

32.2. CIKK

Biztonsággal kapcsolatos kivételek

1. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy:
 - (a) megköveteli bármelyik Féltől olyan információk szolgáltatását vagy olyan információkhoz való hozzáférést, amelyek átadását a Fél alapvető biztonsági érdekeivel ellentétesnek ítéli; vagy

- (b) akadályozza bármelyik Felet abban, hogy olyan, az alapvető biztonsági érdekei védelméhez szükségesnek ítélt intézkedéseket hozzon, amely(et):
- (i) a fegyverek, lőszeres és hadfelszerelések gyártásával vagy kereskedelmével, valamint más áruk és anyagok, szolgáltatások és technológiák olyan kereskedelmével vagy azokkal összefüggő ügyletekkel, valamint olyan gazdasági tevékenységekkel kapcsolatos, amelyeket közvetlenül vagy közvetve katonai létesítmények ellátása céljából végeznek;
 - (ii) hasadó- és fuzionáló anyagokra, illetve ezek alapanyagaira vonatkozik; vagy
 - (iii) háború idején vagy bármely, a nemzetközi kapcsolatokban felmerülő egyéb veszélyhelyzet felmerülésekor hoznak; vagy
- (c) akadályozza bármelyik Felet abban, hogy az Egyesült Nemzetek Alapokmányában megfogalmazott kötelezettségei alapján lépéseket tegyen a nemzetközi béke és biztonság fenntartására.
2. A Felek mindegyike köteles a kereskedelmi bizottságot a lehető legteljesebb mértékben tájékoztatni az (1) bekezdés b) és c) pontja értelmében tett intézkedéseiről és azok megszüntetéséről.

32.3. CIKK

Adózás

1. E cikk alkalmazásában:

- (a) „lakóhely”: az adóügyi illetőség szerinti ország;
- (b) „adóegyezmény”: a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény vagy más, teljes egészében vagy főként adózással kapcsolatos nemzetközi megállapodás, amelynek az Európai Unió valamelyik tagállama, az Európai Unió vagy Chile részes fele; valamint
- (c) „adóintézkedés”: az Európai Unió, valamelyik uniós tagállam vagy Chile adójogszabályait alkalmazó intézkedés.

2. E megállapodás csak annyiban vonatkozik az adóintézkedésekre, amennyiben azok alkalmazása szükséges a megállapodás rendelkezéseinek érvényesüléséhez.

3. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem érinti az Európai Unió, az Európai Unió tagállamai vagy Chile bármilyen adóügyi megállapodás szerinti jogait és kötelezettségeit. E megállapodás és bármely adóegyezmény összeegyeztethetlensége esetén az összeegyeztethetlenség erejéig az adóegyezmény élvez elsőbbséget. Az Európai Unió vagy annak tagállamai és Chile közötti adóegyezmény tekintetében egyrészt az Európai Unió vagy az Európai Unió tagállamai, másrészt Chile e megállapodás és az adott adóegyezmény szerint illetékes hatóságai együttesen határozzák meg, hogy fennáll-e bármilyen összeegyeztethetlenség e megállapodás és az adóegyezmény között.

4. Az e megállapodás alapján nyújtott legnagyobb kedvezményes elbánásra vonatkozó kötelezettségek nem alkalmazandók az Európai Unió, az Európai Unió tagállamai vagy Chile által valamely adóegyezmény alapján biztosított előnyre.

5. Amennyiben az ilyen jellegű intézkedések megfelelnek annak a követelménynek, hogy alkalmazásuk nem jelenti a kereskedelem és beruházások burkolt korlátozását, illetve önkényes és megalapozatlan diszkrimináció eszközét országok között, ha hasonló feltételek állnak fenn, e megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az megakadályozza valamelyik Felet a közvetlen adók méltányos vagy hatékony kivetésének vagy beszedésének biztosítására irányuló olyan intézkedések elfogadásában, fenntartásában vagy végrehajtásában, amelyek:

- (a) különbséget tesznek a különböző helyzetben lévő adófizetők között, különös tekintettel tartózkodási helyükre vagy a tőkebefektetésük helyére; vagy
- (b) célja valamely adóegyezmény vagy az adott Fél adóügyi jogszabályai értelmében adók elkerülésének vagy kijátszásának megakadályozása.

32.4. CIKK

Az információk közzététele

1. E megállapodás egyik rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az egyes Felek számára előírja olyan bizalmas információk rendelkezésre bocsátását, amelyek közlése gátolná a jogszabályok végrehajtását, vagy más módon ellentétben állna a közérdekkel, vagy amely egyes állami vállalatok vagy magánvállalkozások jogszerű kereskedelmi érdekeit sértené, kivéve, ha a vitarendezési testület ilyen bizalmas információkat kér a 31. fejezet szerinti vitarendezési eljárás során. Ezekben az esetekben a testületnek biztosítania kell a bizalmas kezelés teljes körű védelmét.
2. Ha egy Fél a törvényei szerint bizalmasnak minősülő információt nyújt be a kereskedelmi tanácshoz, kereskedelmi bizottsághoz, albizottságokhoz vagy az e megállapodás alapján létrehozott egyéb szervekhez, a másik Fél köteles az információt bizalmasan kezelni, kivéve, ha az információt benyújtó Fél másként rendelkezik.

32.5. CIKK

WTO-mentességek

Amennyiben az e megállapodás értelmében fennálló kötelezettség lényegében azonos a WTO-egyezmény értelmében fennálló valamely kötelezettséggel, a WTO-egyezmény IX. cikke alapján elfogadott mentességnek megfelelően hozott intézkedéseket úgy kell tekinteni, hogy azok összhangban vannak az e megállapodásban foglalt lényegében azonos rendelkezéssel.

33. FEJEZET

INTÉZMÉNYI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A. SZAKASZ

INTÉZMÉNYI RENDELKEZÉSEK

33.1. CIKK

A kereskedelmi tanács

1. A Felek létrehozzák a kereskedelmi tanácsot. A kereskedelmi tanács felügyeli ezen megállapodás célkitűzéseinek megvalósítását és ellenőrzi a megállapodás végrehajtását. Megvizsgálja a megállapodás keretében felmerülő valamennyi kérdést.
2. A kereskedelmi tanács e megállapodás hatálybalépésének napjától számított egy éven belül, majd azt követően kétévente, vagy a Felek eltérő megállapodása szerint ülésezik. A kereskedelmi tanács üléseire személyes részvétellel vagy más technikai eszköz révén kerül sor, eljárási szabályzatával összhangban. A személyes részvétellel tartott ülésekre Brüsszelben és Santiagóban felváltva kerül sor. A kereskedelmi tanács üléseinek napirendtervezetét a megállapodás koordinátorai készítik el a 33.3. cikk (2) bekezdése szerint.

3. A kereskedelmi tanács a Felek kereskedelmi és beruházási ügyekért felelős képviselőiből áll. A kereskedelmi tanács elnöki feladatait a Felek képviselői közösen látják el.
4. A kereskedelmi tanács hatáskörrel rendelkezik arra, hogy határozatokat fogadjon el az e megállapodásban előírt esetekben, valamint ajánlásokat tegyen, eljárási szabályzatával összhangban. A kereskedelmi tanács határozatait és ajánlásait közös megegyezéssel fogadja el. A határozatok kötelező erővel bírnak a Felekre nézve, akik minden szükséges intézkedést meghoznak az említett határozatok végrehajtása érdekében¹. Az ajánlások nem kötelező erejűek.
5. A kereskedelmi tanács első ülésén megállapítja saját eljárási szabályzatát és a kereskedelmi bizottság eljárási szabályzatát.
6. A kereskedelmi tanács:
- (a) határozatokat fogadhat el az alábbiak módosításáról:
- (i) a 2-1. és 2-2. függelékben foglalt vámjegyzékek, a vámok lebontásának meggyorsítása érdekében;
- (ii) 3. fejezet és a 3-A–3-E. melléklet;

¹ Az egyértelműség érdekében: a kereskedelmi tanács által elfogadott határozatokat Chile *acuerdos de ejecución* (elnöki megállapodás) útján hajtja végre, a chilei joggal összhangban.

- (iii) 6-F. és 6-G. melléklet, valamint a 6-E-1. függelék;
- (iv) 9-A., 9-D. és 9-E. melléklet, valamint a 9-B. melléklet (1) bekezdése;
- (v) 14-B. melléklet;
- (vi) 22. melléklet;
- (vii) a „támogatás” 24.2. cikk (1) bekezdésében szereplő fogalommeghatározása a szolgáltatást nyújtó vállalkozások tekintetében annak érdekében, hogy a témában a WTO-ban vagy kapcsolódó többoldalú fórumokon folytatandó jövőbeli viták eredményét figyelembe vegye;
- (viii) a 25-A. melléklet a Felek területén alkalmazandó jogra való hivatkozás tekintetében;
- (ix) a 25-B. melléklet a felszólalási eljáráshoz felhasználandó kritériumok tekintetében;
- (x) a 25-C. melléklet a földrajzi árujelzők tekintetében;
- (xi) 31-A. és 31-B. melléklet; valamint
- (xii) bármilyen egyéb rendelkezés, melléklet, függelék vagy jegyzőkönyv, amelynek módosításáról e megállapodás rendelkezik;

- (b) határozatokat fogadhat el e megállapodás rendelkezéseinek értelmezésével kapcsolatban, amely határozatok kötelező erejűek a Felekre és az e megállapodás alapján létrehozott valamennyi szervre nézve, beleértve a 26. és 31. fejezetben említett testületeket is;
- (c) bármely feladatát átruházhatja a kereskedelmi bizottságra, ideértve a határozatok elfogadását és az ajánlások megfogalmazását is;
- (d) további albizottságokat és egyéb szerveket hozhat létre a 33.4. cikk (2) bekezdése alapján; valamint
- (e) amennyiben indokoltnak tartja, megállapíthatja az albizottságok és egyéb szervek eljárási szabályzatát, a 33.4. cikk (7) bekezdése alapján.

33.2. CIKK

A kereskedelmi bizottság

1. A Felek létrehozzák a kereskedelmi bizottságot. A kereskedelmi bizottság segíti a kereskedelmi tanácsot feladatai ellátásában.
2. A kereskedelmi bizottság felelős e megállapodás általános végrehajtásáért. Az a körülmény, hogy a kereskedelmi bizottság foglalkozik valamely ügygel vagy kérdéssel, nem akadályozza meg a kereskedelmi tanácsot, hogy ugyanazzal az ügygel vagy kérdéssel foglalkozzon.

3. A kereskedelmi bizottság e megállapodás hatálybalépésének napjától számított egy éven belül, majd azt követően évente, vagy a Felek eltérő megállapodása szerint ülésezik. A kereskedelmi bizottság üléseire személyes részvétellel vagy más technikai eszköz révén kerül sor, eljárási szabályzatával összhangban. A személyes részvétellel tartott ülésekre Brüsszelben és Santiagóban felváltva kerül sor. A kereskedelmi bizottság üléseinek napirendtervezetét a megállapodás koordinátorai készítik el a 33.3. cikk (2) bekezdése szerint.
4. A kereskedelmi bizottság a Felek kereskedelmi és beruházási ügyekért felelős képviselőiből áll. A kereskedelmi bizottság elnöki feladatait a Felek képviselői közösen látják el.
5. A kereskedelmi bizottság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy határozatokat fogadjon el az e megállapodásban előírt esetekben, illetve a kereskedelmi tanács által a 33.1. cikk (6) bekezdés c) pontja szerint átruházott hatáskörben. A kereskedelmi bizottság jogosult továbbá ajánlásokat tenni, ideértve abban az esetben, ha a 33.1. cikk (6) bekezdés c) pontja szerint átruházott hatáskörben jár el. A kereskedelmi bizottság határozatait és ajánlásait közös megegyezéssel, eljárási szabályzatával összhangban fogadja el. Az átruházott feladatkörök gyakorlása során a kereskedelmi bizottság a kereskedelmi tanács eljárási szabályzatával összhangban hozza meg határozatait és ajánlásait. A határozatok kötelező erővel bírnak a Felekre nézve, akik minden szükséges intézkedést meghoznak az említett határozatok végrehajtása érdekében¹. Az ajánlások nem kötelező erejűek.

¹ Az egyértelműség érdekében: a kereskedelmi bizottság által elfogadott határozatokat Chile *acuerdos de ejecución* (elnöki megállapodás) útján hajtja végre, a chilei joggal összhangban.

6. A kereskedelmi bizottság:

- (a) felelős e megállapodás megfelelő végrehajtásáért és alkalmazásáért; e tekintetben – a 31. fejezetben meghatározott jogok sérelme nélkül – a Felek e megállapodás alkalmazásával vagy értelmezésével kapcsolatos bármely kérdést előterjeszhetnek a kereskedelmi bizottságban történő megvitatás céljából;
- (b) szükség szerint felügyeli a megállapodás részletesebb kidolgozását, és értékeli a megállapodás alkalmazásának eredményeit;
- (c) megfelelő problémamegelőző és problémamegoldási módszerek kialakítására törekszik a megállapodás hatálya alá tartozó területeken egyébként esetlegesen felmerülő problémák kiküszöbölése érdekében;
- (d) felügyeli a 33.4. cikk alapján létrehozott valamennyi albizottság munkáját; valamint
- (e) megvizsgálja az új tagállamok Európai Unióhoz való csatlakozásának e megállapodásra gyakorolt hatását.

7. A kereskedelmi bizottság:

- (a) további albizottságokat és egyéb szerveket hozhat létre a 33.4. cikk (2) bekezdése alapján;
- (b) határozatot fogadhat el a megállapodás módosításáról a 33.1. cikk (6) bekezdésének a) pontja alapján, valamint a 33.1. cikk (6) bekezdésének b) pontjában említett értelmezéseket bocsáthat ki a kereskedelmi tanács ülései közötti időszakban, amennyiben a kereskedelmi tanács nem tud ülésezni, vagy a megállapodás más rendelkezésének megfelelően; valamint

- (c) amennyiben indokoltnak tartja, megállapíthatja az albizottságok és egyéb szervek eljárási szabályzatát, a 33.4. cikk (7) bekezdése alapján.

33.3. CIKK

Koordinátorok

1. A Felek a megállapodás hatálybalépésétől számított 60 napon belül koordinátort neveznek ki a megállapodás céljára, és értesítik egymást a koordinátor elérhetőségeiről.
2. A koordinátorok közösen kialakítják a kereskedelmi tanács, a kereskedelmi bizottság, valamint az albizottságok és a 33.4. cikkel összhangban létrehozott egyéb szervek üléseinek napirendtervezetét, és elvégzik minden egyéb szükséges előkészületet. A koordinátorok adott esetben nyomon követik a kereskedelmi tanács és a kereskedelmi bizottság által elfogadott határozatokat.

33.4. CIKK

Albizottságok és egyéb szervek

1. A Felek a következő albizottságokat hozzák létre:
 - (a) A vámüggyel, a kereskedelmi eljárások egyszerűsítésével és a származási szabályokkal foglalkozó albizottság;

- (b) Pénzügyi szolgáltatások albizottsága;
- (c) A szellemi tulajdonnal foglalkozó albizottság;
- (d) Közbeszerzéssel foglalkozó albizottság;
- (e) Egészségügyi és növényegészségügyi intézkedésekkel foglalkozó albizottság;
- (f) A szolgáltatásokkal és beruházással foglalkozó albizottság;
- (g) A fenntartható élelmiszerrendszerekkel foglalkozó bizottság;
- (h) A kereskedelem technikai akadályaival foglalkozó albizottság;
- (i) Árukereskedelmi bizottság; valamint
- (j) A kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel foglalkozó albizottság.

2. A kereskedelmi tanács vagy a kereskedelmi bizottság határozatban dönthet valamely további albizottság vagy egyéb szerv létrehozásáról. A kereskedelmi tanács vagy a kereskedelmi bizottság saját hatáskörén belül feladatokkal bízhatja meg az e bekezdés értelmében létrehozott albizottságokat vagy egyéb szerveket, amelyek segítik feladatai ellátásában, valamint meghatározott feladatokkal vagy témákkal foglalkoznak. A kereskedelmi tanács vagy a kereskedelmi bizottság az albizottságokra vagy az e bekezdés értelmében létrehozott egyéb szervekre ruházott feladatokat megváltoztathatja.

3. Az albizottságok és egyéb szervek a Felek képviselőiből állnak, és az elnöki feladatokat az egyes Felek képviselői közösen látják el.
4. Amennyiben ez a megállapodás másképp nem rendelkezik, vagy a Felek eltérő megállapodása hiányában, az albizottságok a létrehozásuktól számított egy éven belül üléseznek, majd azt követően megfelelő szinten bármely Fél, a kereskedelmi tanács vagy a kereskedelmi bizottság kérésére. Az albizottságok saját kezdeményezésre is ülést tarthatnak, eljárási szabályzatukkal összhangban. Az albizottságok üléseire személyes részvétellel vagy más technikai eszköz révén kerül sor, eljárási szabályzatukkal összhangban. A személyes részvétellel tartott ülésekre Brüsszelben és Santiagóban felváltva kerül sor. Az albizottságok és egyéb szervek üléseinek napirendtervezetét a megállapodás koordinátorai készítik el a 33.3. cikk (2) bekezdése szerint.
5. Amennyiben ez a megállapodás másképp nem rendelkezik, az albizottságok és egyéb szervek rendszeresen, valamint a kereskedelmi bizottság kérésére jelentést készítenek a kereskedelmi bizottság részére.
6. Az a körülmény, hogy valamelyik albizottság foglalkozik egy ügyel vagy kérdéssel, nem akadályozza meg a kereskedelmi tanácsot vagy a kereskedelmi bizottságot, hogy ugyanazzal az ügyel vagy kérdéssel foglalkozzon.
7. A kereskedelmi tanács vagy a kereskedelmi bizottság az albizottságok és egyéb szervek részére eljárási szabályzatot fogadhat el, amennyiben azt indokoltnak tartja. Ha a kereskedelmi tanács vagy a kereskedelmi bizottság nem fogad el e szervek részére eljárási szabályzatot, értelemszerűen a kereskedelmi bizottság eljárási szabályzata alkalmazandó.

8. Az albizottságok és egyéb szervek eljárási szabályzatukkal összhangban ajánlásokat tehetnek. Az albizottságok és egyéb szervek ajánlásait közös megegyezéssel fogadják el. Az albizottságok és egyéb szervek ajánlásai nem kötelező erejűek.

33.5. CIKK

A civil társadalom részvétele

A Felek előmozdítják a civil társadalom részvételét a jelen megállapodás végrehajtásában, különösen a 33.6. cikkben említett belső konzultációs csoportokkal és a 33.7. cikkben említett civil társadalmi fórummal való együttműködés révén.

33.6. CIKK

Belső konzultációs csoport

1. Valamennyi Fél e megállapodás hatálybalépését követő két éven belül kijelöl egy belső konzultációs csoportot. Az egyes belső konzultációs csoportok kiegyensúlyozottan képviselik a független civil társadalmi szervezeteket, köztük nem kormányzati szervezeteket, szakszervezeteket, üzleti és munkáltatói szervezeteket. Ennek érdekében a Felek megállapítják saját jelölési szabályait belső konzultációs csoportjuk összetételének meghatározásához, részvételi lehetőséget nyújtva különböző ágazatok szereplőinek. Az egyes belső konzultációs csoportok tagságát rendszeres időközönként meg kell újítani, az e bekezdés szerint megállapított kinevezési szabályokkal összhangban.
2. A Felek évente legalább egyszer találkoznak belső konzultációs csoportjukkal a megállapodás végrehajtásának megvitatása céljából. Az egyes Felek mérlegelhetik a belső konzultációs csoportjuk által benyújtott véleményeket és ajánlásokat.
3. Annak érdekében, hogy a nyilvánosság jobban megismerje a belső tanácsadó csoportokat, a Felek közzéteszik a belső konzultációs csoportjukban részt vevő szervezetek listáját, valamint azok kapcsolattartási adatait.
4. A Felek megfelelő módszerekkel előmozdítják a belső konzultációs csoportok közötti kapcsolatokat.

33.7. CIKK

Civil társadalmi fórum

1. A Felek előmozdítják egy rendszeres civil társadalmi fórum megrendezését a megállapodás végrehajtására vonatkozó párbeszéd folytatása érdekében.
2. A Felek a civil társadalmi fórum üléseit közös megegyezéssel hívják össze. A civil társadalmi fórum üléseinek összehívásakor az egyes Felek meghívják a területükön letelepedett független civil társadalmi szervezeteket, ideértve a 33.6. cikkben említett saját belső konzultációs csoportjuk tagjait. A Felek előmozdítják a civil társadalmi szervezetek kiegyensúlyozott képviselését, lehetővé téve nem kormányzati szervezet, szakszervezetek, üzleti és munkáltatói szervezetek részvételét. Minden szervezet maga viseli a civil társadalmi fórumon való részvétel költségeit.
3. A Feleknek a kereskedelmi tanácsban vagy a kereskedelmi bizottságban részt vevő képviselői szükség szerint részt vesznek a civil társadalmi fórum ülésein. A Felek közösen vagy egyénileg közzéteszik a civil társadalmi fórum keretében tett hivatalos nyilatkozataikat.

B. SZAKASZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

33.8. CIKK

Területi alkalmazás

1. E megállapodás a következő területeken alkalmazandó:
 - (a) az Európai Unió tekintetében azokon a területeken, amelyeken az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés alkalmazandó, az azokban a szerződésekben meghatározott feltételekkel; valamint
 - (b) Chile tekintetében a fennhatósága alatt álló szárazföldi és tengeri terület, valamint légtér, továbbá azon kizárólagos gazdasági övezet és kontinentális talapzat, amelyen belül szuverén jogait és joghatóságát gyakorolja a nemzetközi joggal¹ és a chilei joggal² összhangban.

¹ Az egyértelműség érdekében: a nemzetközi jog magában foglalja az Egyesült Nemzetek 1982. december 10-én Montego Bayben kelt Tengerjogi Egyezményét.

² Az egyértelműség érdekében: a chilei jog és a nemzetközi jog közötti ellentét esetén az utóbbi az irányadó.

E megállapodás alkalmazásában a „terület” kifejezés – a megállapodás kifejezetten ellenkező rendelkezése hiányában – e bekezdésben foglaltak szerint értendő.

2. Az árukkal kapcsolatos tarifális elbánást – beleértve a származási szabályokat és az azok alapján biztosított elbánás ideiglenes felfüggesztését – érintő rendelkezések tekintetében e megállapodás a 952/2013/EU európai parlamenti és a tanácsi rendelet¹ 4. cikkében meghatározott azon uniós vámterületek területeire is alkalmazandó, amelyek nem tartoznak az (1) bekezdés a) pontjának hatálya alá.

33.9. CIKK

Módosítások

1. A Felek e megállapodás módosításáról írásban állapodhatnak meg. A módosítások hatálybalépésére a 33.10. cikkel összhangban, értelemszerűen kerül sor.
2. E cikk (1) bekezdése ellenére a kereskedelmi tanács határozatokat fogadhat el a megállapodásnak a 33.1. cikke és a 33.13. cikk (4) bekezdése szerinti módosítására vonatkozóan.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Unió Vámkódex létrehozásáról (EUHL L 269., 2013.10.10., 1. o).

33.10. CIKK

Hatálybalépés

1. Ez a megállapodás az attól a naptól számított harmadik hónap első napján lép hatályba, amikor a Felek az e megállapodás hatálybalépéséhez szükséges belső eljárásaik befejezéséről szóló utolsó értesítést egymásnak megküldték.
2. Az (1) bekezdés szerinti értesítéseket az Európai Unió esetében az Európai Unió Tanácsa Főtitkárságának, Chile esetében pedig a Külügyminisztériumnak kell megküldeni.

33.11. CIKK

Egyéb megállapodások

1. E megállapodás hatálybalépésekor a társulási megállapodás IV. része, ideértve az annak intézményi keretében hozott határozatokat, hatályát veszti.
2. E megállapodás a társulási megállapodás IV. részének helyébe lép, ideértve az annak intézményi keretében hozott határozatokat. A Felek közötti összes egyéb megállapodásban és megegyezésben található, a fent említett megállapodásra vonatkozó hivatkozásokat – ideértve az annak intézményi keretében hozott határozatokat – úgy kell értelmezni, hogy azok erre a megállapodásra utalnak.

3. E megállapodás hatálybalépésekor a megállapodás hatálya alá tartozó meglévő megállapodások hatályukat veszítik.

4. A társulási megállapodás V. mellékletében szereplő, a borkereskedelemről szóló megállapodást (a továbbiakban: borkereskedelemről szóló megállapodás) és a társulási megállapodás VI. mellékletében szereplő, a szeszes italok és az ízesített italok kereskedelméről szóló megállapodást (a továbbiakban: a szeszes italokról szóló megállapodás)¹ – beleértve valamennyi függelékét – belefoglalják e megállapodásba, és azok értelemszerűen e megállapodás részét képezik az alábbiak szerint:

- (a) a borkereskedelemről szóló megállapodás és a szeszes italokról szóló megállapodás szövegében a társulási megállapodás IV. részében foglalt vitarendezési mechanizmusra, valamint a társulási megállapodás XVI. mellékletében foglalt magatartási kódexre való hivatkozásokat az e megállapodás 31. fejezetében foglalt vitarendezési mechanizmusra, illetve a 31-B. mellékletében foglalt magatartási kódexre való hivatkozásként kell értelmezni;
- (b) a borkereskedelemről szóló megállapodás és a szeszes italokról szóló megállapodás szövegében a Közösségre való hivatkozásokat az Európai Unióra való hivatkozásként kell értelmezni;
- (c) a borkereskedelemről szóló megállapodás és a szeszes italokról szóló megállapodás szövegében a társulási megállapodással létrehozott társulási bizottságra történő hivatkozásokat az e megállapodás 33.2 cikke szerint létrehozott kereskedelmi bizottságra való hivatkozásként kell értelmezni;
- (d) a borkereskedelemről szóló megállapodás és a szeszes italokról szóló megállapodás szövegében a társulási megállapodás IV. mellékletére való hivatkozásokat az e megállapodás 6. fejezetére való hivatkozásként kell értelmezni;

¹ Az egyértelműség érdekében: a borkereskedelemről szóló megállapodás és a szeszes italokról szóló megállapodás aláírásának és hatálybalépésének dátuma megegyezik a társulási megállapodás aláírásának és hatálybalépésének dátumával.

- (e) az egyértelműség érdekében: a borkereskedelemről szóló megállapodás 30. cikkével létrehozott vegyes bizottság és a szeszes italokról szóló megállapodás 17. cikkével létrehozott vegyes bizottság tovább működik, és továbbra is ellátja a borkereskedelemről szóló megállapodás 29. cikkében és a szeszes italokról szóló megállapodás 16. cikkében megjelölt feladatokat; valamint
- (f) az egyértelműség érdekében: e megállapodás 1.5. cikkének (2) bekezdése alkalmazandó a borkereskedelemről szóló megállapodásra és a szeszes italokról szóló megállapodásra.
5. A borkereskedelemről szóló megállapodásra vagy a szeszes italokról szóló megállapodásra vonatkozó társulási megállapodás intézményi kerete alapján hozott, e megállapodás hatálybalépésekor hatályos határozatokat úgy kell tekinteni, mint amelyeket az e megállapodás 33.2. cikke szerint létrehozott kereskedelmi bizottság fogadott el.
6. A Felek levélváltás útján módosíthatják a borkereskedelemről szóló megállapodás és a szeszes italokról szóló megállapodás függelégeit.¹

¹ Az egyértelműség érdekében: Chile az *acuerdos de ejecución* (elnöki megállapodások) révén végrehajtja a borkereskedelemről szóló megállapodás és a szeszes italokról szóló megállapodás e megállapodásba foglalt módosításait, a chilei joggal összhangban.

33.12. CIKK

Mellékletek, függelékek, jegyzőkönyvek, megjegyzések és lábjegyzetek

Az e megállapodáshoz tartozó mellékletek, függelékek, jegyzőkönyvek, megjegyzések és lábjegyzetek a megállapodás szerves részét képezik.

33.13. CIKK

Jövőbeni csatlakozások az Európai Unióhoz

1. Az Európai Unió értesíti Chilét minden, harmadik országok részéről az Európai Unióhoz benyújtott csatlakozás iránti kérelemről.
2. Az Európai Unió értesíti Chilét az új tagállamnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló csatlakozási szerződés (a továbbiakban: csatlakozási szerződés) aláírásának és hatálybalépésének napjáról.
3. Az új tagállam vonatkozásában jelen megállapodás az új tagállam Európai Unióhoz történő csatlakozásának napjától alkalmazandó.

4. Ezen cikk (3) bekezdése végrehajtásának elősegítése érdekében a csatlakozási szerződés aláírásának napjától kezdődően a kereskedelmi bizottság megvizsgálja az új tagállam Európai Unióhoz történő csatlakozásának jelen megállapodásra gyakorolt hatásait, a 33.2. cikk (6) bekezdés e) pontja szerint. A kereskedelmi tanács határozatot hoz a jelen megállapodás mellékleteinek szükséges módosításairól, valamint bármely egyéb módosításról, amelyre szükség lehet, ideértve az átmeneti intézkedéseket is. A kereskedelmi tanács bármely, e bekezdés alapján hozott határozata az új tagállam Európai Unióhoz történő csatlakozásának napján lép hatályba.

33.14. CIKK

Magánjogi jogok

1. E megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az a Felek között a nemzetközi közjog alapján létrehozottaktól eltérő jogokat vagy kötelezettségeket keletkeztetne közvetlenül, vagy úgy, hogy erre a megállapodásra közvetlenül hivatkozni lehet a Felek jogrendszerében.
2. A Felek saját belső jogukban nem biztosíthatnak a másik Fél elleni keresetindítási jogot azon az alapon, hogy a másik Fél intézkedése nem összeegyeztethető e megállapodással.

33.15. CIKK

Időbeli hatály

Jelen megállapodás mindaddig hatályban lesz, amíg a magas szintű keretmegállapodás életbe nem lép.

33.16. CIKK

Megszűnés

A 33.15. cikktől eltekintve, bármelyik Fél értesítheti a másik Felet az e megállapodás felmondására irányuló szándékáról. Az értesítéseket az Európai Unió esetében az Európai Unió Tanácsa Főtitkárságának, a Chilei Köztársaság esetében pedig a Külügyminisztériumnak kell megküldeni. A megszűnés az értesítés kézhezvételének napjától számított hat hónap elteltével válik hatályossá.

33.17. CIKK

Hiteles szövegek

E megállapodás két-két eredeti példányban készült angol, bolgár, cseh, dán, észt, finn, francia, görög, holland, horvát, ír, lengyel, lett, litván, magyar, máltai, német, olasz, portugál, román, spanyol, svéd, szlovák és szlovén nyelven; a szövegek mindegyike egyaránt hiteles.

FENTIEK HITELEÜL a szabályszerű felhatalmazással rendelkező alulírottak ezt a megállapodást aláírták.

Kelt ...-ban/-ben, a ... év ... havának ... napján.

az Európai Unió részéről,

a Chilei Köztársaság részéről,

Mellékletek